

ภาษาทางเรือ

๘ บทความบางเรื่อง

ของ

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

นายป๋วย อึ๊งภากรณ์

นายเรณู สุวรรณลิขิต

พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ

นายทองคำ ลีลานุช

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๗

คำนำ

ในการฉาปนกิจศพ คุณทองคำ ลีลานุช คราวน
ดิฉันได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาญาติมิตรทั้งหลายให้
กิจการได้ลุล่วงไปโดยเรียบร้อยเป็นอย่างดี โอกาส
ดิฉันใคร่ขอขอบพระคุณบรรดาญาติมิตร และขอขอบ
พระคุณท่านที่เคารพ นมสอทั้งหลายที่ได้ให้เกียรติมาใน
งานนี้ และเพื่อเป็นพระลภ จึงได้พิมพ์หนังสือเล่ม
นี้ขึ้นเป็นอนุทินนาการ

หนังสือเล่มนี้ได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อจากท่าน

ที่เคารพมาช่วยพิมพ์ความมาลงพิมพ์ดังนี้

๑) ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กรุณาให้
“เก็บเล็กผสมน้อย” ซึ่งท่านได้เขียนลงในหนังสือพิมพ์
“สยามรัฐ” ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓

๒) คุณบัว อิงภากรณ์ ได้กรุณาให้ “จุดมุ่ง
หมายทางเศรษฐกิจ” ซึ่งท่านได้เล็งเห็นที่ห้องประ-
ชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน

๖

๒๔๕๗ และได้รับความเอื้อเฟื้อจากนิศยสารวรายเอน
“เมธิ” อนุญาตให้พิมพ์ต่อ

๓) คุณเรณ สวรรณสิทธิ์ ได้กรุณาให้ “ปอนด์
สเตอร์ลิงก์” ซึ่งท่านได้เรียบเรียงให้เป็นพิเศษ ภายใน
๒-๓ วันมานเอง

ทั้งนี้ นับว่าเป็นเกียรติอย่างสูงแก่คุณทองคำ ลีลานุช
ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นพระคุณอย่างยิ่งแก่ครอบครัวที่
ยังมีชีวิตอยู่ ดิฉันจึงขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณแก่ทุก ๆ
ท่านที่กล่าวนามมาแล้วเป็นอย่างยิ่ง

บุญกุศลใดอันจะพึงเกิด จากประโยชน์แห่งหนังสือ
เล่มนี้ ขอบุญกุศลนั้นจงบังเกิดแก่ คุณทองคำ ลีลานุช
ในสัมปรายภพนั้นเทอญ ฯ

อุทัย ลีลานุช

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ชาตะ ๘ ตุลาคม ๒๔๕๓
มตะ ๖ สิงหาคม ๒๔๙๖

ประวัติย่อ

ทองคำ ลีลานุช

ทองคำ ลีลานุช เป็นบุตรหลวงรอบรู้กิจ และนาง
สุ่น เกิดเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๕๓ ณ ตำบล ถนน
ทรงวาด จังหวัดพระนคร ได้รับการศึกษาแต่เยาว์วัย
และในชั้นมัธยมศึกษา ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนมัธยมวัด
ปทุมคงคา จนสำเร็จมัธยมศึกษา ๘ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒
ระหว่างเป็นนักเรียน ทองคำเป็นเด็กที่ซอซอเล่นกีฬามาก
คนหนึ่ง และได้เข้าฝึกหัดมวยจนได้รับรางวัลในการแข่งขัน
กีฬามวยนักเรียนถึง ๓ รุ่นภายใน ๓ ปีติด ๆ กัน คือ รุ่น
ก. ข. และ ค. ในด้านการเรียนก็นับว่าอยู่ในชั้นดีมาก มี
นิสัยเรียบร้อยเรียบร้อยโอ้อวดอวด เป็นที่รักใคร่ของบรรดาครู
และเพื่อนนักเรียนทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ อาจารย์ใหญ่ฝรั่งผู้สอนได้
แนะนำและฝากให้เข้าทำงานในธนาคารไทยพาณิชย์ จำ
กักและได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความขยันขันแข็งเป็น

พอใจของผู้บังคับบัญชาตลอดมา จนได้เลื่อนเป็นผู้ช่วย
หัวหน้ากองต่างประเทศในปี ๒๔๘๕

ในเดือนพฤศจิกายน ๒๔๘๗ ได้ลาออกจาก
ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด เข้ารับหน้าที่สมหิ์ษณชิของธนาคาร
การกรุงเทพ จำกัด ซึ่งทองคำได้เป็นหัวเรียวหัวแรงผู้
หนึ่งในการจัดตั้งธนาคารกรุงเทพ จำกัด มาตั้งแต่ริเริ่มการ

จนถึงในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๔๙๔ ได้รับเลื่อนเป็น
ผู้ช่วยผู้จัดการและได้ดำรงตำแหน่งนี้ตลอดมา จนกระทั่ง
ถึงแก่กรรม

ในด้านราชการทหาร ทองคำเคยได้รับราชการ
ทหารในกรมทหารสื่อสารบางซื่อ และได้เคยไปราชการ
ทัพในคราวพิพาทกับอินโดจีนฝรั่งเศส กรณีเรียกร้องขอ
คืนแดนคืน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓

ทองคำ ได้ทำการสมรส กับ นางสาวอภัย รมะรป
บุตรหลวงสุนทรเชตต์พิทักษ์ และนางนอม เมื่อ วันที่
๒๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔ มีบุตร และธิดา ๖ คน คือ

๑. ก.ช. บัณฑิต

๒. ก.ญ. สุมาลย์

๓. ก.ช. ชันนภา

๔. ก.ญ. นิตยา

๕. ก.ญ. อษณา

๖. ก.ช. ภาวพล

ทองคำ ได้ช่วยเป็นโรคกระเพาะอาหาร เพิ่งมารู้
 สักมากเขาเมื่อก่อนถึงแก่กรรมประมาณเดือนเศษ แต่
 โดยที่เป็นผู้มีใจรักการงาน และเข้มแข็งอดทน ทั้ง ๆ
 ที่ช่วยเช่นนั้นก็ยังอดส่ำเข้าไปนั่งทำงานไม่ยอมหยุดงานเลย
 นอกจากจะลุกไปไม่ไหวเท่านั้น จนกระทั่งได้รับคำแนะนำ
 จากนายแพทย์ จึงได้ไปทำการผ่าตัด หลังจากการผ่าตัด
 แล้วได้เกิดมีโรคเส้นประสาทและ โรคหัวใจพิการมาแทรก
 ซ้ำนอก จึงเหลือความสามารถของนายแพทย์ที่จะเยียวยา
 รักษาไว้ได้

ทองคำได้ถึงแก่กรรมโดยความสงบ เมื่อเวลาประมาณ ๕.๐๐ น. ของวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๔๙๖ รวมอายุได้ ๔๓ ปีเศษ โดยที่ทองคำเป็นผู้มีนิสัยรักใคร่ชอบพ้อมิตรรักเพื่อนฝูงจึงเป็นที่รักใคร่และเสียสละแก่บรรดามิตรสหายทั่วไป.

เกบเลกผลมน้อย

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ถาม คนเราตายแล้ววิญญาณไปไหน จะกลับมา
จุติ (เกิด) เป็นมนุษย์อีกหรือไม่

ตอบ ในข้อแรกจะต้องขอย้อนถามคุณเสียก่อนว่า
ที่คุณเรียกว่าวิญญาณในคำถามนั้นคุณหมายความว่าอะไร
ตามความหมายในศาสนาพุทธ วิญญาณแปลได้แค่
เพียงว่าความรู้สึก (consciousness) อันเป็นเหตุให้
เรานึกว่ามีนามและรูปเท่านั้น ฉะนั้นถ้าจะตอบตามหลัก
ศาสนาพุทธก็ต้องตอบว่า ถ้าตายแล้วยังมีอวิชชา และ
ในทไททมีอวิชชา วิญญาณ และสิ่งอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก
ก็จะไปเกิดที่นั่น แต่ถ้าคำว่า วิญญาณนั้นคุณหมายถึง
สิ่งที่ฝรั่งเรียกว่า soul หรืออัตตาอันเป็นสิ่งที่ไม่แตกดับ
แล้ว ผมก็ไม่เชื่อว่าจะมี

ขอยกตัวอย่าง ๆ นี้ ผมเองด้วยอวิชชาก็นึกว่าตัว
ผมนั้นมี ตามปรกติกเรียกว่านั้นว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์

ปราโมช ย่อมเป็นที่รู้จักอยู่แล้วว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ นั้น
 จะต้องแตกดับไปวันหนึ่ง เมื่อแตกดับหรือตายไปแล้ว
 ถ้าค้นหาหมกไปทั่วๆ ก็เห็นจะไม่มีอะไรเกิดอีก แต่ถ้า
 ค้นหายังไม่หมดทุกที่ก็จะยังมีเหลือ และภพชาติก็จะ
 ยังมีต่อไป คือหมายความว่า จะมีการเกิดอีก แต่สิ่งที่
 เกิดมาใหม่นั้นไม่ใช่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เป็นแน่ และอาจ
 เกิดเป็นมนุษย์หรืออะไรก็ได้ ทรายใต้เท้าคนอันเป็น
 เชื้อเพลิงนั้นยังไม่สิ้น เปลวไฟคือการเกิดนั้นก็จะมีอยู่
 เรื่อยไป ส่วนสีแห่งเปลวไฟนั้นจะเป็นสีเขียวสีแดงหรือสี
 อะไรสุดแล้วแต่เชื้อเพลิงที่จะเอามาใส่เข้าไปอีก

ถาม การทำบุญและให้ทาน ตามหลักพุทธศาสนา
 บ่งไว้ว่า จะได้แก่ผู้ทำ จะมีความจริงแค่ไหน

ตอบ การทำบุญและให้ทานนั้น ได้ผลที่แน่นอนที่
 สุดแก่ตนเอง คือกำจัดความโลภให้หมดไปทำให้จิตมี
 สันโดษ ทรัพย์สินต่าง ๆ ที่มีค่ามากก็เพราะมีคนอยาก
 ได้ หลักอันนี้ตรงกันทั้งในทางพุทธศาสนาและทางเศรษฐ
 ศาสตร์ และของสิ่งใดก็ตามถ้าเราอยากได้แล้วไปให้เรา

ต้องมีความทุกข์ ตามความจริงนั้นปรากฏว่าความโลภนั้น
 ไม่สามารถจะทำให้หมดไปได้ด้วยการหาได้มาซึ่งสิ่ง
 ที่อยากได้ ยิ่งหาได้มากก็ยิ่งอยากได้มากขึ้นไปอีก เป็นต้น
 ว่าเศรษฐกิจจะต้องพยายามหาเงินเพิ่มเติมอีก เสมอเพราะมี
 เท่าไรก็ไม่พอ หรือบางคนรู้สึกว่ามีเงินพอกับโลก
 อยากจะได้สิ่งอื่น ๆ ต่อไปอีก เป็นต้นว่ายศวาสนาหรือ
 อำนาจ ยิ่งโลกมากก็ยิ่งทุกข์มาก ทางกำจัดโลกจึงมีอยู่
 ทางเดียวคือ การให้หรือบริจาคทาน มิใช่ด้วยการหา
 เมื่อความโลภถูกกำจัดไปได้แล้ว ความทุกข์ก็หมดไป
 จิตย่อมเป็นสุข เศรษฐกิจแท้จริงนั้นคือผู้มีสันโดษ สามารถ
 หาความสุขได้อย่างเต็มเปี่ยมในทุกกาลเทศะ

ถาม จิตกับวิญญาณเป็นอันเดียวกัน หรือต่างกัน
 อย่างไร

ตอบ จิตกับวิญญาณเป็นคนละอย่าง จิตเป็นคำ
 ปรากฏกาย ของบางอย่างเรารู้ได้ด้วยกาย แต่บางอย่าง
 เรารู้ได้ด้วยจิต เป็นต้นว่าร้อนเย็นเป็นกายสัมผัส แต่ค
 ำสัมผัสออกเป็นจิตสัมผัส วิญญาณทางศาสนาพุทธแปล

ได้เพียงความรู้สำนึกเท่านั้น อาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของจิต แต่ไม่ใช่จิต และวิญญาณในศาสนาพุทธมิได้หมายความว่า สิ่งที่ยังคงเหลือหลังจากที่ร่างกายสลายไปแล้ว อย่างที่ในศาสนาอื่น ๆ เขาถือกัน เพราะนามรูปและวิญญาณเป็นของต่อเนื่องกันและต้องมีประกอบกัน ถ้าแตกดับก็ตามกันไป แต่ถ้ายังมีวิชชาอยู่ สิ่งขาวก็ต้องเกิดขึ้นอีก และวิญญาณก็จะต้องเกิดขึ้นตาม แล้วจึงถึงนามรูปและอายตนะ ตลอดจนสัมผัส

ถาม เงินตรา คืออะไร

ตอบ เงินตรามีลักษณะสำคัญสองประการ คือ หนึ่งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (Medium of Exchange) และสองเป็นมาตรฐานแห่งค่า (Standard of Value) สิ่งใดที่มีคุณสมบัติสองประการนี้ สิ่งนั้นเป็นเงินตราโดยแท้ สิ่งที่เป็นเงินตราในเมืองไทยคือที่เรียกว่าเงินบาท เพราะเงินบาทนั้นเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนซื้อของได้ทั่วไปในเมืองไทยไม่ว่าจะเป็นสินค้าชนิดใด ตลอดจนความรัก เกียรติยศชื่อเสียงและชีวิตมนุษย์

และของทุกอย่างในเมืองไทยนั้นก็มีค่าวัดได้เป็นบาทหรือ
ส่วนของบาท ที่เราเรียกว่าเงินบาทนั้นจึงมีคุณสมบัติแห่ง
เงินตราครบถ้วนทุกประการ

ปัญหาต่อไปก็คือว่า ที่เราเรียกว่า “เงินบาท” นั้น
มีรูปร่างลักษณะอย่างไร เงิน ๑ บาทนั้นอาจเป็นธนบัตร
หนึ่งใบก็ได้ เหรียญบาทหนึ่งเหรียญก็ได้ เหรียญ ๕๐
สตางค์สองอัน หรือเหรียญสลึง ๔ อัน สตางค์ ๑๐ สิบ
อัน หรือเป็นเช็ค เป็นใบธนาคาร ตลอดจนเงินสดมีกี่ใ้ก็ได้ทั้ง
นั้น ด้วยเหตุนี้เราจึงไม่สามารถจำกัดรูปร่างลักษณะของ
“เงินบาท” ลงไปได้ว่าเป็นอย่างไรแน่จำต้องยอมรับว่า
“เงินบาท” หรือเงินตราที่แท้จริงนั้นเป็นนามธรรมหมายถึง
ถึง “กำลังซื้อ” (Purchasing Power) และอาจลำ-
แตงรูปออกมาเป็นวัตถุใด ๆ ก็ได้ดังที่ใดกล่าวแล้ว

เมื่อเงินตรามีกำลังอย่างหนึ่งคือ “กำลังซื้อ” กำลัง
นี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยอุปกรณ์หลายอย่างมาประกอบ
กัน อุปมาเสมือนหนึ่งกำลังไฟฟ้า จำเป็นต้องมีโรงไฟ-
ฟ้าเป็นแหล่ง แล้วต่อสายไฟไปยังสถานที่ต่าง ๆ ถ้ามี

อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่นสายสวิตช์และหลอดไฟครบ กำลังไฟ
 ฟ้าก็จะเป็นแสงสว่างออกมา จะสว่างมากหรือน้อยก็ได้
 แต่หลอด ถ้าเอาหลอดร้อยแรงเทียนไปใส่ความสว่างก็
 มีมาก ถ้าเอาหลอด ๒๐ แรงเทียน ๑๐ แรงเทียน หรือ
 ๕ แรงเทียนไปใส่ ความสว่างก็เขาลงมาตามลำดับ กำลัง
 ช้อก็เช่นเดียวกันมีธนาคารกลาง คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
 เป็นแหล่งประกอบไปด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
 ว่า พระราชบัญญัติเงินตรา ทูลสำเร็จเงินตรา กำลังช้อ
 นั้นก็จำหน่ายออกมาเป็นธนบัตร มีกำลังมากน้อยต่างกัน
 เหมือนหลอดไฟที่ต่างแรงเทียน เป็นต้นว่ากระดาษสีแดง
 พิมพ์ภาพด้านหน้าไปอย่างหนึ่งก็มีกำลังช้อถึง ๑๐๐ บาท
 กระดาษสีเขียวพิมพ์ภาพไปอีกอย่างหนึ่งก็มีกำลังช้อเขาลง
 ไปเหลือเพียง ๒๐ บาท และก็เช่นเดียวกับไฟฟ้าอีกเหมือน
 กันทั้งกำลังช้อมากหรือน้อยตามกาลสมัย เป็นต้นว่าเมื่อก่อน
 สงครามไฟ ๑๐๐ แรงเทียนสว่างจ้า แต่เดี๋ยวนี้ครบ
 หรือไม่สว่างเท่าไฟ ๑๐ แรงเทียนเมื่อก่อนสงคราม เป็น
 เพราะอุปกรณ์ทางโรงไฟฟ้าชำรุด ไม่ใช่เพราะหลอดไฟ

เสีย ธนบัตรใบละร้อยก็เช่นเดียวกัน คุณลองคิดเองเถิด

ถาม อีกสมมติธนบัตรที่ว่า “สัญญาจะจ่ายเงินให้
แก่ผู้นำธนบัตรมาขึ้นเป็นเงินตราสยาม” กับ “ธนบัตร
เป็นเงินตราชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” ต่างกันอย่างไร

ตอบ ข้อความที่ว่า “รัฐบาลสยามสัญญาจะจ่าย
เงินให้แก่ผู้นำธนบัตรมาขึ้นเป็นเงินตราสยาม” นั้น ใช้
เมื่อธนบัตรไทยยังเป็น “สิ่งที่ไม่ใช่หนี้ได้ตามกฎหมายและ
แลกเปลี่ยนกับเงินตราได้ (Convertible Legal Tender)
สิ่งที่ไม่ใช่หนี้แน่นอนที่สุดท้าย (Definitive
Money) ในขณะนั้นคือเหรียญบาท ผู้ถือธนบัตรในขณะ
นั้นทุกคนสามารถใช้ธนบัตรซื้อสิ่งของ หรือ ใช้หนี้สินของ
คนได้โดยสมบูรณ์ เพราะธนบัตรเป็นสิ่งที่ใช่หนี้ได้ตาม
กฎหมาย (Legal Tender) แต่ก็ยังมีเงื่อนไขต่อไปว่า
หากผู้ถือธนบัตรนั้น ต้องการ ก็มีสิทธิที่จะไปเรียกร้องให้
รัฐบาลผู้ออกธนบัตรใช้หนี้ให้แก่ตนได้ เป็นเช่นสุดท้าย
ด้วยเงินตราสยามหรือเหรียญบาท บัดนี้ระบบการเงิน
ของเราได้เปลี่ยนไปด้วยการแก้ไขพระราชบัญญัติเงินตรา

เราเลิกใช้เหรียญบาท และเลิกเงื่อนไขที่จะให้ผู้ถือ
ธนบัตรนั้น ไปแลกเอาอะไรจากผู้ออกธนบัตรอีกได้
ธนบัตรจึงกลายเป็นสิ่งที่ใช้หนี้ได้ เป็นขั้นสุดท้าย (De-
finitive Money) ในประเทศด้วยตัวของมันเอง เป็น
สิ่งที่ใช้หนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal Tender) แต่อย่าง
เดียว ข้อความในธนบัตรจึงได้เปลี่ยนไปเป็น “ธนบัตร
เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย”

ถาม พันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาล, พันธบัตรคลัง
และตั๋วเงินคลัง หมายความว่าอย่างไร สมควรแล้วหรือ
ยัง ที่รัฐบาลจะไถ่ถอนออกจากทุนสำรองเงินตรา โดย
หาหลักทรัพย์ค้ำประกัน

ตอบ พันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาล เป็นตราสาร
แสดงหนี้สินของรัฐบาลซึ่งก็จากประชาชนไปใช้จ่ายในกิจ
การต่าง ๆ เป็นครั้งคราว ซึ่งจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ
ทุกคราวไป พันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาลนั้น บอกจำนวน
หนี้ ระยะเวลาแห่งหนี้ และอัตราดอกเบี้ยไว้ครบถ้วน

พันธบัตรคลังเป็นตราสารแสดงหนี้ที่รัฐบาลรับอน-

บัตรจากธนาคารกลาง เพื่อใช้จ่ายในราชการแผ่นดิน
รัฐบาลมีอำนาจออกพันธบัตรนี้ได้ตาม พระราชบัญญัติเงิน
ตราในภาวะฉุกเฉินซึ่งใช้อยู่ในระหว่างสงคราม พันธ
บัตรคลัง นม เองนี้เข้าใจว่ารัฐบาลจะต้อง ถอนคืนไปใน เวลา
สองปี ไม่มีคอกเบี้ย และธนาคารแห่งประเทศไทยเอา
พันธบัตรคลังนี้ขึ้นบัญชีทุนสำรองเงินตราได้ตามราคา เท่า
กับการออกธนบัตรเกินทุนสำรองไปนั่นเอง แต่ที่ทำ
ไปอย่างนี้ก็เพื่อจะได้แสดงตัวเลขไว้ว่าทุนสำรองเงินตรา
นั้นมีครบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์บริบูรณ์ สำหรับปลอบใจคน
คร่ำครวญ บางคนทึ่งความเห็นว่าย่ ถ้าทุนสำรองเงินตรานั้นมี
ครบแล้ว ค่าของธนบัตรจะไม่เสื่อม ขณะนี้ได้ทราบว่า
พันธบัตรคลังได้ถอนจากทุนสำรองไปหมดแล้ว ใช้ลง
บัญชีว่า “ธนบัตรออกเกินทุนสำรองโดยรัฐบาลเป็นประ
กัน” แทน อย่างนี้ถึงจะฟังไม่เพราะ แต่ก็ยังเป็นความจริง
และความจริงนั้นย่อมเป็นของดีเสมอ .

ตัวเงินคลัง คือตราสารแสดงหนี้สินของรัฐบาลที่
ได้กู้เงินไปใช้เป็นครั้งคราวในระยะเวลาสั้น ตามที่มี

อำนาจอยู่ตามกฎหมาย และภายในวงเงินที่กฎหมายได้
กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะเหตุที่รายจ่ายแผ่นดินนั้นเป็นสิ่งที่
ต้องเกิดขึ้นทุกวัน แต่รายได้แผ่นดินนั้นเข้ามาเป็นงวด ๆ
อาจมีบางคราวที่รายได้เข้ามาไม่ทันรายจ่าย กฎหมาย
จึงให้อำนาจรัฐบาลกู้เงินมาใช้ภายในระยะเวลาอันสั้นได้
เพื่อมิให้การจ่ายเงินแผ่นดินนั้นต้องสะดุดหยุดลง ทั่วเงิน
คลังนั้นมีอายุไม่เกิน ๔ เดือน ส่วนอัตราดอกเบี้ยนั้น
ใช้วิธีประมาณ ใครประมาณอัตราดอกเบี้ยต่ำที่สุดรัฐบาลก็
กู้จากผู้นั้น

ผู้เขียนเรื่องนี้ชอบฟังความจริงจากปากคนที่สำคัญ ๆ
ฉะนั้นจึงรู้สึกยินดีเมื่อได้ยินความจริงจากปากท่านจอมพล
เมื่อไม่กี่วันมานี้เอง หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งได้ไปถามความ
รู้สึกท่านจอมพลเกี่ยวกับวันตรุษจีน แทนที่ท่านจอมพล
จะตอบว่าสิ้นเงินไปเรียบร้อยแล้ว ท่านกลับตอบว่า
“คิดตกก็เหมือนกัน เพราะทุกคนตกบ้านคงประหยัดราย
จ่ายได้มาก งานบรรเทิงจึงร่อยหรอลงไปอีก ก็คง
จะถูกระงับไปด้วยตามวันตรุษจีน รายจ่ายทั่วประเทศได้

วิธีการประหยัดเป็นจำนวนหลายล้านบาท

ถ้อยคำของท่านจอมพลเป็นความจริงที่น่าฟังเป็นอย่างยิ่ง เพราะปัญหาสำคัญของเมืองไทย ที่ปากนราร้องอยู่เป็นนักรหนาในขณะนี้คือ เรื่องค่าครองชีพ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการไม่ประหยัดโดยตรง ถ้าจะพูดง่าย ๆ เมืองไทยเราเหมือนกับคนที่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินรายได้มาร่วม ๑๐ ปี ความลำบากก็ต้องมาถึงตัวคนหนึ่งเป็นธรรมดา วิธีที่จะแก้ไขความลำบากนั้นก็คือการประหยัด ใช้จ่ายให้น้อยกว่ารายได้ ผลก็คือความสุขภาพสบายใจ ก็ย่อมจะต้องเกิดขึ้นภายในเวลาไม่นานนัก

ถ้าเราจะดูประวัติเรื่องการเงิน และค่าครองชีพของเมืองไทยไว้บ้างก็จะเห็นความจริงข้อนี้ได้ชัด เมื่อสมัย พ.ศ. ๒๔๗๒, ๒๔๗๓ และ ๒๔๗๔ พลเมืองในประเทศไทยเรามีประมาณ ๑๒ ล้าน น้อยกว่าเดี๋ยวนี้เพียงหกล้านคน แต่จำนวนเงินบาททั้งสิ้นที่ออกใช้ในระยะนั้นมีอยู่เพียง ๘๐ ล้านบาทเศษ คิดถัวเฉลี่ยแล้ว อยู่ในมือราษฎรเพียงคนละ ๖.๖๗ บาท เติมนเงินที่ออกใช้

กาเปรียบ ๆ ตั้งแต่รัฐบาลลงมา

สภาพก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง นั้นเรียกกันว่า
 “เศรษฐกิจตกต่ำ” เพราะของถูกจนเกินไป รัฐบาลแก
 ไม่ตก ภาษีอากรก็ไม่เข้าคลัง เหมือนกับคนที่มียาได้
 สูง และตระหนี่ถี่เหนียวจนต้องอดแห้งกินแล้ง ผู้คนใน
 ครอบครัวก็ต้องพลอยอดอยาก รัฐบาลในสมัยนั้นจึงล้ม
 ไป ต่อมาเปลี่ยนผู้ปกครองบ้านใหม่ เป็นคนใจคอกว้าง
 ขวางไม่ค่อยเลียดายรายจ่าย ผู้คนในบ้านก็สบายไปพัก
 หนึ่งแต่ครั้นสบายกันหนักเข้า จนในระยะตอนท้าย ๆ มี
 แชกเข้ามาช่วยกันช่วยใช้อีกกลุ่มหนึ่งโดยที่เราจะเต็มใจ
 หรือไม่ก็ตาม กว่าจจะรู้ตัวเราก็กาลายากเสียแล้ว ด้วยการ
 ซักหน้าไม่ถึงหลัง ปัญหาที่รัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิราชย์
 แก่ไม่ตกก็คือปัญหาของถูกเกินไป รัฐบาลหลังการ
 เปลี่ยนแปลงมา แก้ปัญหาหนักด้วยการใช้เงิน มากกว่า
 เก่าและมากมาเรื่อย ๆ แต่วิธีแก้ตนเองเป็นดาบสองคม
 กลับมาเป็นเหตุให้เกิดปัญหาปัจจุบัน ปัญหาที่ทุกรัฐบาล
 ในขณะนี้จะต้องเผชิญกับปัญหาของแพงจนเกินไป ปัญหา

ของถกนั้นแกไม่ยาก ลำพังแต่รัฐบาลพิมพ์ธนบัตรเพิ่ม
 เติมออกมาก็ได้ แต่ปัญหาหลังคือปัญหาของแพง
 แกยาก รัฐบาลจะเข้าไปแต่คนเดียวขึ้นไม่มันสำเร็จ
 ต้องอาศัยประชาชน และสิ่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับคน
จำนวนมากแล้ว ก็เป็นเรื่องยากทั้งสิ้น บุคคลที่น่า
 สงสารที่สุดในเมืองไทยเวลานี้ ก็คือคณะรัฐบาล ที่ไต่
 ถลำทั่วไปแถลงไว้ในสภาว่า จะลดค่าครองชีพให้ไต่เป็น
 การด่วน

วิธแก้ปัญหา คุณเหมือนจะไม่มีอื่น เกินไปกว่า
 การประหยัด รัฐบาลเองก็ต้องประหยัดให้เป็นอย่างยิ่ง
 เพราะนอกจากจะได้ผลทางด้านงบประมาณแล้ว ยังจะเป็น
 ตัวเยี่ยงตัวอย่างให้ประชาชนได้เห็น ส่วนทางด้านประชา
 ชนนั้น รัฐบาลต้องขอร้องให้ช่วยกันประหยัดในทุกทาง
 ถ้าขอกันไม่ได้ก็ควรหาทางบังคับให้ประหยัดให้จงได้ มิ
 ฉะนั้นจะไม่มีใครได้เห็นของถกอีกต่อไปในเมืองไทย

เวลานี้ประชาชนคนไทยถือเงินอยู่ในมือราว ๆ ๓๐๐๐
 ล้านบาท เงินทั้งจำนวนน่าจะเปลี่ยนมือกันคนละหนก็จะมิสู้

กระไรนัก เพราะวันหนึ่งก็จะซื้อของได้เพียง ๓๐๐๐ ล้าน
บาท คิดต่อกำลังก็พอจะผลิตของมาขายได้ทัน แต่ถ้าวัน
หนึ่งใช้เงินจำนวน ๑๐ หน หรือ ๑๐๐ หนของคน
จะชอกกลายเป็น ๓๐,๐๐๐ ล้าน หรือ ๓๐๐,๐๐๐ ล้าน
บาท ไม่มีใครจะผลิตได้ทัน เมื่อผลิตของไม่ทันก็ต้องขึ้น
ราคาของ เกิดความลำบากกันทั่ว ๆ ไป

ถ้าหากคนไทยทุกคนจะร่วมมือกันประหยัดให้จริง
จัง สักพักหนึ่งของก็จะหายไปเอง แต่จะไปประหยัดที่ไหน
เมื่อไร อย่างไรนั้น ผู้เขียนเรื่องนี้ ขอยกไว้ให้ไปถาม
ท่านจอมพลกันเขาเอง เพราะผู้เขียนเรื่องนี้ก็เสียภาษี
อากร สำหรับไปจ้างรัฐบาลมาปกครองแผ่นดิน ถ้าไป
ทำหน้ารัฐบาลเสียเอง ก็เรียกได้ว่าเป็นการไม่ประหยัด
ชาติต่อหลักการที่ใดกล่าวมาแล้ว.

จุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจ

ป๊วย อิงภากรณ์

คำเกริ่น

ข้าพเจ้าได้สัญญากับ “เมธี” ไว้ว่าจะส่งบทความมาทันนัด และได้เริ่มคิดจะเขียนเรื่องนี้ให้ ประจวบกับประธานกรรมการนักศึกษาธรรมศาสตร์ได้ไปขอร้องให้แสดงปาฐกถาพิเศษในฤดูร้อน ชดมิได้ จึงตกลงว่าจะนำเรื่องไปแสดงปาฐกถาก่อน แล้วจึงจะนำมาลงตีพิมพ์ใน “เมธี” เพื่อให้แพร่หลายสำหรับชวนให้นักเรียนและนักคิดทั่วไปได้ออกความเห็นในเรื่องนี้

ในวันแสดงปาฐกถานั้น มีเพื่อนฝูงเอื้อเฟื้อนำเครื่องอัดเสียงไปช่วยอัดให้เป็นการทันแมลงและทันเวลาในการเขียนและการเตรียมที่จะพูด แล้วต่อมาก็ยังมิเพื่อนฝูงช่วยพิมพ์และเรียบเรียงบทความจากเครื่องอัดเสียงนั้น ขอขอบคุณผู้ช่วยเหลือไว้ทั่วกัน

บังเอิญในวันแสดงปาฐกถา ได้มีผู้แทนหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่ง นำเครื่องอัดเสียงจะไปอัดเหมือนกัน แต่ไม่ได้แจ้งให้ข้าพเจ้าหรือเจ้าหน้าที่ของธรรมศาสตร์ทราบ และได้ขออนุญาต ข้าพเจ้าจึงขออย่าให้อัด เพราะถ้าอัดแล้วนำไปตีพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน ก็จะทำให้สัญญาที่ข้าพเจ้าให้ไว้กับ “เมธี” เสียไป ต่อมาปรากฏข่าวและการวิจารณ์ปาฐกถาของข้าพเจ้าในหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นถึง ๒ วันติดกัน แต่น่าเสียดายที่ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนไปจากปาฐกถาในสาระสำคัญ และบทวิจารณ์ก็ได้คลอนแคลนตามไปด้วย อย่างไรก็ดี หนังสือรายวันอีกหนึ่งฉบับ (สยามนิกร) นำข่าวไปลงโดยย่อ ได้ความดีและถูกต้อง

* ปาฐกถาแสดงที่ห้องประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๒

บทความที่นำมาเสนอต่อไปนี้ ตรงกับปาฐกถาเกือบทุกคำ ข้าพเจ้า
ได้แก้ไขเฉพาะสำนวนโวหารเล็ก ๆ น้อย ๆ และได้เพิ่มหมายเหตุไว้เป็น
ฟุตโน้ต

ท่านสุภาพสตรี และท่านสุภาพบุรุษ

ชื่อของเร องที่ข้าพเจ้าจะพดในว นนี้คือ จุทหมาย
ทางเศรษฐกิ การที่ข้าพเจ้านำเร องนี้มาพดก็เพราะเหต
ว่าพวกเร าในมหาวิทยาลัยนี้ และมหาวิทยาลัยอื่น ได้
ศึกษาในทางเศรษฐกิกันอยู่บ้าง การศึกษานี้ได้ศึกษา
ไปในรายละเอียด ส่วนมาก เช่น ศึกษาว่าการผลิต การ
บริโภค การค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ การเงิน
และการธนาคาร มีวิธีการอย่างไร ที่เร ียกกันว่า หลัก
วิชาเศรษฐกิ แต่เร าจจะทอดทิ้งหัวใจสำคัญของ
เศรษฐศาสตร์ คือเร อง จุทหมาย เร าจจะไปหลงอยู่ใน
เร องที่ว่า อะไรเป็นวิชา แต่ไม่ได้คิดว่าเร ารเรียนวิชานี้
ไปเพื่อทำอะไร เสมือนหนึ่งทหารหัดแต่วิชยิงวิชกลยุทธ
แต่หาทราบไม่ว่าเข้าที่จะยิงอยู่ที่ไหน เพราะฉะนั้นจึงอยาก
จะนำมาเสนอในว นนี้เช่นข้อคิดบางประการ เพื่อว่า

ท่านทั้งหลายได้ฟังไปแล้วและนำไปคิด อาจจะมี
เห็นขัดแย้งกับทฤษฎีเขาเสนอ ก็อยากจะได้ฟังความเห็น
ของท่านทั้งหลาย เพื่อประคับสคยปัญญาทุกฝ่ายต่อไป

ขอออกตัวก่อนว่า วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่
ภาษาอังกฤษเรียกว่า “dull” ภาษาไทยจะแปลว่า “คาน”
ก็เห็นจะได้ (รูปที่ “dull” คือรูปที่ “คาน”) กล่าวคือ
ไม่มีความสนุก ไม่เหมือนกับไปเที่ยวเชียงใหม่ เพราะ
ฉะนั้นนำเอาเรื่องเศรษฐกิจมาเป็นปาฐกถาพิเศษในฤ
ตรอนก็ยิ่งทำให้ “คาน” ยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงหนัก
ใจยิ่งว่าอาจจะสนองความต้องการของท่านไม่ไต่เต็มที ไม่
เหมือนกับที่เราได้บันทึกวิทยุในบางครั้ง เมื่อวานเสริม
สรวรานนรรานนจิตคนตรมาแสดง แล้วประกาศว่าขอ
ให้ท่านผู้ ฟังใครชน อารมณ์ พร้อมกัน ลมโซ่ ในฤตรอน
ปาฐกถาพิเศษเรื่องเศรษฐกิจเห็นจะกลลวกลากขลมโซ่
ในฤตรอนยากเต็มที เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงหาทางออก

หมายเหตุ * ปาฐกถาพิเศษครั้งนี้ได้จัดให้มาขึ้นหลังจากที่นักศึกษากลับ
จากเที่ยวชมเมืองเชียงใหม่เมื่อต้นเดือนเมษายน

อยู่ทางหนึ่ง คือว่าจะพยายามกล่าวถึงเศรษฐกิจให้น้อยที่
 สดกจะน้อยไป เหมือนกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่ง
 หนึ่งเขาไปนั่งเขียนคำตอบข้อสอบ ผู้สอบไล่เขาออกให้
 เรียงความเรื่อง การออกธนบัตร นักศึกษาผู้นั้นก็คงจะ
 เหมือนนักศึกษาธรรมศาสตร์หลายคนที่ไม่ได้อ่านหนังสือ
 ไปนั่งสอบแล้วแต่บุญแต่กรรม หรืออ่านหนังสือแต่เพียง
 บางข้อ แก่เขียนคำตอบไว้ว่าดังนี้ “ปัญหาคือการออก
 ธนบัตร ธนบัตรนั้นเอาไปชำระหนี้ หนี้ที่สำคัญที่สุดคือ
 ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างแรงงานนั้นคาลมากซ์เขียนไว้ว่า
 นายทุนมักจะให้น้อย เพราะฉะนั้นคำตอบในข้อต่อไปนี้จะ
 เขียนเรื่อง ลัทธิเศรษฐกิจของคาลมากซ์...” ขำพเจ้า
 ไม่ทราบว่านักศึกษานั้นใดคะแนนเท่าใด แต่ขำพเจ้าจะ
 ขออนุญาตทำเช่นนั้นบ้าง เพราะว่าข่มุ่่งหมายสำคัญของ
 เศรษฐกิจนั้น ก็เปรียบเสมือนหนึ่งรากฐานหรือรากมรด
 ของเศรษฐกิจ หรือจะเรียกกันว่า มลบทของเศรษฐกิจ
 ก็ได้ และมลบทเศรษฐกิจนั้นคล้าย ๆ กับคำว่า มลบท
 บรรพกิจ ซึ่งเมื่อเด็ก ๆ เคยได้ยินอยู่ เพราะฉะนั้นจะขอ

เฮา มลชยทบรรพกิจ มาอ่านให้ท่านฟัง

มลชยทบรรพกิจนันทันที่เป็นนักศึกษาเด็ก ๆ คงจะไม่
 ค่อยรู้จัก เพราะเขียนเมื่อ ๘๐ ปีมาแล้ว หลวงสาร
 ประเสริฐ ชื่อน้อย ภายหลังเป็นพระยาศรีสุนทรโวหาร
 เป็นผู้ใดเรียบเรียง และในหลวงรัชการที่ ๕ ทรงอนุญาต
 ให้ใช้ได้สำหรับกลยตรกลลิกา ถึงแม้ว่าพวกเราบางคน
 อาจจะไม่ได้อ่านไม่ได้รู้เรื่องมลชยทบรรพกิจ แต่คงจะ
 เคยทราบว่า ในมลชยทบรรพกิจนี้มีตอนหนึ่งว่า “ก.ข.ก
 กว่าเวียนหนน้อยค่อยเพียร อ่านเขียนผลสมกมเกย ระวัง
 ตัวกลวิครหน้อย ไม่เรียบเจียวเหวย กเคยเข็ดหลาย
 ขววยเขียว หันหวนคปดสลับแปลบเสียว หยิกซ้ำซ้ำ
 เขียว อย่าเที่ยวเล่นหลงงำ” ในสมัยการศึกษามัธยม
 เวลาข้าพเจ้าจะเข้าห้องเรียน จะอ่านบทนี้เห็นจะดี แล้ว
 ขอให้จำไว้ว่าเมื่อสมัย ก่อน นอกจาก นักเรียน จะโดนไม่
 เรียบแล้วยังโดนหยิกอีกด้วย

ในมลชยทบรรพกิจท่าน มีเรื่องทพจะเกยวกับ
 เศรษฐกิจบ้าง เพราะฉะนั้นจะขออนุญาตอ่านต่ออาจารย์

เก่า ๆ เขียนไว้ จะขอให้ให้นักศึกษาเห็นว่าที่ท่านแต่งไว้นั้นแต่งด้วยความสามารถมาก ขอให้สังเกตุดะเห็นได้ว่าแม่แต่ในแม่ ก กา ซึ่งเขียนสำหรับนักเรียนแรกหัดอ่าน และไม่ใ้ใช้คำที่มีตัวสะกดเลย ท่านก็ยังร้อยกรองเป็นคำกลอนอย่างไพเราะและไพเราะมาก คำกลอนตอนนั้นขึ้นต้นว่า

“สระสระจะขอให้พระศรีไตรสระระณา พ่อแม่และ
 ครอบา เทวดาในราศี ข้าพเจ้าเฝ้า ก ข เข้ามาต่อ ก กา มี
 แก้วไขในแท่น ก็ไม่คือยาตรา

จะว่าคำต่อไป พอล้อใจกุมารรา ฐณัณมราชา เจ้า
 พาราสาเวณี ช่อพระไชยสุริยา มีสุดามะเหษี ชื่อว่า
 สุมาลี อยู่บริเณไม่มีโทษ ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มีกิริยาอะฉะ
 ไลย พ่อคำมาแต่ไกล ไ้เอาไคยในพารา ไ้พร้าไ้ประ

* คุณโสพรรณ โกมารกุล แนะนำว่า คำกลอนที่แทรกอยู่ในมุลบทบรรพ
 กิจตั้งแต่แม่ ก กา เริ่มเรื่อง “พระไชยสุริยา มีสุดามะเหษี ชื่อว่า
 สุมาลี ฯลฯ ไปจนจบแม่เกณนั้น สันนิษฐานว่า เป็นคำร้อยกรองของ
 สุนทรภู่ โดยสังเกตจากท่านองแต่ง และจากคำกลอนสำหรับอ่าน
 เทียบในแม่เกณ ตอนที่ว่าภุมราการุณสุนทร ไ้หวังสั่งสอน เด็กอ่อน
 อันเยาว์เล่าเรียน ฯลฯ” เข้าใจว่าคงแต่งไว้สำหรับให้นักเรียนในสมัย
 นั้นท่องจำ เพื่อเรียนวิธีอ่านคำต่าง ๆ ตั้งแต่แม่ ก กา จนถึงแม่ เกษ

ชาติ เขาบริกปริดา ทำไร่เขาไถนา ได้เข้าปลาแลสาละ
 (ในเศรษฐกิจเจริญ) อยู่มาหม่อมข้าเฝ้า ก็หาเบาะรณาร
 ทหน้าคาคี ๆ ทำมโหรีทเคหา คำเข้าเฝ้าลือชอ เข้าแต่
หอล่อกามา หาได้ให้ภริยา โสโภพาให้ข้าใจ ไม่จำคำ
 พระเจ้า เหยไปเข้าภาษาไสย (ธรรมศาสตร์คึกว่าไสย-
 ศาสตร์) ถอดมิเข้าไทย ถอดแต่ไพร่ใส่ชื่อคา คะคักคัก
 คือไก่หมเจ้าสกา ใครเอาเข้าปลามา ให้สภากว่าคัก
 ทแพแก่ชนะ ไม่ถอพระประเวณี ขนอกรโคค ไล่กาคัก
 อาญา ทชอถอพระเจ้า ว่าโง่งเง่าเต่าปลา ผู้เฒ่าเหล่า
 เมธา ว่าไข้ข้าสาระข่า ภิกษุสะมะณะ เล้ากัละพระสะระจ้าม
 คาลว่าลำน้า ไปเร้วทำเชโก ไม่จำคำผู้ใหญ่ คีระมะไม
 ใจโยโส ทักคักอะโฮ ข้าขอโมทนาไป พาราสาละถิ
 ใครไม่มีปราณีใคร ทคักถอแต่ใจ ทักใครได้ใส่เอาพอ
 ผู้ทมิฬมอ ทำคักคักไม่ชอชอ ไล่คว่าผ้าทคอก อะไรล่อก
 เอาไป ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มิได้ว่าหม่อมข้าไทย ถอน้ำว่า
 เข้าไป แต่น้ำใจไม่นำพา หาได้ใครหาเอา ไพร่ฟ้าคร่ำ
 เปลาอรา ผู้ทมิฬอาญา ไล่คักคำไม่ปราณี ผู้เฒ่ามากระ

มรรณคามเจ้าบุรี น้าเข้าเมือง ก็ไม่มีท้อไคย
ข้าเฝ้าเหล่าเสนา หนีไปหาพาราไกล ตายาล่าไป ไม่มี
ใครในธานี”

จะอ่านมากก็กลัวจะหมดเวลา ขอเล่าต่อไปว่าพระ
ไชยสุริยา เมื่อย่านเมืองเกิดเรื่องก็ทำให้ดินฟ้าอากาศ
วิปริต น้าเข้าเมือง ไม่มีท้อไคย จึงต้องพาพระมเหสี
ไปในสำเภา แล้วเกิดมัลลสาครันมา เรือแตกต้องไป
อยู่เกาะ แล้วเลยไปเริ่มจำศีลกิน ฌ ทนน์ เรื่อยงมชก
มาก ท่านทั้งหลายไปอ่านเอาเองก็แล้วกัน มีเรื่องท
เด็ก ๆ อ่านแล้วไม่เข้าใจ ผู้ใหญ่อ่านเข้าใจก็มี จนกระ
ทั่งสุดท้ายพระไชยสุริยาได้รับพระธรรมจากพระพุทเจ้าจึง
ได้สำเร็จอรหันต์ ตอนที่รับพระธรรมนั้นคำกลอนว่าดัง
นี้ ชนกมสมเด็จจอมอารย เอ็นคกบาล ผู้ผ่านพาราสา
วะธ ชอตรงหลังเล่ห์เล็น กลอกกลบอปริย บวรจลัม
มไป ประโยชน์จะโปรกวนนึ่งนึ่งตั้งใจ เลื่อมใส
สำเร็จเมตตา เปล่งเสียงเพียงพิณดินทรา บอกขอมรณา
จมาวันหนึ่งถึงคน เขยตเขยฟ่เลียดล่อฉอฉน ขาปกรรม

นำตน ไปทนทุกข์ชั้นขัณฑ์ปักษิณ (ถ้าทำไม่ดีก็ตกนรก)
เมตตากกรณาสาณัญ จะได้ไปสวรรค์ เป็นสุขทุกวันพรรษา
สมบัติสत्ถวมนุญยครุฑา กลอดกกลัขอัปรา เทวาสมบัติ
ชัชวาลย์”

ผลสุดท้ายพระไชยสิทธิ์เมื่อทรงธรรมแล้วก็ได้รับ
ความสุข เรื่องที่อาจารย์เก่า ๆ เขียนไว้ให้เด็กอ่านมีเพียง
เท่านั้น

ทำไมเขาจะรักกับเรื่องเศรษฐกิจของเรา ? ข้าพ-
เจ้าได้เสนอไว้แต่แรกว่า ถ้า “มีกิริยาอะฉะไสย พ่อค้า
มาแต่ไกล ให้อาไศยในพารา ไพร่ฟ้าประชาชี เขาขี้รัก
ปรีดา ทำไรเขาไถนา ได้เข้าปลาแลสดา” ทำให้เศรษฐกิจ
รุ่งเรือง บ้านเมืองสงบเรียบร้อยไม่มีการเบียดเบียนพ้อง
กันและกัน นี่ก็พอจะจับใจอกข้อหนึ่งว่าจุดมุ่งหมายทาง
เศรษฐกิจที่เราจะว่า

๑. เป็นจุดหมายที่ใช้ไม่ใช่สำหรับเศรษฐกิจเอก
ชน เป็นจุดหมายในทางเศรษฐกิจของมหาชน กล่าวคือ
ของประชาชนทั้งบ้านทั้งเมือง

๒. เป็นเพียง ส่วน หนึ่งของ จุดมุ่งหมาย ของ ชีวิต
แม้เศรษฐกิจจะดีเท่าใดก็ตาม ถ้าไม่มีศีลธรรม ถ้าไม่มี
ความสงบเรียบร้อย บ้านเมืองจะเจริญไม่ได้

จุดหมายทางเศรษฐกิจจะเป็นจุดหมายที่สำคัญสำ-
หรับชีวิตเพียงใดนั้น ก็แล้วแต่จะพิจารณากัน แต่ข้าพเจ้า
เห็นว่า ถ้าเศรษฐกิจไม่ดีแล้ว จุดมุ่งหมายอย่างอื่นก็คง
เหลวไปด้วย เพราะเหตุที่เราเป็นมนุษย์ปุถุชน ทรายไต
ทั้งจะต้องรับประทานอาหาร ต้องได้รับความสำราญใน
ทางอื่น ต้องการยาสำหรับป้องกันรักษาโรค เศรษฐกิจ
ย่อมเป็นเรื่องที่สำคัญอยู่ แต่อย่าไปหลงว่าเศรษฐกิจ
เป็นเคียวที่สำคัญ จุดมุ่งหมายในทางเศรษฐกิจนั้นข้าพ-
เจ้าพอจะจับได้จากมลยทบรรพกิจมีอยู่ ๓ ประการ

ประการที่หนึ่ง จะต้องให้บ้านเมืองเจริญในทางวัตถุ
และเครื่องอุปโภคบริโภคที่ประชาชนต้องการ หรือพูด
อย่างในภาษาสมัยใหม่คือ จะต้องยกมาตรฐานการครอง
ชีพของประชาชนส่วนรวมให้สูงขึ้น มาตรฐานการครอง
ชีพของประชาชนนั้น ก็เกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์

ไม่ใช่ที่เราจะทำนาได้ข้าวมาแล้วมากเท่าใด แต่ถ้าประชาชนเราไม่ต้องการ ก็ไม่ได้ด้วยความพึงพอใจ เมื่อไม่ได้รับความพึงพอใจ มาตรฐานการครองชีพก็สูงขึ้นไม่ได้ ขอขยายความข้อนี้ออกไปอีกหน่อยมนุญที่ประกอบขึ้นเป็นประเทศ ไม่ได้มีชีวิตอยู่แต่ในบัสสองล้อ เพราะฉะนั้นการยกมาตรฐานการครองชีพทุกด้านจะต้องทำให้บุคคลออกไปด้วย กล่าวคือ ไม่ใช่แต่จะทำให้ประชาชนมีเครื่องอุปโภคบริโภคที่ตนพึงพอใจสำหรับในกาลปัจจุบัน จำเป็นจะต้องคนเลยออกไปถึงในกาลอนาคต ถ้าเราพยายามจะได้รับความมาตรฐานการครองชีพสูงในเวลานี้โดยจะ เลือมเลี้ยวในวันข้างหน้า เราก็ย่อมจะไม่ทำ ตรงกันข้ามถ้าเราจะต้องเสียสละมาตรฐานการครองชีพในเวลานี้บ้าง เพื่อจะได้มาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นเจริญขึ้นเรื่อย ๆ ไปในวันข้างหน้า เราก็ควรจะยอมเสียสละกัน นี่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องทบทวน คือหมายความว่าจุดมุ่งหมายมีอยู่ว่า จะต้องให้ความพึงพอใจให้มากที่สุดที่จะทำได้ โดยคิดถึงอนาคต

ความพึงใจไม่ใช่แต่จะใช้แต่กับเครื่องอุปโภคบริโภคเท่านั้น สิ่งที่จะทำความพึงพอใจให้มาตฐานการครองชีพของมนุษย์สังคมนั้น ไม่ใช่เป็นแต่สิ่งที่เป็นวัตถุสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งเท่านั้นเราเพียงจะมารู้สึกกันเวลานี้ แต่ไม่รู้รู้สึกกันโดยทั่วไป เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศตะวันตก ก็คือการพักผ่อนหย่อนอารมณ์ การที่ไม่ต้องไปทำงาน การที่จะสามารถนอนอยู่ได้ทั้งวัน แล้วไม่ต้องไปนึกถึงงานอะไรต่าง ๆ เวลาว่างงานเช่นนั้นไม่ใช่เวลาว่างงานชนิดที่อยากทำงานแล้วไม่ได้ไปทำงาน เวลาว่างงานเช่นนั้นถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญ อย่างหนึ่งในมาตฐานการครองชีพ ที่ข้าพเจ้านำเรื่องนี้อาจจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องคน ๆ มาพูดถึงเพราะเหตุว่าได้เคยได้ยินคนเป็นทุกข์เป็นร้อนว่า ชาวนาของเราทำนาแต่เพียงขุดหนึ่งฤดูเสร็จแล้วไม่ทำอะไรกันมีเวลาว่างงานอยู่ไค้นาน ๆ จึงทำให้ชาวนาเหล่านั้นต้องอยู่เรื่อนไม่กระบอกฝักและทะลอดคามา สำหรับข้าพเจ้าเองรู้สึกว่าการที่ชาวนาของเราเลือกที่จะไม่ทำงานคือทำงานขี้หนึ่งไค้เท่านั้นเท่านั้น ฤๅแล้ว

ใต้เท้าเน่ท่านเคื่อนแล้วก็พอ แล้วไปหยดๆไม่ได้ทำอะไร
 เพราะว่าเขาคงการที่จะไปทำบุญตกยาตรข้างอยากจะนอน
 พกเลย ๆ บ้าง นั่นก็เป็นเรื่องที่เขาจะเลิกเอา จะไปเคียว
 เชิญเขาทำไมทำให้เขาไปปลุกสิ่งนั้นสิ่งนี้ ในเมื่อเขาต้อง
 การความสลายโดยไม่ต้องการจะชวดยนต์” แต่เน่ละข้าพ
 เจ้าไม่เห็นด้วยในการที่ชวดยนต์เมื่อมีเวลารว่างแล้วนำเอา
 เวลานั้นไปเล่นการพนัน อย่างนั้นไม่ได้พักผ่อน ได้
 เพลิดเพลินบ้างแต่ไม่ได้พักผ่อน รู้สึกว่าจะชดกัยการ
 ครอบงำพทต

สรุปก็คือ จุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจประการที่หนึ่ง
 ไขว่คว้าหาความสามารถทางชีพโดยหาเวลาพักผ่อนอย่าง
 เพียงพอได้ โดยคิดถึงอนาคตด้วย

ในการที่จะยกมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นจะยกให้ทั่วกันทุกคนย่อมทำได้ยาก บางคนก็ยกได้มาก บางคนก็ยกได้น้อย และยิ่งถ้าเบียดการอนุญาตให้หาเงินกันได้

* คุณนกุล ประจวบเหมาะ ตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าชาวนาซคาการศึกษาอาจ
จะไม่รู้จักโลก หรืออาจจะอยากได้โลกในทางวัตถุ แต่ไม่รู้วิธีสะ
เวลาว่างเพื่อแสวงหาโลกที่ต้องการนั้น และนั่นอาจจะต้องชักจูง

ตามเสรีแล้ว ย่อมจะมีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันบ้าง
เป็นธรรมดา ผู้ที่สามารถเอากำไรมากก็อาจจะหักเอาจวง
เอา หนึ่งนอกจากจะทำให้คนสามารถที่จะมีกำไรมากขาดทุน
มาก และมีหน้าซ้ำอาจจะทำให้มาตรฐานการครองชีพ
ของบางคนลดต่ำลงมากเป็นได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเพิ่งเล็ง
ถึงประชาชนทั่ว ๆ ไปแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าจุดที่สองควรจะ
เป็นดังนี้คือ จะต้องมีการเฉลี่ยโภคทรัพย์ที่ได้นานให้
แก่หมู่ชนโดยทั่ว ๆ ไป คือพยายามให้มีการเฉลี่ยมลา
กันน้อยที่สุดที่จะทำได้ ข้าพเจ้าพคประโยชน์คนยดยาว เพราะ
ไม่ยากให้เขาใจผิดว่าจุดมุ่งหมายอันมีสัแดง ขอซ้ำอีกที่
ว่า พยายามเฉลี่ยโภคทรัพย์ที่ได้นานให้แก่หมู่ชนโดย
พยายามให้มีการเฉลี่ยมลากันน้อยที่สุดที่จะทำได้ ไม่ใช่
ให้เท่า ๆ กันหมด บางคนทำงานได้มากก็อยากได้รางวัล
มาก บางคนทำงานได้น้อยก็จะได้รางวัลน้อย การเฉลี่ยม
ลาต่ำส่งย่อมมีอยู่เป็นธรรมดา แต่อย่าให้เฉลี่ยมลาเกินไป
นัก เพราะว่าถ้าเฉลี่ยมลาเกินไปแล้วจะทำให้เกิดความยุ่ง
ยากไม่เพราะแต่ในทางเศรษฐกิจเท่านั้น จะทำให้เกิด

ความยุ่งยากในทางการเมืองด้วย เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่า
จุดมุ่งหมายข้อสองนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญ

ประการที่สาม ต่อไปก็คือ การที่ขายนเมืองเราและ
ขายนเมืองอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้เจริญเติบโตขึ้นมาด้วยการ
ขยายงานการลงทุน ฯลฯ ย่อมทำให้เกิดโรคเศรษฐกิจ
ชนิดอย่างหนึ่ง คือ ในบางเวลาเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองมาก
แต่พอ รุ่งเรือง จนสุดขีดแล้ว เศรษฐกิจ กลับตกต่ำลงไป
เมื่อเวลาที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองนั้นพ่อค้าได้กำไรมาก มีการ
ลงทุนมาก ค่าจ้าง ค่าแรงแพง คนทำงานกันเต็ม คน
ว่างงานน้อย ดอกเบี้ยแพง ราคาของแพง แต่คนล้น
มากรู้สึกสบาย ในเวลาที่เศรษฐกิจเจริญสุดขีดแล้วเกิด
ตกต่ำลงมา การลงทุนต้องขาดทุน พ่อค้าวานิชขาดทุน
ไปตาม ๆ กัน ต้องเอากรรมกรออก ค่าจ้างแรงงานต่ำ
คนงานว่างงานมาก ดอกเบี้ยต่ำ ราคาสินค้าต่ำ ในเวลา
นั้นความเดือดร้อนมีมาก ถ้าจะถามท่านทั้งหลายว่าสำหรับ
ตัวท่านเองนั้นวันหนึ่งจะให้เงิน ๑ ล้าน แล้วรุ่งขึ้น ๑
ล้านนั้นหายไปหมด ต้องไปหางานทำแล้ว ไปหางานไม่

ได้เป็นเช่นนั้นสลับกัน หรือมี ๑ ล้าน ๓ เดือน แล้วหา
 งานทำไม่ได้ ต้องอดอยาก ๓ เดือน ท่านจะรู้สึกเป็น
 อย่างไร สำหรับข้าพเจ้าไม่รู้สึกอยากได้ อยากจะได้เงิน
 เพียงพอประมาณเดือนละไม่กี่พันบาท แต่ขอให้มันลอด
 ไป จะชอบมากกว่า ไม่อยากได้ ๑ ล้าน แล้วไม่อยาก
 ได้ตอนที่ไม่มีเงินเลย แม้จะได้ ๑ ล้านมาตลอดเวลา
 ก็ดี แต่เหตุการณ์ในทางเศรษฐกิจเช่นว่านั้นเกิดขึ้นอยู่
 เสมอ ที่ท่านก็คงจะทราบอยู่แล้ว เช่นนี้คงแต่สงคราม
 โลกครั้งที่ ๑ เป็นต้นมา เศรษฐกิจสลับกันเช่นนี้ เป็น
 อย่างที่เราจะเรียกกันได้ว่าวัฏจักร คือเป็นวงไป ๕ ปี วง
 ละ ๕ ปี หมายความว่าเศรษฐกิจรุ่งเรืองอยู่ประมาณ
 ๓ ปี แล้วก็พอลานกลาง ๓ ปี ตกต่ำ ๓ ปี แล้วก็ไป
 รุ่งเรืองใหม่ เป็นเช่นนี้อยู่เสมอ ตกต่ำเมื่อเลิกสงคราม
 ใหม่ ๆ คือ ค.ศ. ๑๙๒๑-๒๒ แล้วไปเจริญจนถึงขีดสุด
 เมื่อ ๑๙๒๕ แล้วไปตกต่ำนับตั้งแต่ ๑๙๒๕-๓๐-๓๑-
 ๓๒ แล้วก็มาเจริญ ๑๙๓๓-๓๔ แล้วเจริญขึ้นมาจน
 สิ้นขีดเมื่อ ๑๙๓๗ หลังจาก ๑๙๓๗ กำลังทำท่าจะตกต่ำ

แต่ยึดเลอะช่วยไว้ เกิดสงครามขึ้นจึงทำให้ไม่เกิดตกต่ำ
พอเลิกสงครามแล้วทำท่าจะตกต่ำไปอีก อเมริกาได้คิด
การที่จะช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ จึงทำให้บรรเทาไว้ได้บ้าง
พอต่อมาเกิดสงครามเกาหลี เศรษฐกิจรุ่งเรืองไปอีก แต่
รุ่งเรืองอย่างนั้นเราก็คงไม่ชอบกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับ
ประเทศไทยการค้ายาง คับคั่งและข้าวได้ผลดี จนกระทั่ง
มาตกต่ำเมื่อขงหลาย จนถึงบนบกยังตาอยู่ ฉะนั้น จุดมุ่ง
หมายในข้อ ๓ นี้คือ พยายามกำจัดความตกต่ำและ
ความขุ่นข้องหมองใจให้หมดสิ้นไป (แต่ในข้อนี้ แม้
เศรษฐกิจตกต่ำที่สุดในโลกก็ยังไม่กลัวยับยั้ง) อย่างไรก็ตาม
ตาม ถ้าไม่สามารถกำจัดให้หมดสิ้นไปได้ ก็ควรพยายาม
บรรเทาให้น้อยลง สรุปก็คือ ต้องการให้ความเจริญก้าว
หน้าในมาตรฐานการครองชีพเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ไม่
ให้ชนให้ลงรุนแรงนัก

สรุปแล้ว ในความเห็นของข้าพเจ้า จุดมุ่งหมาย
ทางเศรษฐกิจ ๓ ข้อนี้คือ

๑. ยกมาตรฐาน การครองชีพ ของประชาชน ส่วน

รวมให้สูงขึ้น โดยคำนึงถึงอนาคตและคำนึงถึงความต้องการที่จะได้รับความเปลี่ยนแปลงในเวลาว่าง

๒. เฉลี่ยโรคทวีตที่ได้นำให้แก่หมู่ชน โดยพยายามให้มีการหลอมล้ากันน้อยที่สุดที่จะทำได้

๓. ให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าไปโดยไม่ขึ้นสูงและไม่ตกต่ำเกินไปนัก

พดมาเพียงเท่านั้นข้าพเจ้าคงจะถอนตัวลงจากทันทีว่า ทำหน้าที่ให้ท่านเสร็จแล้ว หวังขอเรื่องราว จุดมุ่งหมายก็ให้จุดมุ่งหมายไปแล้ว ๓ ข้อ แต่ท่านนักศึกษามีความอุตสาหะพยายามก็คงจะไม่หายข้องใจว่า เราจะทำอย่างไร เพื่อไปหาทุกคน หรืออีกนัยหนึ่งเมื่อได้เห็นผลที่อยากจะได้แล้ว มรรคนั้นอยู่ที่ไหน

ขอเสนอข่าวย่อ ๆ ดังนี้ว่า ที่จะทำให้เกิดความมุ่งหมายตามข้อ ๑ นั้น ต้องอาศัยเอกชนในประเทศนั้นเอง กระทำให้เกิดขึ้น ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้แต่ตอนต้นแล้วว่า ธรรมศาสตร์ดีกว่าไสยศาสตร์ อย่าไปหลงเชื่อในทางไสยศาสตร์ ว่านักเศรษฐกิจ คนนั้นคนนั้น จะ สามารถทำให้

บ้านเมืองเจริญขึ้นได้โดยที่คนอื่นไม่ต้องทำอะไรเลย นัก
เศรษฐกิจเชื่อนั่นจอมปลอม ระบุว่าได้แต่ทำไม่ได้ ถ้า
ประชาชนไม่ทำกันเอง เสมือนหนึ่งคนไข้ไม่รักษาตัวของ
ตัวเอง จะไปนึกว่าหมอพยายามจะมารักษาตนอยู่เสมอ
นั่นทำไม่ได้ นอกไปจากนั้น ขอเสนอความเห็นอีกข้อ
หนึ่งว่า ถ้าประชาชนไม่พยายามที่จะยกมาตรฐานการ
ครองชีพของตน โดยการทำงานโดยสมควรแล้ว แม้
รัฐบาลจะพยายามกระทำเพียงโดยอ้อมช่วยได้ยาก จึงขอ
อ้างตัวอย่างคำพูดของประธานาธิบดีไอเซนเฮว ใน การ
เสนอ รายงาน เศรษฐกิจ ประจำปี บนเอง ต่อ ประชาชนใน
อเมริกาว่า หน้าที่ของรัฐบาลในทางเศรษฐกิจมีอยู่ว่าจะ
ต้องทำให้เกิดความแวดล้อม (Environment หรือ
ภาษาสมัยใหม่ว่าบรรยากาศ) ในประเทศให้ประชา -
ชนสามารถที่จะประกอบสัมมาชีวะให้เจริญขึ้นได้ พดกัน

* "It is Government's responsibility in a free society to create an environment in which individual enterprise can work constructively to serve the ends of economic progress; to encourage thrift; and to extend and strengthen economic ties with the rest of the world."

(จาก Economic Report of the President)

อย่างง่าย ๆ ก็คือว่า รัฐบาลจะช่วยราษฎรในเรื่องนี้ โดย
 พยายามทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย พยายามส่งเสริม
 ให้ประชาชนมีความเชื่อใจว่าจะไม่มีใครมารังแกราษฎรใน
เวลาทำงาน พยายามไม่ให้เหมือนกบในเรื่องมลพิษ
 ขรพกิจที่ใดกล่าวเมื่อก่อนว่า “ชชชชชช” หรือที่ว่า
 “ถ่อคิมซาไทย ถ่อแต่ไพร่ไล่ช่อคา” หรืออีกตอนหนึ่ง
 ของมลพิษขรพกิจว่า กาลกนิ ๔ ประการมีดังนี้ “ประกอบ
ชอยเป็นผิก กลับจิตผิกโบราณ สามัญอันชพาล ผลาญ
คนชอถอัสติยธรรม ลกคิษย์คิตลางคร ลกไม่รักคหพ้อ
มัน ล่อเสียดเบียดเบียดกัน ลอบฆ่าฟันค้อคันทา” ถ้า
 ทำเช่นนั้นย่อมขัดขวางในทางที่จะยกมาตรฐานการครองชีพ
 ของประชาชน รัฐบาลมีหน้าที่กปรการหนึ่งคือ จะต้อง
ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และความสามารถที่จะทำ
การลงทุนของประชาชนเองนั้นได้ผลเจริญดี เพราะฉะนั้น
ทราบได้ที่ประชาชนใคร่ความส่งเสริมในด้าน การศึกษา
 และ ในด้าน การที่ จะใช้ วิชาความรู้ ในการประ กอบอาชีพ
 ทรายนน ราษฎรจะ ยกมาตรฐาน การ ครอง ชีพ ของ ตนได้

และทรายใดที่วางภูวนใจว่ารัฐบาล หรือบุคคลในรัฐบาล มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความพยายาม ที่จะไม่ให้เกิดการ “ส่อเสียดเบียดเบียนกัน” เกิดขึ้น ราษฎรจะได้ประกอบอาชีพได้โดยสะดวก

มีผู้เป็นห่วงว่าถ้ารัฐบาลจะทำเพียงเท่านั้นจะพอหรือ ประเทศเราเป็นประเทศที่ไม่ก้าวหน้า รัฐบาลไม่ลงมือทำแล้ว เศรษฐกิจที่อยู่ในมือของชาวต่างประเทศจะคงอยู่ในมือของชาวต่างประเทศต่อไป ผู้ที่มีความเห็นเช่นนั้น สมมติอย่างหนึ่งว่า ถ้ารัฐบาลทำอะไรแล้วจะต้องทำได้ดีกว่าคนอื่น ถ้าข้อสมมติอันนี้เป็นจริง ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย ๑๐๐% ว่ารัฐบาลควรจะทำสิ่งต่าง ๆ แต่ถ้ามาเพ่งเล็งถึง การกระทำในทางเศรษฐกิจของรัฐบาลทั่ว ๆ โลกแล้ว จะเห็น ใ้ได้ว่า ไม่ใช่แต่เฉพาะในประเทศใด ประเทศหนึ่ง การกระทำของรัฐบาล ในทางเศรษฐกิจ นั้นมีทางพลาดได้มาก เพราะเหตุว่ารัฐบาลมีอำนาจเต็มที่ มีอิทธิพลเต็มที่ ที่จะกระทำการสิ่งนั้นสิ่งนี้โดยไม่มีผู้แข่งขันได้ และระบอบงานของ รัฐบาล นั้นเป็น ระบอบในทาง ที่จะบังคับควบคุม

มากกว่าที่จะเป็นระบอบในทางที่จะทำการค้าหรือรัฐพาณิชย์
 ใน ประเทศ อังกฤษ เมื่อ การ รัฐ พา ณิชย เจริญ มาก จน
 เศรษฐกิจก็ย่อมจะต้องเสื่อมลงบ้าง เพราะเหตุว่าความ
 ซักช้า การดำเนินงานชนิดที่ขาดสมรรถภาพไปอย่างย่อม
 มีผลร้ายแก่มาตรฐานการครองชีพบ้าง ในประเทศรัสเซีย
 สมัยบอลเชวิกนั้น ครวงหนึ่งรัฐบาลพยายามที่จะทำนาทั่ว
 ประเทศ ประเทศรัสเซียประสบผลร้ายจนกระทั่งต้องเลิก
 ล้มความกึกอันนั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม รัฐบาลลองทำ
 การค้าต่าง ๆ และการอุตสาหกรรมต่าง ๆ อยู่และทำได้
 เป็นผลสำเร็จบ้างโดยต้องใช้วิธีข่มขู่บังคับ ใช้อำนาจข่มขู่
 ราษฎร แต่ที่จำเป็นจะต้องข่มขู่ราษฎรนั้น ก็เพราะเหตุว่า
 รัสเซียต้องการลงทุนมาก เพราะฉะนั้นเมื่อจะเอาทรัพย์สิน
 สิ้นไปลงทุนแล้ว ประชาชน ในปัจจุบัน ก็ย่อมได้ รับผิดชอบ
 คือมาตรฐานการครองชีพต้องตกต่ำลง เมื่อตกต่ำลงประ
 ชาชนก็ย่อมจะไม่พึงพอใจ เมื่อไม่พึงพอใจก็จะแก้ไขวิธี
 เดิมนั้น คือรัฐบาลใช้อำนาจมากในทางการเมือง เป็นการ
 เผด็จการ ข้าราชการก็ตัวอย่างเพียงสองแห่งแล้วก็คง

จะพอแล้ว

สำหรับในจุดหมายทางเศรษฐกิจข้อ ๒ และ ๓ กล่าวคือเฉลี่ยทรัพย์สินไม่ให้เหลื่อมล้ำกันมากนัก และทำให้ความเจริญก้าวหน้าขึ้นไปอย่างสม่ำเสมอ นั้น จะให้ราษฎรทำแต่ฝ่ายเดียวนั้นย่อมจะเกิดผลร้าย รัฐบาลมีหน้าที่ มีอำนาจ และมีเครื่องมือที่จะสามารถบังคับไม่ให้ทรัพย์สินที่ใดมาใน ประเทศนั้นแย่งกัน อย่างเหลื่อมล้ำต่ำสูงมาก และมีความสามารถที่จะทำให้เศรษฐกิจก้าวหน้าไปโดยไม่สม่ำเสมอ วิธีเฉลี่ยโภคทรัพย์ดังกล่าวในจุดหมายข้อที่ ๒ คือการเฉลี่ยโดยนโยบายภาษีอากรรัฐบาล เก็บเงินจากคนที่ร่ำรวยมากนำมาแบ่งให้แก่คนที่ร่ำรวยน้อย นำมาแบ่งให้คนที่ไม่มีอันจะกินนั้นมีมาตรฐานชนิตที่พอใช้ได้ ความเดือดร้อนก็จะได้น้อยลง ความพึงพอใจของประเทศทั้งประเทศจะได้สูงขึ้น นี่เป็นวิธีที่จะ

นำไปสู่จุดหมายข้อที่ ๒ คือการเฉลี่ยโศกทรพย์ *

ในการนำไปสู่จุดหมายข้อที่ ๓ นั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่ารัฐบาลสามารถที่จะดำเนินนโยบายทางการเงินและการงบประมาณให้แก่เศรษฐกิจลุ่ม ๆ ดอน ๆ ได้ กล่าวโดยย่อ ในเวลาที่เศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง รัฐบาลควรที่จะตั้งงบประมาณให้รายได้สูงและรายจ่ายต่ำ มีผลคือ ราษฎรไม่เดือดร้อนนัก เพราะราษฎรมีรายได้มาก และในเวลานั้นรัฐบาลควรจ่ายออกไปต่ำ เพื่อจะให้มีความได้เกินกว่ารายจ่าย เงินในท้องตลาดหรือในประเทศทั้งหมดเวียนกันอยู่นั้นจะได้น้อย เศรษฐกิจก็จะไม่เพิ่มสูงขึ้นมากมายนัก และเงินที่รัฐบาลเก็บมานั้น รัฐบาลย่อมสามารถจะนำมาใช้ได้อุดหนุนราษฎรในเวลาที่เศรษฐกิจถึง

* คุณกุล ประจวบเหมาะ มีความเห็นแย้งว่า “เมื่อรัฐบาลเก็บภาษีอากรเพื่อเฉลี่ยโศกทรพย์จากคนมีไปให้คนจน บ่อทำให้คนมีขี้เบื่อในการประกอบอาชีพบ้าง เป็นการขัดกับจุดหมายข้อ ๑” ความเห็นข้อนี้จริง จุดข้อ ๑ และจุดข้อ ๒ ขัดกันอยู่บ้าง และถ้าเป็นหน้าที่ของประชาชนในระบอบการปกครองประชาธิปไตยที่จะเลือกว่าจุดข้อใดสำคัญกว่ากัน และปฏิบัติไปตามนั้น แต่ตามความเห็นของปราชญ์เราต้องคำนึงถึงและชั่งใจระหว่างจุดหมายทั้งสองนี้อยู่เสมอ.

ตอนที่ลุ่มหมายความว่าตอนที่เศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลจะ
ได้สามารถจ่ายออกไปเกินกว่าที่จะดึงดูดจากรายการมาก
ถ้ารัฐบาลจ่ายเงินออกไปให้แก่รายการมากกว่าที่รับมา
 รายการก็จะได้มีเงินมากขึ้น และเมื่อรายการมีเงินมากขึ้น
 ก็จะได้รับจ่ายใช้สอยกันไ้มาก ย่อมจะทำให้ประเทศมี
 อำนาจซื้อมากขึ้น ทำให้การค้าพ่นฟูขึ้นได้

ข้าพเจ้าเสียใจที่ไม่มีเวลาพอให้มากกว่านี้ แต่พอ
 จะสรุปได้ว่า สำหรับในการที่จะนำประเทศไปสู่จุดมุ่งหมาย
 ที่ ๑ นั้น รัฐบาลไม่พึงที่จะทำอะไรมากมายนัก ควรจะ
 ปลอ่ยให้รายการทำ ควรส่งเสริมให้รายการทำมากกว่าที่
 รัฐบาลจะทำเอง ข้อส่งเสริมก็คือทำให้รายการสามารถที่
 จะผลิตสินค้าและบริการที่รายการต้องการนั้นให้ไ้มากที่สุด
 ที่จะได้ และพยายามส่งเสริมให้รายการออกมอทรัพย์
 เอะไปลงทุนสำหรับความเจริญในทางเศรษฐกิจในภายภาค
 หน้า วิธีการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายข้อ ๒ และ ๓ นั้น
 รัฐบาลทำได้มาก และมีหน้าที่ทำได้มาก สำหรับที่
 จะเฉลี่ยโภคทรัพย์ในหมู่ประชาชนให้เหลื่อมล้ำค่าสูงกัน

น้อยลงนั้น ควรจะให้วิชาศึกษาการ สำหรับที่จะทำให้
การก้าวหน้าในทาง เศรษฐกิจของ ประเทศ เป็นไปโดยทาง
สม่ำเสมอ จะทำได้โดยใช้นโยบายการเงินการธนาคาร
และการงบประมาณ สำหรับรายละเอียด ที่จะทำอย่างไรนั้น
ได้กล่าวมาแล้วในขั้นต้นแล้วว่า นักศึกษาในทาง เศรษฐกิจได้
เรียนรายละเอียดอยู่ เพราะฉะนั้นจึงขอคุณไม่กล่าวในขั้น

อนึ่ง อยากจะเสนอให้ท่านฟังก่อนจบว่า ทุกสิ่งทุก
อย่างที่เราจะทำให้ไปสู่จุดหมายในทางเศรษฐกิจนั้น เรา
จำเป็นต้องต้องใช้หลักใหญ่ ๆ อย่างน้อย ๓ ประการ

ประการที่หนึ่ง จะต้องมีหลักวิชาที่ดี ที่ว่าหลัก
วิชาที่ดีคืออยากจะอ้างสักหน่อย ประชาชนในประเทศไทย
ซึ่งมีประมาณเกือบ ๒๐ ล้าน แต่จะพูดได้ว่าทุกคนรู้
เศรษฐกิจในเรื่องส่วนตัวของตัวเอง และเมื่อเป็นวิชาที่ทุก
คนรู้จักกันหมด รู้อย่างพอไปไต่ ก็เลยทำให้เกิดหมอ
เศรษฐกิจมากขึ้น คนนั้นก็จะทำอย่างนั้น คนนั้นก็ทำ
อย่างนั้น เปรียบเหมือนกันที่ท่านทั้งหลายเล่นหมากรุกเป็น
ทุกคน แต่ได้แต่ตาเดียว คือตาที่จะเดิน การที่จะคิดหมาก

รกล่วงหน้าไปได้หลาย ๆ คา เพื่จะเอาชนะเขาได้นั้น
 ต้องใช้เวลาฝึกฝน เพราะฉะนั้น ประชาชนทั้ง ๒๐ ล้าน
 ในประเทศเราเป็นนักเศรษฐกิจจริง ๆ ทุกคนไม่ได้ ต้อง
 เชื่อนักวิชาการเขา เพราะนักวิชาการเขาร่ำเรียนมา ๑๐
 ๒๐ ปี ทำงานมาได้มีความชำนาญแล้ว และก็ได้ลึก
 ชึ้งหลายคา และก็ได้ทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้น ถ้าท่าน
 นักศึกษาดี หรือท่านสภาพบรรยสภาพลตรมาพวงนเป็น
 ใหญ่เป็นโตมีอำนาจ อย่างนี้กว่าท่านเป็นนักเศรษฐกิจที่
สามารถพอที่จะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจไปได้ด้วยตนเอง
โดยขัดขึ้นกับตำราเศรษฐกิจที่เขาเรียนกันมานาน ๆ

หลักข้อ ๒ ที่จะว่าก็คือ เศรษฐกิจก็แยกเดี่ยวกับ
 การแพทย์ ต้องใช้วิทยาศาสตร์ จะใช้ไสยศาสตร์ไม่
 ได้ ไสยศาสตร์ทางเศรษฐกิจเหมือนกับไสยศาสตร์ใน
 ทางศาสนา เช่น ถ้าเราเชื่อพระภูมิเจ้าที่ เพราะกลัวผี
 บ้างจะโกรธ เราพยายามไม่ให้โกรธ พยายามชักจูง
 มาให้ช่วยเรา การที่ทำเช่นนั้นเป็นการหันไปหาบุคคลทั้งนั้น
 (เพราะภูติผีก็เรียกว่าบุคคลได้) แต่ในทางธรรม-

ศาสตร์ ในทางศาสนาพุทธ เราไม่ได้สนใจไว้บุคคล
 เราถือพระธรรมเป็นใหญ่ ในทางเศรษฐกิจก็เหมือนกัน
 ถ้าเราจะมาพิจารณาแต่ในตัวบุคคลอย่างเดียว หมายถึง
ความว่าจะทำให้เศรษฐกิจของคนนั้นคนนั้นเจริญ เพราะ
เหตุว่าเขาจะเป็นคนใหญ่คนโตหรือเป็นคนมีอำนาจ และ
ได้พยายามที่จะทำตามใจเขา เพราะกลัวเขาจะโกรธ ถ้า
เช่นนั้นท่านไม่ใช่ นักเศรษฐกิจ ท่านเป็นนักไสยศาสตร์
 หรืออีกนัยหนึ่ง ไสยศาสตร์นั้นใช้อำนาจแก้ปัญหา และ
 ใช้สินบนเป็นการล่ออำนาจ พระภูมิเจ้าที่โกรธขึ้นมาเดียว
 จะหักคอ เราต้องเอาขานม หัวนมไปเป็นสินบนเพื่อไม่ให้
 หักคอ แต่เศรษฐกิจศาสตร์ที่ดี ที่ไม่มีไสยศาสตร์เจือปน
 ไม่กลัวพระภูมิเจ้าที่จะหักคอ และไม่ใช้อำนาจในทางที่
 ไม่ถูกต้อง

ในข้อสุดท้ายเรื่องหลักทั่วไป ขอเตือนใจไว้โดย
 สรุปรว่า เศรษฐกิจก็เหมือนกันอย่างอื่นในสังคม ถ้าไม่
อาศัยศีลธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวไว้แล้ว จะเจริญด้วย

ที่ย่อมทำไม่ได้ ย่อมจะเกิดเรื่องอย่างของพระไชยสุริยา
 ในมลยบทบรรพกิจต้องอาศัยศีลธรรมสำหรับที่จะคำนึง ถ้า
 ขาดศีลธรรมแล้วจะเกิดโกลาหลแน่ ในเรื่องศีลธรรมนี้
 ข้าพเจ้าอาจจะพูดได้ยาว แต่เพื่อจะไม่ให้กลบย่นคำ
 นกิ้งขงของตัวแต่เพียงเท่านั้น.

คำนำ

การเคลื่อนไหวของเงินปอนด์ อันจะเกี่ยวพันเหตุการณ์ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นที่น่าสนใจแก่พ่อค้า นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป เนื่องจากเงินปอนด์สเตอร์ลิงเปรียบได้เหมือนสัญลักษณ์ของประเทศซึ่งเรื่องอำนาจมาเป็นเวลานาน ข้าพเจ้าจึงคิดว่าถ้าได้ประมวลเพียงสังเขปซึ่งเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เงินปอนด์ได้ประสพมา ก็คงช่วยให้แลเห็นภาพรวม Overall Picture ของเงินปอนด์ และข้าพเจ้าเห็นต่อไปว่า การประมวลจะเกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นอีก หากมิใช่เป็นเพียงการเรียงลำดับประวัติศาสตร์ แต่ได้มีการวิจารณ์นโยบายการเงินที่สำคัญตามหลักวิชาประกอบไปด้วยแล้ว ก็จะทำให้ความเข้าใจตามสมควรแก่ทุกคนในเรื่องปอนด์สเตอร์ลิง และจะเกิดประโยชน์ที่กว้างออกไปอีก กล่าวคือ ในโลกนี้ ปอนด์สเตอร์ลิงเป็นเงินตราที่จะมีคู่แข่งได้กับเงินเหรียญดอลลาร์อเมริกันเท่านั้น ความเข้าใจในเงินปอนด์สเตอร์

ลึงก์จะเป็นแสงสว่างช่วยให้ความเข้าใจในสภาวะของโลก
แจ่มแจ้งขึ้น

พอดิกกับทศค้อยัน ก็ได้เห็นหนังสือเรื่อง Pound
Sterling เขียนโดย รอย เอฟ. แฮร์รอด ซึ่งเพิ่งพิมพ์
ออกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๒ (๒๔๙๔) โดย
แผนกการเงินระหว่างประเทศ แห่งมหาวิทยาลัยปรีนซ์ตัน
ในประเทศอเมริกา ความเหมาะสมของหนังสือเล่มนี้อยู่
หลายประการ คือเป็นเรียงความขนาดสั้นมีความประ
มาณ ๔๒ หน้าอย่างหนึ่ง เป็นเรื่องใหม่ทันสมัยพอตัวอย่าง
หนึ่ง โดยได้รวบรวมเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับเงินปอนด์
จนสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องดุลย์สเตอร์ลิงก Sterl-
ing Balance และการลดราคากเงินปอนด์ Devaluation
รวมทั้งข้อโต้แย้งทางหลักวิชา อีกอย่างหนึ่งเขียนเป็น
ผู้ทวิวิชาเศรษฐกิจซึ่งเป็นทวิจกกันทั่วไป (เป็นบรรณาธิ-
การร่วมของ Economic Journal และเป็นผู้บรรยาย
วิชาเศรษฐศาสตร์ที่โครสต์เชิร์ช แห่งมหาวิทยาลัยออกซ
ฟอร์ด เป็นสมาชิกของ British Academy เมื่อสงคราม

ครึ่งที่สองทำงาน อยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีของ อังกฤษ และจาก ๑๙๔๗ ถึง ๑๙๕๐ เป็นอนุกรรมการในสหประชาชาติว่าด้วยการจ้างและความมั่นคงแห่งเศรษฐกิจ) จึงคิดว่าสมควรที่จะใช้บทความของแฮร์วอดคนนี้เป็นหลัก

แต่มีบางอย่างที่เกี่ยวกับบทความที่กล่าวมานั้น โดยเฉพาะแม้จะมีลักษณะต้องตามความประสงค์เป็นส่วนใหญ่ก็ตาม แต่แฮร์วอดคงเขียนเพื่อให้นักศึกษาทางการเงินอ่าน มากกว่าผู้สนใจตามธรรมดา ฉะนั้นจึงมีไต่เรื่องลำดับเรื่องไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน และแฮร์วอดได้กระทำการถกปัญหาทางเศรษฐกิจ กล่าวคือมีใครรวมเรื่องที่เกี่ยวของไว้แห่งเดียวกัน (เช่นเมื่อวิจารณ์ปัญหาเกี่ยวกับคลัสเตอร์ลิงก์) ฉะนั้นในการที่จะให้ความกระจ่างแก่ผู้อ่านเท่าที่จะทำได้ ข้าพเจ้าก็ได้แยกเรื่องไว้ในหมู่เดียวกัน และพยายามอธิบายโดยใช้ถ้อยคำหรือหาเหตุผลสามัญที่สุด เว้นแต่เมื่อจำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะในทางเศรษฐกิจ ซึ่งไม่มีทางเลือกได้ แต่ก็ได้พยายามหาคำไทยอันใกล้เคียงมาใช้แทนคำนครหรือ

ศัพท์ยากอื่น ๆ ในการอธิบายนี้ ข้าพเจ้าไม่สามารถจะให้
 ยึดยาวได้ (เพราะต้องคำนึงข้อวินิจฉัยทางเศรษฐกิจของ
 การพิมพ์หนังสือเล่มนี้ เช่นค่าพิมพ์เป็นต้น) แต่ก็ได้อาศัย
 คนอื่น ๆ มาช่วย (ในการนี้ได้ใช้ International
 Currency Experiences ของสันนิบาตชาติ และ
 Monetary Theory ของ Halm ประกอบ)

สิ่งที่ข้าพเจ้าวิตกมีอยู่สองประการ หนึ่ง ศัพท์เฉพาะ
 วิชาเศรษฐกิจที่ใช้ในหนังสือนี้ ซึ่งข้าพเจ้าขอรับว่าส่วน
 ใหญ่ที่ข้าพเจ้าใช้คงแปร่งหู และบางทีอาจชวนให้ผู้ฟัง
 สับสนไปด้วย แต่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าความแปร่งหูนี้ เกิด
 จากเหตุใหญ่สองประการ คือศัพท์เศรษฐศาสตร์ปกติแล้ว
 เป็นของใหม่ ยังไม่ชินหู คล้ายกับถ้อยคำใด ๆ ในภาษา
 สามัญเหมือนกัน เมื่อได้ฟังครั้งแรกก็เกิดนานาจิตตัง
 แต่เมื่อใช้หลาย ๆ ครั้ง เข้าหลายคน ก็รับเป็นคำสามัญ
 ธรรมดา ก็จะเห็นได้ว่ามีคำใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอใน
 ภาษาไม่ว่าของชาติใด เหตุอีกอันหนึ่งก็คือ ในประเทศเรา
 นี้ยังมีได้ตกลงกันโดยทั่วไปในระหว่างนักเศรษฐศาสตร์

ว่า จะฉีกศัพท์อะไร แล้วใช้ศัพท์นั้นโดยพร้อมเพรียงกัน
 ขอรอดอีกอันหนึ่งก็คือ ข้าพเจ้าอาจไม่สามารถ
 ให้ความเป็นธรรมแก่แฮร์รอต แม้จะได้พยายามรักษา
 “ฐานะ” ของแฮร์รอตอย่างใกล้ชิดที่สุด โดยยกความ
 เห็นของแฮร์รอตพร้อมทั้งหลักฐานสนับสนุนมากล่าวอย่าง
 ละเอียดยิ่งขึ้น เพราะข้าพเจ้าจำเป็นต้องเขียนเรื่องนี้ให้
 สเสร็จภายในสามวัน ระยะเวลาอันไม่อำนวยให้ข้าพเจ้าแก้ไข
 ข้อบกพร่องที่คงมีอยู่ได้ จึงต้องขออภัย

ความเห็นของข้าพเจ้าในเรื่องนี้มีอยู่ว่า ทฤษฎีหรือ
 ข้อเสนอของ แฮร์รอตจะผิดถูก อย่างไร นั้นก็เป็น สิ่งน่าคิด
 อยู่ และยังมีคุณสมบัติอื่นหนึ่งที่ผู้อ่านจะได้รับ คือ
 ได้แลเห็นว่า แนวการใช้เหตุผลของผู้มีฝีมือขนาดแฮร์
 รอตคนเป็นอย่างไร การแปลความหมายของภาวะเศรษฐกิจ
 กับการครองเครื่องมืออะไรบางอย่าง และหลักการที่พึงใช้ในการ
 การตัดสินใจประกอบด้วยอะไรบางอย่าง ทั้งหมดนี้นักคงเป็นท
 สสนใจแก่ผู้ที่อยู่รอบนอก ซึ่งปรารถนาจะทราบว่า เวลาที่
 นักเศรษฐศาสตร์ที่มีความสามารถกล่าวความเห็นออกมา

เขา “มาถึง” ความเห็นใดอย่างไร ถ้าผู้อ่านใดมีความ
 สว่างในใจนั้น ความพยายามของข้าพเจ้าก็คงเกิดผล
 และหากข้อความที่เขียนขึ้นนี้ ชักชวนให้เกิดความสนใจ
 จะเป็นด้วยไม่เห็นประเด็นของข้าพเจ้า หรือไม่เห็นด้วย
 กับข้าพเจ้าก็ตาม ถ้าได้มีการถกปัญหากัน ข้าพเจ้าก็
 เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ เพราะด้วยวิสัยคติปัญหาร่วมกัน
 นี้เองที่เราสามารถ “ตกลง” ซึ่งความเห็นอันเหมาะสม
 หรือทบทวนข้อบกพร่องน้อยที่สุด

เรณู สุวรรณสิทธิ์

๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๗

ตรอก ร.ร. เพชรบุรี

กรุงเทพ ฯ

ปอนด์สเตอร์ลิง

ที่เงินปอนด์สเตอร์ลิง ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องหล่อ
เลียงสายชีวิตของประชาชนจำนวนมาก มีฐานะประวั
ติชานาเคียงกับประเทศเจ้าของมัน ก็ประกอบด้วยเหตุผล
เงิน ปอนด์ ได้ผ่านมาแล้วทั้งสมัยอันรุ่งโรจน์และทุพภิกภัย
และได้แปรปรวนจากระดับสูงถึงต่ำ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๖๖๓
ตลอดมาเป็นเวลา ๒๕๐ ปี จนถึงระยะก่อนสงครามโลก
ครั้งแรก เงินปอนด์อยู่ในฐานะที่ชนนานาชาตินิยมและ
เชื่อถือว่ามีคามมั่นคงสูงสุด เว้นแต่บางระยะที่มีความ
แปรปรวนเล็ก ๆ น้อย ๆ จนจะเรียกปอนด์ ว่าเป็นเงิน
ตราอันเดียวของโลก ก็เห็นจะได้ ต่อไปจากนั้น ปอนด์
สเตอร์ลิงก็เข้ามาในข่ายเวียนว่ายเยี่ยงสามัญชน ใน
ระยะ ระหว่าง มหาสงคราม ทั้งสองได้ มีการ กำหนด ราคา
เงินปอนด์ให้สูงขึ้น (revaluation) แต่ก็ยังมีคุณสมบัติ
สำคัญที่จะแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้โดยเสรี เมื่อภาย
หลังสงครามครั้งหลังเสร็จสภาพคั่นเป็นอันสูญไป เงิน

ปอนด์ต้องถูกควบคุม (restriction) อย่างใกล้ชิด จน
มีการกำหนดลดราคา (Devaluation) เมื่อกลาง พ.ศ.
๒๔๕๒ (๑๙๐๙) แล้วต่อมาในระยะหลังสงครามเงินปอนด์
จึงค่อยฟื้นตัวขึ้น

ความมั่นคงเมื่อก่อน ๑๙๑๔

อารยะสมัยของเงินปอนด์อยู่ในระยะก่อน พ.ศ. ๒๔๕๑
(ค.ศ. ๑๙๐๘) ในกาลนั้นกิจการต่าง ๆ ของพ่อค้าประ
ชาชนมักใช้ปอนด์เป็นยั่วยแลกเปลี่ยน ทางการเงิน
มาจากฐานะ และกำลังของประเทศ อังกฤษในด้านการค้า
กับและการลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความมั่น
ใจโดยทั่วไปในความมั่นคงของเงินตราอันนี้ เพราะความ
เชื่อถือตนเอง นานาประเทศจึงได้ยึดเงิน ปอนด์ เป็น หลัก
โดยกำหนดค่าเงินตราของตนอิงไว้กับปอนด์ เสมือนหนึ่ง
ว่าเงินปอนด์เป็นศูนย์กลางของเงินตราทั้งหลาย

ความมั่นคงของเงินปอนด์ในขณะนั้นขึ้นอยู่กับกา
รกำหนดราคาทองคำในอัตราตายตัว กล่าวคือคงแต่ศตวรรษที่สิบ

แปลมาแล้วได้มี กำหนดต่อตราขอและอัตราราย ของค่าไว้
 แล้วตามทฤษฎีบาลอังกฤษได้กำหนดว่า ปอนด์สเตอร์
 ลิงก็สามารถแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ จึงได้กล่าวกัน
 ว่า ประเทศอังกฤษอยู่ในมาตรฐานทองคำ ในระยะนั้น
 ความมั่นคงของเงินตราในมาตรฐานทองคำ ทำให้ประ-
 เทศหลายประเทศที่ประสบปัญหา (อาทิประเทศอินเดีย)
 เปลี่ยนมาขึ้นอยู่กับ กล่าวคือ เมื่อก่อน ค.ศ. ๑๘๗๓
 นั้น เงินตราของประเทศที่ยึดมาตรฐานทองคำ และ
 มาตรฐานเงิน (มาตรฐานโลหะ) ก็มีความมั่นคงอยู่
 หลายประเทศด้วยกัน แต่ต่อมาเมื่อการเปรียบเทียบราคา
 ทองคำกับเงินมีอุปสรรคขัดขวางก็เกิดความขลุกขลัก เมื่อ
 ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ ประเทศอินเดีย ก็เปลี่ยน
 มาตรฐานของตนเข้ามาอิงทองคำ

นอกจาก จะอยู่ ให้อัตราซื้อขายทองคำที่ตายตัวแล้ว
 ความมั่นคงของปอนด์สเตอร์ลิงก็ยังได้รับการสนับสนุนจาก
 กำลังตลาดการเงินในลอนดอนในสมัยนั้นอีกด้วย กล่าว
 คือ อังกฤษ เป็นผู้ให้นานาชาติ ก็ยังมี ใน ระยะสั้นเป็นจำนวน

มากที่สุด เมื่อถูกยืมมีความจำเป็นต้องจ่ายเงินก็สามารถ
 จัดหามาได้ในเวลารวดเร็ว คือลดเครดิตเสีย โดยวิธี
 ชนคอกเบี้ยในตลาดส่วนลด (Discount Market) วิธี
 นี้ได้เคยถูกกำหนดว่าเป็นอันตรายแก่ชาติอื่น เพราะการ
 ลดวงเงินให้กู้ยืม กระทบกระเทือน เศรษฐกิจ ของนานา
 ประเทศ โดยทำให้เงินขึ้นราคาหรือข้าวของลงราคา (Def
 lation) แต่มีผู้ตอบว่า ควรถือว่าการรักษาความมั่นคง
 หรือที่เรียกว่าเสถียรภาพของปอนด์สเตอร์ลิง เป็นหลัก
 ใหญ่กว่าอื่น และผู้นั้นอ้างต่อไปว่า ตามวิวิเคราะห์ของ
 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ สาเหตุแห่งความตกต่ำ
 ในด้านอุตสาหกรรมนั้นส่วนใหญ่เนื่องมาจาก ช่องทาง
 ลงทุนมีจำนวนลดน้อยลง มากกว่าที่จะเนื่องมาจากที่
 จำนวนเงินลดลง

ระยะหลังจาก ๑๙๑๔ - ๑๙๓๑

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ (ค.ศ. ๑๙๑๔) เป็นต้นมา ก็
 ได้มีเหตุการณ์ทางการเงิน ที่มีผลกระทบถึงฐานะเงิน

ปอนด์สเตอร์ลิงก็ บางพฤติการณ์ก็ไม่ปรากฏความรุนแรงจนกระทั่งเวลาได้ล่วงเลยไปหลายปีในประเภทนี้ คือ ในฤดูใบไม้ผลิ พ.ศ. ๒๔๖๖ (ค.ศ. ๑๙๒๓) ของ “ระบบทุนสำรองสหรัฐ” (ธนาคารชาติของอเมริกา Federal Reserve System) ได้ประกาศลดวงเครดิต หรือการให้กู้ยืมเงิน เช่นที่พึงสังเกตว่าในขณะนั้นอเมริกามีทุนสำรองเป็นทองคำอยู่มากกว่าระยะก่อนได้ จุดประสงค์ก็เพื่อให้เงินเหรียญอเมริกันเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับจำนวนทองคำที่ประเทศอเมริกามีอยู่ วิธีการอันนี้ผิดไปตรงกันข้ามจากวิธีการที่ลอนดอนเคยใช้ กล่าวคือวิธีการของอังกฤษนั้น จัดให้เงินปอนด์ไหลตัวตามทองคำเข้าหรือส่งออกจากประเทศอังกฤษ เกี่ยวกับนโยบายใหม่ของประเทศอเมริกัน เคนส์ (Keynes) เศรษฐกรเยี่ยงกล่าว “ในระยะสองปีที่ผ่านมาสหรัฐอเมริกาก็ทำที่ประหนึ่งว่าจะรักษามาตรฐานทองคำไว้ และแทนที่จะจัดให้ค่าของเงินเหรียญลดลงต่ำลงตามค่าของทองคำอเมริกากลับกำหนดโดยพิถีพิถันให้ ราคาของทองคำล้น

ตามค่าของคอลลาร์”

นโยบายระบบทุนสำรองสหรัฐนั้นเป็นการนำในทางใหม่ ซึ่งผู้ไม่เห็นด้วยในขณะนั้นพากันตำหนิว่า เป็นการช่วยให้มาตรฐานทองคำสลายไป แต่เศรษฐกิจกรอีกหลายคน รวมทั้งแฮร์รอต ถือว่าเป็นการทดลองอันน่าชมเชย เพราะเป็นการพยายามก่อสร้างความมั่นคงให้แก่คอลลาร์ภายในประเทศ . ทั้งนี้แม้ว่าจะไม่ประสพผลสำเร็จในปี ๑๙๒๕ ถึง ๑๙๓๑ ก็ตาม แต่วิธีการใหม่ของระบบทุนสำรองสหรัฐ เป็นก้าวแรกในสันติกาลที่จะเบนเข็มไปจากวิธีจัดการการเงินตามปกติ ซึ่งได้ผูกพันเงินตราไว้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ นโยบายใหม่นี้มุ่งจะให้ค่าของเหรียญคอลลาร์ (ซึ่งขณะนั้นก็ยังแลกเปลี่ยนกลับเป็นทองคำได้) เป็นไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความต้องการของชาวอเมริกันเอง และถ้าหากเป็นผลสำเร็จ ก็จะทำให้เงินคอลลาร์เป็นอิสระภายในบ้านตนเอง แม้ภาวะการณ์ในประเทศอื่นจะเป็นอย่างไรก็ตาม พฤติการณ์อันชวนพิศวงและมีความสำคัญมาก เกิดขึ้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๒๕ เมื่อประเทศอังกฤษได้กำหนดค่าเงิน
 ปอนด์เป็นคอลลาร์สังขน์ กล่าวคืออังกฤษย้อนกลับไป
 ใช้อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างปอนด์กับคอลลาร์ ซึ่งได้
 เคยใช้เมื่อก่อนสงครามโลกคราวแรก (ค.ศ. ๑๙๑๔)
 ซึ่งมีผลเท่ากับเป็นการตีราคาเงินปอนด์สูงเกินค่า (Over
 valuation) นโยบายอันนี้ได้้นำความเสียหายมาสู่ประ
 เทศอังกฤษ กล่าวคือ เมื่อก่อนจะมีการตีราคาเงินตรา
 ใหม่ คือในระยะ ๑๙๒๒-๑๙๒๔ ก็ได้มีการดัดแปลง
 อย่างรุนแรงอยู่แล้วในทางบ้าน ราคาค่าแรงงาน และระดับ
 ราคายาในประเทศอังกฤษ แต่ในที่สุดก็เข้าสู่สมตลย์กัน
 ได้ ครั้นรัฐบาลอังกฤษมากำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเสีย
 ใหม่ สมตลย์อันนี้ก็ถูกทำลายไป ความเสียหายภายใน
 ประเทศที่เกิดขึ้นตามไปด้วยก็คือ มีการหยุดงานทั่วประเทศ
 และการหยุดงานของกรรมกรเหมืองถ่านหิน และมีคน
 ว่างงานเป็นจำนวนมาก ในเวลาที่ประเทศอื่น ๆ ในทวีป
 ยุโรปกำลังเดินหน้าไปทุกที ในขณะที่เดียวกันสินค้าออก
 ของอังกฤษก็เสียเปรียบสินค้าชาติอื่น ในขณะที่ตลาด

โลกกำลังปั่นป่วน เพราะเสียหายมาตั้งแต่ มหาสงคราม
ครั้งแรก ความพยายามที่จะตัดค่าผลิต และลดราคาก็
ไม่บังเกิดผล เนื่องจากเงินเฟ้อและระบบราคานั้นแข็ง
ตายตัว จะแก้ไขโดยพลันให้ทันทั่วทั้งนั้นเป็นการยาก

เหตุการณ์อันนี้เป็นตัวอย่าง อันดกที่แสดงว่าความเห็น
ของสามัญชน สามารถทำความเสียหาย ทางด้านนอกประ
เทศได้เพียงใด เมื่อบุคคลทั่วไปเห็นแล้วว่าความผิดได้
บังเกิดขึ้น แม้ความผิดอาจจะไม่อยู่ในชีวิตรุนแรง แต่
ความเชื่อของประชาชนก็ได้ช่วยกระพือให้ความเสียหาย
ทวชนมากกว่าที่ควร เกิดจากความผิดพลาด ของนโยบาย
ถ่ายเทียว

ในระยะหกปีที่ผ่านมาได้มีเสียงกล่าวขวัญเป็นเชิง
ตำหนิถึงการติดต่อของประเทศอังกฤษกับประเทศภายนอก
ว่าประเทศอังกฤษ “ขี้มสันและก๊วยว” หมายความว่าประเทศ
อังกฤษกู้เงินมาในระยะสั้น แต่เมื่อให้ยืม ก็ให้ยืม
เป็นเวลานานกว่าจะได้คืนเงินคืน ข้อวินิจฉัยว่าการให้กู้
ทางยาวนั้นเหมาะสมกับเหตุการณ์หรือทำให้เสียหาย ยังไม่

ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่อาจจะพบ อังกฤษ “กู้เงิน” ก็
อาจชวนให้เข้าใจผิด เพราะแท้จริงแล้วหาใช่อังกฤษไปกู้
ยืมมาจากใครไม่ แต่เป็น “หนี้สินผูกพันระยะสั้น” (Sight
Liabilities) ที่อังกฤษพึงรับผิดชอบกับประเทศอื่น ซึ่ง
จะไต่กล่าวข้างล่างนี้ จริงอยู่ที่ประเทศอังกฤษมี “หนี้สิน
ผูกพันระยะสั้น” . เช่นจำนวนมากเช่นนี้ย่อมทำให้ฐานะ
เงินปอนด์เสื่อมโทรมลง เพราะคงที่กล่าวไว้แล้วว่าความ
มั่นคงของเงินปอนด์ และมาตรฐานทองคำในสมัยก่อน
มหาสงครามคราวแรกนั้น อยู่ที่เครดิตหรือเงินทองของ
ให้ผู้อื่นในระยะสั้น ซึ่งจะเรียกค้นได้ทันทีโดยการขึ้น
อัตราดอกเบี้ยของธนาคาร (Bank rate)

ที่ประเทศอังกฤษมี “หนี้สินผูกพันระยะสั้น” เพิ่มขึ้น
ขึ้น เหตุใหญ่เกิดจากความปรารถนาของโลกที่จะมีเงิน
ฝากไว้กับประเทศอังกฤษ ประวัติของเรื่องนี้มีอยู่ว่า หลัง
จากภาวะเศรษฐกิจที่ต่ำของลงราคาโดยทั่วไป (World
Deflation) ได้เกิดขึ้นในระยะสองปี ค.ศ. ๑๙๒๐-

๑๙๒๓ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายต่างมีความกังวลว่า ภาวะ

ของลงราคานั้นอาจจะยืดเยื้อต่อไป หากปริมาณทองคำ
ไม่เพียงพอ และใ้กว้างหลักเกณฑ์ไว้ทั้งปรากฏใน
ปฏิญญาของการประชุมแห่งเจนีวา ค.ศ. ๑๙๒๒ (Genoa
Conference of 1922) ว่าการราคาประเทศที่กลับไปใช้
มาตรฐานทองคำนั้นควรใช้ทองโดยประหยัด โดยวิธี
เล็กทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ และโดยวิธีราคาสูง
ประเทศแทนทองคำเป็นค่าครองเสียอย่างบางส่วน เนื่อง
จากในสมัยนั้นเงินตราต่างประเทศ แพร่หลายในตลาดคือ
ปอนด์สเตอร์ลิง ประเทศทั้งหลายจึงได้พยายามมีเงิน
ฝากไว้กับอังกฤษเงินประเภทนี้เรียกว่า "กิลด์สเตอร์ลิง"
(Sterling Balance) ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของเหตุการณ์
ที่ประกอบด้วยความยุ่งยากในกาลข้างหน้า ดังจะได้อธิบาย
ต่อไป

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศอังกฤษมี "หนี้
สินผูกพันระยะสั้น" นี้ ความจำเป็นมากสำหรับคือ ความ
ปรารถนาของพ่อค้าที่จะมีบัญชีเงินฝากของตน เพื่อชำระ
หนี้สินประจำวันเอง เพื่อไม่ต้องถึงกับติดต่อกับธนาคาร

เสนอไป

การที่ใคร่ผู้สร้างคลังสเตอร์ลิงก หรือสเตอร์ลิงก
ยาลานซ์ไว้กับประเทศอังกฤษนี้ คณะกรรมการแมกมิล
แลนดศึกษาเรื่องการเงินและอุตสาหกรรมได้พิจารณาใน
ค.ศ. ๑๙๓๑ เสนอว่า เป็นสิ่งที่ยังคงให้ประเทศอังกฤษ
ต้องขยายจำนวนทุนสำรองที่เป็นทองคำให้กว้างออกไปอีก
เพราะในเหตุการณ์เช่นนี้ ทุนสำรองทองคำที่อังกฤษมีอยู่
อาจไม่เพียงพอแก่ความต้องการได้

ที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ความเชื่อของบุคคลทั่วไปมี
อิทธิพลให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้ ได้มีตัวอย่างที่สำคัญ
ในปี ๑๙๓๑ เมื่อค่าเสมอภาค (Parity อัตราเปรียบ
เทียบระหว่างปอนด์กับทองคำ) ของเงินปอนด์ ซึ่งได้ตั้ง
ขึ้นเมื่อหกปีก่อน แตกสลายไป จึงอยู่ เป็นที่รบกวนโดย
ทั่วไปแล้วว่า การขึ้นราคาเงินปอนด์ในปี ๑๙๒๕ นั้นเป็น
การสำคัญผิด แต่เหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นใน ค.ศ.
๑๙๓๐-๑๙๓๑ โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวทางตัน
ราคาสินค้า ได้ช่วยให้เงินปอนด์สามารถทรงตัวอยู่ได้

แล้ว แต่เพราะเหตุที่ประชาชนได้ปักใจแล้วว่า อัคราค่า
 เสมอภาค^{๕๔} เป็นอันเป็นสิ่งผิด ระเบียบ^{๕๕} อัคราน^{๕๖} จึงแตกสลาย
 ไป ใน^{๕๗} ตอน^{๕๘} ควร^{๕๙} กล่าว^{๖๐} ทั่ว^{๖๑} ว่า ที่^{๖๒} ความ^{๖๓} เชื่อ^{๖๔} ถิ^{๖๕} ของ^{๖๖} ประชาชน^{๖๗}
 เสื่อม^{๖๘} ลง^{๖๙} ยัง^{๗๐} เกิด^{๗๑} ขึ้น^{๗๒} เพราะ^{๗๓} ทำ^{๗๔} ที่^{๗๕} ของ^{๗๖} รัฐ^{๗๗} บาล^{๗๘} อังกฤษ^{๗๙}
 ทำ^{๘๐} ให้^{๘๑} ความ^{๘๒} มั่น^{๘๓} ใจ^{๘๔} ของ^{๘๕} ประชาชน^{๘๖} ลด^{๘๗} ลง^{๘๘} อีก^{๘๙} ทั่ว^{๙๐} กล่าว^{๙๑} คือ^{๙๒}
 ใน^{๙๓} ระยะ^{๙๔} นั้น^{๙๕} มี^{๙๖} คน^{๙๗} ว่าง^{๙๘} งาน^{๙๙} อยู่^{๑๐๐} เป็น^{๑๐๑} จำนวน^{๑๐๒} มาก^{๑๐๓} แต่^{๑๐๔} รัฐ^{๑๐๕} บาล^{๑๐๖}
 พรว^{๑๐๗} ครอบ^{๑๐๘} ครอบ^{๑๐๙} ปร^{๑๑๐} ไม่^{๑๑๑} กล้า^{๑๑๒} ช่วย^{๑๑๓} คน^{๑๑๔} ว่าง^{๑๑๕} งาน^{๑๑๖} ทาง^{๑๑๗} การ^{๑๑๘} เงิน^{๑๑๙} เพราะ^{๑๒๐}
 เกรง^{๑๒๑} จะ^{๑๒๒} ต้อง^{๑๒๓} เสีย^{๑๒๔} เงิน^{๑๒๕} ทอง^{๑๒๖} มาก^{๑๒๗} ใน^{๑๒๘} ระยะ^{๑๒๙} นี้^{๑๓๐} เสียง^{๑๓๑} ของ^{๑๓๒} เคนส์^{๑๓๓}
 ยัง^{๑๓๔} เข้า^{๑๓๕} ให้^{๑๓๖} ชาย^{๑๓๗} ของ^{๑๓๘} รัฐ^{๑๓๙} บาล^{๑๔๐} แล้ว^{๑๔๑} ออก^{๑๔๒} หู^{๑๔๓} หวา^{๑๔๔} หรือ^{๑๔๕} ที่^{๑๔๖} เรียก^{๑๔๗} ว่า^{๑๔๘}
 เสียง^{๑๔๙} ใน^{๑๕๐} ไพร^{๑๕๑} (A voice in the wilderness) ดังนั้น^{๑๕๒}
 โลก^{๑๕๓} กาย^{๑๕๔} นอก^{๑๕๕} จึง^{๑๕๖} เห็น^{๑๕๗} รัฐ^{๑๕๘} บาล^{๑๕๙} อังกฤษ^{๑๖๐} เป็น^{๑๖๑} รัฐ^{๑๖๒} บาล^{๑๖๓} ที่^{๑๖๔} แม้^{๑๖๕} จะ^{๑๖๖} รู้^{๑๖๗}
 หน้า^{๑๖๘} ที่^{๑๖๙} ของ^{๑๗๐} ตน^{๑๗๑} แต่^{๑๗๒} ก็^{๑๗๓} ไม่^{๑๗๔} ได้^{๑๗๕} มั่น^{๑๗๖} ใจ^{๑๗๗} หรือ^{๑๗๘} ไม่^{๑๗๙} สามารถ^{๑๘๐} ประ^{๑๘๑} กอบ^{๑๘๒}
 หน้า^{๑๘๓} ทน^{๑๘๔} ไ้^{๑๘๕} ผล^{๑๘๖} ก็^{๑๘๗} คือ^{๑๘๘} ความ^{๑๘๙} เชื้อ^{๑๙๐} มั่น^{๑๙๑} ใน^{๑๙๒} รัฐ^{๑๙๓} บาล^{๑๙๔} อังกฤษ^{๑๙๕}
 เสื่อม^{๑๙๖} โทรม^{๑๙๗} ลง^{๑๙๘}

ใน^{๒๐๐} ขณะ^{๒๐๑} เดียว^{๒๐๒} กัน^{๒๐๓} เหตุ^{๒๐๔} การ^{๒๐๕} ณ์^{๒๐๖} ภัย^{๒๐๗} นอก^{๒๐๘} ก็มี^{๒๐๙} ส่วน^{๒๑๐} ทำ^{๒๑๑} ลาย^{๒๑๒}
 อัคราค่า^{๒๑๓} เสมอ^{๒๑๔} ภาค^{๒๑๕} นั้น^{๒๑๖} กล่าว^{๒๑๗} คือ^{๒๑๘} เศรษฐ^{๒๑๙} กิจ^{๒๒๐} ของ^{๒๒๑} ประเทศ^{๒๒๒}
 เยอรมัน^{๒๒๓} ได้^{๒๒๔} ล่ม^{๒๒๕} พับ^{๒๒๖} ไป^{๒๒๗} ซึ่ง^{๒๒๘} ทำ^{๒๒๙} ให้^{๒๓๐} อังกฤษ^{๒๓๑} ไม่^{๒๓๒} สามารถ^{๒๓๓} ถอน^{๒๓๔}

เงิน ที่ให้ชาวเยอรมันกู้ยืมไปในระยะสั้น คั้นได้ ความ
 สำคัญของเรื่องนี้ จะปรากฏชัดเมื่อเราระลึกว่าทุนสำรอง
 ของอังกฤษ ประกอบด้วยการให้ กู้ยืมระยะสั้นเป็น สิ่งแรก
 ในเรื่องนี้ก็จะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นเป็นตัวยืนโรงอยู่
 ตามเดิม กล่าวคือ ผู้คนเลิยขวัญไปเมื่อใดทราบข่าว
 การล้มพับของเยอรมัน ซึ่งแท้จริงแล้ว การไม่ได้รับเงิน
 คั้นหาได้ผิดแผกไปจากธรรมดาไม่ เพราะตามธรรมดา
 แล้ว อังกฤษปล่อยให้ผู้กู้ยืมเงินก็ไปลงทุนต่อไป โดย
 ขยายเวลาให้อีกอย่างสมัครใจ และในกรณีที่ต้องปฏิบัติ
 ตามข้อตกลง “ยืนนิ่ง” (Stand-still Agreements)
 (ซึ่งเป็นวิธีการตกลงกันเมื่อปัญหาเกิดขึ้น) ก็มีผล
 เท่ากับขยายเวลาให้กู้ต่อไปอีก แต่พฤติการณ์ดังกล่าว
 ได้รวมกันเข้าและค่อย ๆ กัดความเชื่อมั่นในความมั่นคง
 ของเงินยอนต์ให้กร่อนไปจากภายใน จนทำให้เกิดแย่ง
 กันถอนเงินจากธนาคารอังกฤษ (A run on the Bank)
 และเป็นอันว่ามาตรฐานทองคำต้องล้มเลิกไป

หลังจาก ๑๙๓๑

ในระยะเวลา สิบปีที่เราได้เห็นแล้ว เงินปอนด์ได้ผ่านระดับอันมั่นคงเมื่อก่อนสงครามมาจนถึง ระยะเวลาสมัยที่ขบถกลุ่มชน เพราะความเชื่อมั่น ของมหาชน ร้อยทอดไป แท่นนับแต่ปี ๑๙๓๑ ไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๕ (๑๙๓๔)ฐานะของเงินปอนด์ได้เริ่มคืนสู่ระดับที่น่าพึงพอใจ ในระยะนี้ยังพูดได้ว่าปอนด์สเตอร์ลิงยังเป็นเงินตรา “เสรี” แม้จะขาดคุณสมบัติที่อนุมัติให้แลกเปลี่ยนปอนด์เป็นทองคำได้ก็ตาม ฐานะของเงินปอนด์ก็ยังทรงอยู่ในระดับดีทั่วโลก และในขณะเดียวกันภาวะเศรษฐกิจอังกฤษก็ฟื้นตัวขึ้น ซึ่งเมื่อเปรียบกับสหรัฐอเมริกาแล้วก็เห็นได้ว่าดีกว่า (เพราะในระยะนี้สหรัฐอเมริกาประสบผลการตกต่ำ อย่างรุนแรง ในด้าน เศรษฐกิจ และกว่าจะฟื้นตัวก็ช้ามาก)

ในระยะแห่งความผันผวน เราจะเห็นนโยบายของอังกฤษเกี่ยวกับ “บัญชีปรับวรรตเสมอภาค” (Exchange Equalisation Account) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย

อังกฤษเป็นผู้บริหาร โดยรัฐบาลอังกฤษก็มีส่วนร่วมด้วย
ทางนโยบาย แต่จะเป็นกระทรวงการคลังอังกฤษ หรือ
ธนาคารแห่งประเทศไทยอังกฤษที่วางนโยบาย และวางไว้
เพียงใดนั้น เราได้แต่เดาเอาเท่านั้น

นโยบายที่จัดว่าเป็นแนวแรกในการจัดบัญชีปริวรรต
เสมอภาค ก็คือ บัญชีภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ
มิให้ถกกระทบกระเทือน โดยการเคลื่อนไหวระยะสั้น ๆ
ของปริวรรตเงินตรา ผู้อ่านคงระลึกได้ว่า นโยบายที่
คล้ายคลึงกันนี้ ระบบทุนสำรองสหรัฐ (ธนาคารกลาง
แห่งอเมริกา) ได้ดำเนินมาแล้วเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๑ เพื่อ
รักษาสถานะการเงินในประเทศของตนมิให้ต้องขึ้นลงตาม
สถานการณ์ในต่างประเทศ นโยบายของอเมริกาและ
อังกฤษแตกต่างกันที่ว่า ของอเมริกันนั้น ถือว่าการ
วินิจฉัยว่าควรขยายหรือลดวงเครดิต (เงินให้พ่อค้าประ
ชาชนกัม) นั้น ให้ทำได้โดยมิต้องพ่วงถึงจำนวนทองคำ
ที่เข้าหรือออกจากประเทศจนเกินไปนัก แต่สำหรับ
อังกฤษนั้น ต้องการแยก การขาดสมดุลระยะสั้น (ที่

เกิดเพราะเงินออกนอกประเทศโดยเหตุการณ์เมืองมากกว่า
 โดยความหวังและความกลัวเกี่ยวกับการเงิน) ไร่ส่วน
 หนึ่ง ให้ต่างไปจาก การขาดสมดุลระยะยาวที่ทำให้ภาวะ
 เศรษฐกิจสับสนเป็นเวลานาน หน้าที่ของบัญชีปริวรรต
 เสมอภาคก็เพื่อแก้ไขการขาดสมดุลระยะสั้น ส่วนการ
 ขาดสมดุล ระยะยาวนั้น จะทำให้ราคา ปอนด์สเตอร์ลิง
 ปรับปรุงตนเองในตลาดเสรี ซึ่งรัฐบาลอังกฤษจะปล่อยให้
 เกิดขึ้นได้ การป้องกันภาวะเศรษฐกิจภายในก็จำกัดวง
 เพียงมิให้กระทบกระเทือนโดย “เงินร่อน” เงินที่ออก
 จากประเทศหนึ่งเนื่องจากมีผู้เห็นว่าฐานะของประเทศนั้น
 ไม่นั่นคงพอ

เมื่อได้แล้วจะเห็นว่านโยบายของอังกฤษ เชนทิศไป
 จากประเพณีการเงินเดิมน้อยกว่าอเมริกา ส่วนวิธีปฏิบัติ
 จะบรรลุผลได้เพียงใดก็ยากที่จะวินิจฉัย แต่ถ้ามองจาก
 อีกแง่หนึ่งนั้น วิธีการนี้ได้แปรโฉมหน้านโยบายของ
 อังกฤษไปหนักกว่าอเมริกา กล่าวคือ ระบบทองคำของ
 สหรัฐของอเมริกาในระหว่างปี ๑๙๒๐-๑๙๓๐ ได้ใช้วิธี

จำกัดเครดิตเป็นนโยบายควบคุมแรงดันเศรษฐกิจภายใน
แต่อังกฤษนั้นปล่อยให้ค่าเงินปอนด์ขึ้นเป็นเงินตราเสรีแล้ว
ลดกระแทกกระทึกโดยแรงดันจากภายนอกที่มันชนภายใน
ระยะเวลานานไปได้ ไม่ว่าแรงดันนั้นจะชั่วหรือตกก็ตาม
กล่าวคือ แรงดันนี้มีอิทธิพลกระทึกถึงทางการเงินกำหนด
วงเครดิตและทั้งอัตราแลกเปลี่ยนเงินปอนด์ รวมความ
แล้วก็คือ ตลาดแลกเปลี่ยนปริวรรตนั้นถกกันไว้จาก
ความกระเทือนระยะสั้น แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความ
กระเทือนระยะยาว (Long Period Disequilibria) ส่วน
นโยบายเกี่ยวกับเครดิตภายในประเทศนั้น ถกข้อกันไว้
จากความกระเทือนทั้งระยะสั้นและยาว

(เป็นที่น่าพึงสังเกตว่า วัตถุประสงค์ของบัญญัติ
ปริวรรตสมัยภาค ที่จะทำให้ท่านความกระเทือนระยะสั้นได้
ประการหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็ให้ยืดหยุ่นตามความ
จำเป็น เมื่อถกความกระเทือนระยะยาวได้อีกประการ
หนึ่งนั้น ได้รวมอยู่ในหลักจัดตั้งกองทุนการเงินระหว่าง
ประเทศ International Monetary Fund ด้วย

วิธีชั่งกันแรงดันระยะสั้นที่กองทุนใช้ก็คือ มีกำหนดค่า
 เสมอภาคกับทองคำ ส่วนแรงดันระยะยาวนั้นแก้ไขโดย
 เปลี่ยนแปลงอัตราค่าเสมอภาคเมื่อจำเป็น หลักที่ตรา
 เอาไว้เช่นนี้จะใช้ได้ผลหรือไม่ เวลาที่ผ่านไปยังไม่นาน
 พอที่จะให้ผลปรากฏ เมื่อเทียบบัญชีปริวรรตเสมอภาคกับ
 กองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว ก็อาจทำให้รู้สึกว่
 ถ้าการจัดกา^๒รทั้งหลายเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประ
 เทศต้อง เป็นความลับ เสียหมดเพียง บัญชีปริวรรตเสมอ
 ภาคแล้ว ก็อาจ^๒ดเป็นการนำเกลียด เพราะเป็นกิจการ
 ของนานาชาติ แต่ความลับอันหนึ่ง^๒ที่จา^๒เป็นต่อการ
 ปฏิบัติ และไม่เป็น^๒การเสียหาย ก็คือ ความลับในเรื่อง
 เจตจำนงของผู้บริหาร เพราะเหตุที่ไม่มี^๒ใครทราบ^๒ว่า
 บัญชีปริวรรต เสมอภาคนี้ จะทำอะไร^๒นั้นเอง ที่ช่วยให้หัก
 กลบการเคลื่อนไหวของ “เงินร้อน” ได้สำเร็จ และใน
 ขณะเดียวกัน ก็ปรับปรุงระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินได้
 โดยไม่เปิดช่อง ให้ใคร^๒เก็งหรือเตา^๒นโยบายของรัฐบาล
 ได้สำเร็จ แสร้ง^๒บอก^๒เชื่อว่ากองทุนการเงินระหว่างประเทศ

นี้ไต่หลักมาจากบัญชีปริวรรตเสมอภาค แต่เป็นองค์ที่ยัง
ไม่มีชีวิต และปัญหาของกองทุนเวลานักคือ จะทำให้มี
วิญญานได้อย่างไร)

เขตสเตอร์ลิง และดอลลาร์กึ่งกลาง

ในระบอบเอง เริ่มต้นจาก ค.ศ. ๑๙๓๑ “เขต
สเตอร์ลิง” (Sterling Area) ได้เริ่มก่อรูปขึ้น สมาชิก
ของเขตสเตอร์ลิงเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่พอ
จะพูดได้ว่า ในระบอบเขตสเตอร์ลิงก็มีลักษณะสำคัญ ๓
ประการ ๑) สมาชิกของเขตสเตอร์ลิงใช้เงินฝักหรือ
คลยสเตอร์ลิงเป็นส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของทุนสำรองของ
ตน ๒) ประเทศเหล่านี้ทำการค้าเป็นเงินปอนด์สเตอร์ลิง
ลักษณะสองอันนี้ไม่จำกัดแต่พวกที่อยู่ในกลุ่มสเตอร์ลิง
เท่านั้น ประเทศอื่นนอกเขตก็ทำบัญชีค้าขายเป็นเงิน
สเตอร์ลิงมาตั้งแต่ก่อน ค.ศ. ๑๙๑๔ ลักษณะอันที่ ๓
ก็คือ ประเทศในเขตสเตอร์ลิงพยายามรักษาระดับเงิน
ตราเทียบกับสเตอร์ลิงไว้อย่างมั่นคงยิ่งกว่าเมื่อเทียบกับ

เงินเหรียญอเมริกัน ลักษณะที่สามนี้ก็ได้มีมาแล้วสำหรับ
 บางประเทศเมื่อก่อนนี้ทองกฤษณกลีบมาจ่ายทองคำให้แลก
 กับปอนด์ (ค.ศ. ๑๘๒๕) แต่เมื่อภายหลัง ค.ศ. ๑๘๓๑
 แล้ว เขตสเตอร์ลิงก็ประกอบด้วยสหภาพอังกฤษและจักร
 วรรค (เว้นแต่คานาดา) นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก
 โปรตุเกส ญี่ปุ่น อาเจนตินา และกรีก และตุรกีซึ่งเข้า
 มาร่วมด้วยภายหลัง

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อก่อน ค.ศ. ๑๘๑๔ ทั้งได้
 กล่าวไว้แต่ต้น ทั่วทั้งโลกนิยมใช้เงินปอนด์สเตอร์ลิง
 และถ้าชาวอังกฤษจะพูดว่าเขตสเตอร์ลิงประกอบด้วยท
 ึ่งโลกนั้นก็ไม่ใช่ไกลความจริง แต่หลังจากนั้นเขตสเตอร์
 ลิงก็ลดน้อยลงเรื่อย ๆ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่
 แล้วมา เขตสเตอร์ลิงเหลืออยู่เพียงจักรวรรคองกฤษ
 และสหภาพ ประเทศอัปป์ กับอิรักเท่านั้น

ในเวลาที่เกิดสงครามนี้เองที่ “ดอลลาร์กอง
 กลาง” หรือ Dollar Pool เกิดขึ้น วิธีการที่ชักค
 นำรายใดที่เป็นเงินเหรียญอเมริกันของทุกประเทศในเขต

สเตอร์ลิงกันไปรวมกันชนบัญญัติไว้ ทธนาคารแห่งประเทศไทย
อังกฤษ เพื่อนำไปใช้ตามความต้องการร่วมกัน ตามวิธี
นิตาประเทศอื่น (นอกจากอังกฤษ) หากดอลลาร์มาไต่ก็จะ
ไต่เครดิตเป็นสเตอร์ลิงจากอังกฤษ กล่าวคือดอลล่าสเตอร์
ลิงก์ หรือสเตอร์ลิงบาลานซ์ของประเทศนั้นส่งชนตาม
ลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า สงครามทำให้อังกฤษไม่
สามารถหมกมุ่นอยู่กับการขายสินค้าได้ ฉะนั้นจึงต้องเป็น
หนี้สินประเทศอื่น (คือยอกเงินฝากสเตอร์ลิงของประเทศ
ทะเลานในอังกฤษเพิ่มขึ้น) และอังกฤษต้องใช้จ่ายค่า
ใช้สอยทางทหารในอินเดียและอียิปต์ ก็ทำให้ดอลล่าสเตอร์
ลิงก์ของประเทศทะเลานส่งชน ความเสียสละของประเทศ
อังกฤษเพื่อรักษาไว้ซึ่งโลกเสรีนี้ แม้จะเป็นการทำเพื่อ
ป้องกันชีวิตตนในขณะเดียวกันด้วยก็ตามที แต่ก็น่าเป็นท
สรวลเสรวีในการที่อังกฤษต้องพลทั้งเงินทองและเลือดเนื้อ
ระหว่างที่สงครามดำเนินอยู่นี้ ประเทศอังกฤษได้
ประกาศควบคุมเงินตรา และตลาดแลกเปลี่ยนยวีวรรค
เงินตราโดยเสรีเป็นอันเลิกไป และประเทศอังกฤษได้

เขตบัญชีค่า ที่เรียกว่า “บัญชีพิเศษ” กับต่างประเทศ
ส่วนใหญ่ เป็นบัญชี แลก เปลี่ยน กันระหว่าง สอง ประเทศ
(Bilateral Basis) บัญชีเหล่านี้เมื่อหักกลบลบกันแล้ว
หากอังกฤษ เป็นลูกหนี้ ก็ยกยอดไปทบกับคลยัสเตอร์ลิงก์
ฉะนั้น เมื่อสงครามจบลงแล้ว คลยัสเตอร์ลิงก์ทบคดภายใน
นอกถอยไปเพิ่มขึ้นจาก ๔๗๖ ล้านปอนด์ เป็น ๓,๗๐๐
ล้านปอนด์ หรือประมาณแปดเท่าตัว เมื่อปลายปี ๑๙๔๖
ในจำนวนนี้ ๒,๔๑๗ ล้านปอนด์เป็นของประเทศในเขต
สเตอร์ลิงก์ และ ๑,๒๘๔ ล้านปอนด์เป็นของประเทศนอก
เขต

ยอดคลยัสเตอร์ลิงก์หรือหนี้สินของประเทศอังกฤษ
นั่นเองเป็นศูนย์กลางของปัญหาการเงินของ อังกฤษตลอด
มา

การควบคุมหลังสงครามครั้งที่สอง

เมื่อสงครามครั้งที่สองเสร็จสิ้นแล้ว การควบคุม
ปรัวรตเงินตราซึ่งมีอยู่แล้วในสมัยสงครามก็ยังดำเนินต่อ

ไป เนื่องจากการควบคุมเอง เงินปอนด์จึงได้หมด
 “สิทธิเสรี” ที่เคยมีมา เพื่อความเข้าใจในฐานะของเงิน
 ปอนด์ จะกล่าวถึงหลักการควบคุมเพียงโดยย่อ ภายใน
 ระบบควบคุม ชาวอเมริกันหมดสิทธิ์ดังก็อยู่ในฐานะ
 อภิสิทธิ์ คือสามารถแลกเปลี่ยนได้โดยเสรี ส่วนประเทศ
 อื่นที่ยังอยู่ในเขตสเตอร์ลิงแล้ว โดยเปรียบเทียบกับแล้ว
 ยังมีสิทธิสูง คือรัฐบาลอังกฤษรับ่ายเป็นทองคำหรือ
 เหรียญดอลลาร์ ในกรณีปรากฏว่าประเทศอื่นมีหน
 สิ้นเป็นดอลลาร์หรือทองไซหนเป็นทองคำ ดังนั้นก็เท่า
 กับการในด้านการเงินสัพคอันแท้จริงแล้ว ประเทศเหล่านี
 สามารถแลกเปลี่ยนเงินปอนด์ได้

ส่วนประเทศที่ยื่นนอกเขตสเตอร์ลิงนั้น ก็มีสัญญา
 ตกลงกันกับอังกฤษเป็นราย ๆ และส่วนใหญ่ก็ใช้บัญชี
 พิเศษ (Special Accounts) ที่ได้เปิดใช้มาแล้วตั้งแต่
 สมัยสงคราม แต่บางกรณีก็ได้กำหนดเงื่อนไขว่า หาก
 คลยสเตอร์ลิงสูงเกินกว่าวงกำหนด ส่วนที่สูงเกินไปนั้น
 จะต้องแลกเปลี่ยนเป็นทองคำ ในวงประเทศที่ใช้สัญญา

แลกเปลี่ยนระหว่างสองประเทศ (Bilateral Agreements) ก็ให้มี “บัญชีโอนเงิน” Transferable Accounts เกิดขึ้น โดยประเทศที่มี “บัญชีโอนเงิน” นี้จะใช้สเตอร์ลิงก์ของตนซื้อสินค้าจากประเทศอื่นที่มีบัญชีเช่นนี้ได้ และจากประเทศในเขตสเตอร์ลิงก์ก็ได้ด้วย จำนวนประเทศที่ถือบัญชีโอนเงินนี้เปลี่ยนไปตามเหตุการณ์

ข้อตกลงดังกล่าวเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีกันมิให้ประเทศนอกเขต สเตอร์ลิงก์ใช้ดุลยเงิน ฝากของตนโดยไม่มีขอบเขต แต่กำหนดให้ประเทศเหล่านี้ซื้อสินค้าอังกฤษ วิธียังคงทางอ้อมให้ซื้อสินค้าอังกฤษเป็นวิธีการ “ยืมนกที่เคี้ยวสองตัว” ซึ่งอังกฤษเชื่อว่าจะช่วยลดดุลยสเตอร์ลิงก์พร้อมกันไปด้วย และเชื่อว่าคงไม่มีอันตรายอย่างใด แต่นักเศรษฐกิจสำคัญ บางคนเช่น แฮร์รอกเชอ ว่าเป็นภัยแก่ฐานะของอังกฤษอย่างใหญ่หลวง โดยอ้างว่าตั้งแต่สงครามมาแล้ว อังกฤษได้รับความเสียหายเนื่องจากต้องใช้พยายามผลิต (Manufacturing Capacity) จนเกินกำลังมากกว่าเสียหายจากเหตุอื่น อีกประการหนึ่ง การ

ส่งสินค้าออกโดยวิธีลายนํ้าหายไป (Unrequited Exports) เพื่อเพิ่มให้ดุลย์สเตอร์ลิงกลดลงนั้น ได้ทำให้กำลังของประเทศเสื่อมโทรมไป จนไม่สามารถส่งไปขายในตลาดอื่นอันจะเกิดประโยชน์มากกว่า หรือไม่สามารถไปสร้างเครื่องมือผลิตขนาดใหญ่อื่น ๆ ได้

การควบคุมบัญชีสเตอร์ลิงกัน ในบางกรณีก็คุมอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ “บัญชีกักกัน” Restricted Accounts นั้น จะใช้เงินในบัญชีไม่ได้เลยไปพลางก่อน แต่บางครั้งบางคราว อภิภูษก็จำเป็นต้องผ่อนผัน เมื่อมีการต่อรองแลกเปลี่ยนประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อกัน และก็มีผลร้ายคือไม่มีความแน่นอน กล่าวคือในวันหนึ่งวันใดจะมีเงินปอนด์เข้ามาสู่ตลาด เป็นจำนวนเท่าใดก็ไม่มีใครรู้

ในปี ๑๙๔๕ เหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้สเตอร์ลิงก) ในเดือนกรกฎาคม รัฐมนตรีว่าการของประเทศในเขตสเตอร์ลิงได้ร่วมประชุมกันที่ลอนดอน และตกลงกันว่าจะประหยัคการใช้ดุลย์สเตอร์ลิงก

อย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลเท่ากับการจำกัดสินค้าเข้าตนเอง
ความตกลงนี้มีความเหมาะสมเพียงใดจะได้อีกต่อไป
และ ข) ในข้อยกเว้นนี้ รัฐบาลอังกฤษได้ลดราคาค่าเงิน
ปอนด์ลงมาเป็น ๒.๔๐ เหรียญอเมริกันต่อปอนด์

ก่อนที่จะวิเคราะห์ถึงเหตุและผลของการลดราคาค่า
เงินปอนด์ จะขอกล่าวถึงสาเหตุแต่โดยย่อ และจะได้
พิจารณาภาวะเศรษฐกิจของอังกฤษ โดยเฉพาะหนี้สินที่
เกิดจากการค้าขายกับต่างประเทศ (คลัยชำระเงินต่างประเทศ)
ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๗ มาจนถึงเวลาที่เงินปอนด์
ถูกลดราคา

เหตุการณ์นำไปสู่การลดราคาค่าเงินปอนด์ ตาม
ความเห็นของแฮร์รอต ที่สำคัญที่สุด คือความเห็นของ
โลกภายนอกเรื่องหนี้สินที่อังกฤษค้างประเทศอื่นๆ ซึ่ง
แฮร์รอตเชื่อว่าเป็นความเห็นที่เกิดจากความรู้อย่างไม่จริง
(ที่จะได้เห็นเมื่อพูดถึงคลัยชำระเงินต่างประเทศ) เมื่อ
นักการเงินซึ่งไม่ชอบใช้หาคณิตศาสตร์นั้นคิดในมือ และ
แถลงความคิดเห็นนั้นจะลึกซึ้งว่า “ผมไม่เชื่อว่าเงิน

ปอนด์มีค่า ๕ เหรียญดอลลาร์” การแย่งกันถอนเงิน
 ออกจากธนาคารก็บังเกิดขึ้น แล้วทุกอย่างก็ปั่นป่วนกัน
 เหตุผลอีกประการหนึ่ง ตามความเห็นของ แฮร์รอต ก็คือ
 สิ่งที่เกิดขึ้น นมมิล รากมา จาก ทรัพย์สิน จักรการ กับคลัง
 สเตอร์ลิงกัศวรวิธิตมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๓๖ (ข้อโต้
 แย้งของแฮร์รอตว่ารัฐบาลควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อแก้
 ปัญหาคลังสเตอร์ลิงก็จะได้กล่าวต่อไป) จนทำให้ผู้คน
 หมกความมั่นใจในกำลังของปอนด์ สเตอร์ลิงกัศวรเกิดขึ้น
 เพราะคนทั้งหลายแลเห็นว่า อังกฤษต้องจ่าย เงินเหรียญ
 ดอลลาร์ออกไปแทนประเทศที่อยู่นอกเขตดอลลาร์เป็นเงิน
 ๑๖๓ ล้านปอนด์ ในปี ๑๘๔๘ และเมื่อต้นปี ๑๘๔๙
 ก็ต้องจ่ายอีก ๑๐๒ ล้านปอนด์ ในตอนหลังนี้เริ่มมีการ
 รู้สึกกันทั่วไปแล้วว่าสเตอร์ลิงกำลังทรุดโทรม และ
 ขวาลอเกี่ยวกับการลดราคาเงินปอนด์ก็เริ่มแพร่หลาย จน
 ที่สุดกลายเป็นความจริง

คล้ายกับประเทศภายนอกหรือบัญชีภายนอก

จนถึงบัดนี้ เราได้ทบทวนพฤติกรรมการณ์ของเงินปอนด์

มาถึงหลักหมายที่สำคัญ คือการลดราคาเงินปอนด์
แล้วเพื่อความกระจำในการพิจารณาว่านโยบาย เกี่ยวกับ
เงินปอนด์ถูกผิดประการใด เราควรดู “บัญชีภายนอก”
External Accounts หรือบัญชีหนี้สินที่อังกฤษมีอยู่
หรือคิดค้าง กับต่างประเทศในระยะเวลาที่ล่วงไปแล้ว
เร็ว ๆ นี้เสียก่อน

ในด้านการค้าขายกับ ต่างประเทศในระยะหลัง ๆ นี้
อังกฤษได้ดำเนินการก้าวหน้าไปอย่างน่าสังเกต และควร
ที่จะสามารถทวีกำลังของประเทศได้ ตั้งแต่สงครามมา
อังกฤษได้ไต่ผาอันสูงชันจนสามารถมีสินค้า ออกเป็นสอง
เท่าของเมื่อก่อนสงคราม แต่ (ความเห็นของเชอร์วอด)
ผลแห่งความเห็นอย่ยากนักตกหายไปบางส่วน เพราะวิธี
ปฏิบัติทางการเงินที่ผิด

แม้สงครามจะไ้จบแล้ว แต่ข้อผูกพันของอังกฤษ
กับประเทศพันธมิตรยังหาได้สิ้นสุดลงไม่จนกระทั่งปลายปี
๑๙๔๖ จึงเป็นเหตุให้ดุลย์สเทอริงก็ยงทวชน และปี
๑๙๔๗ ก็เป็นนัยบายากของอังกฤษ ฉะนั้น ระยะที่อังกฤษ

เริ่มล้มตาอำปากได้ ก็ตั้งต้นจาก ค.ศ. ๑๙๔๘ เรื่อยไป
จนถึงกลางปี ๑๙๕๑ ซึ่งสถิติของเรามีอยู่

ตัวเลขที่ (แซร์รอต) รวบรวมไว้นี้ได้มาจากสมาคม
ปกครองหลายฉบับ ชื่อ United Kingdom Balance
of Payments (ดุลย์ชำระเงินของสหราชอาณาจักร)
เป็นที่พียงคำนึงว่า เพราะความซับซ้อนของวิธีการค้าขาย
ของอังกฤษกับโลกภายนอก สถิติที่แท้จริงก็ยังคงแก้ไขอยู่
เนื่อง ๆ แต่กระนั้นเท่าที่เรามีอยู่ ก็พอช่วยให้ เห็น ภาพ
อย่างกว้าง ๆ ได้ และจะสรุปฐานะการค้าไว้ดังนี้

๑. หากไม่นับปี ๑๙๔๗ แล้ว ในระยะ ๓ ปีครึ่ง
(ถึงปี ๑๙๕๑) อังกฤษได้เปรียบในดุลย์ชำระเงินของ
อังกฤษกับประเทศอื่นรวมกันทั้งหมด เฉพาะการใช้จ่าย
เกินสัฟฟิต (คือไม่รวมการลงทุนและทองคำ) ทั้งนี้เป็น
การได้เปรียบทางรายได้ที่แท้จริง โดยไม่นับเงินกู้หรือ
การบริจาคที่อังกฤษได้รับจากหรือที่จ่ายให้ผู้อื่น

ในปี ๑๙๔๘ อังกฤษยังขาดดุลย์เพียงเล็กน้อย
ประมาณ ๒๑ ล้านปอนด์ ปีต่อมาดุลย์ชำระเงินเป็นฝ่าย

ไต่เปรียบเทียบ อาจพอเชื่อได้ว่าตลอดปี ๑๙๔๘ ถึงกลางปี ๑๙๔๙ (ซึ่งเป็นเวลาที่โลกลงความเห็นว่าการลดราคาสินค้าเงินปอนด์) คุลย์ชำระเงินของประเทศอังกฤษอยู่ในลักษณะเสมอตัว

ตารางที่ ๑

คุลย์ชำระเงินของสหราชอาณาจักรประเภทบัญชีเงินสฟัด

หน่วย ล้านปอนด์

ทั้งสิน กับนอกเขต กับเขตสเตอร์ลิงกับเขต

ดอลลาร์และนอกเขต

ดอลลาร์

สเตอร์ลิง

	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)
๑๙๔๗ ถึงกลางปี ๑๙๕๑ - ๔๕๔	๕๕	๗๓๑	๑๓๔๕	๑๓๔๕
๑๙๔๘ ถึงกลางปี ๑๙๕๑ ๕๑	๕๑	๑๒๓	๓๖๕	๓๓๘

ตัวเลขแถวที่ (๒) (๓) (๔) คลาดเคลื่อนไปจาก (๑) เล็กน้อย เพราะมีการค้าขายกับ non-territorial organization ประปรายด้วย)

๒. คุลย์ กับประเทศที่อยู่นอก ทั้งเขต สเตอร์ลิงกับ และนอกดอลลาร์ทั้งสิน แสดงว่า อังกฤษไต่เปรียบเทียบ (แม้จะรวมปี ๑๙๔๗ ไว้ด้วย) และเป็นผลให้อังกฤษสามารถ ลดคุลย์สเตอร์ลิงของประเทศเหล่านี้ได้ ๒๗๒

ล้านปอนด์ (เมื่อต้นปี คลัยส์เตอร์ลิงกทประเทศเหล่าน
 ๑,๒๖๕ ล้านปอนด์ เมื่อกลางปี ๑๕๕๑
 เหลืออยู่ ๕๕๗ ล้านปอนด์) หรือประมาณหนึ่งในห้าภายใน
 ในระยะ ๔ ปีครึ่ง ในระยะนี้อังกฤษยังสามารถให้ขอเชอ
 (เช่นให้เครดิตแก่สหพันธ์ชำระเงินในยุโรป, European
 Payment Union) และเป็นการบริจาควินเป็นเงิน
 ๒๖๒ ล้านปอนด์ และยังช่วยให้แก่ประเทศเชตนเป็นค่า
 ทดทราคาราคาปอนด์อีก ๗๕ ล้านเหรียญ (ซึ่งแซวร์อดเห็นว่า
 เสียหายอย่างยิ่ง)

สิ่งที่สทศตกตาในตารางข้างล่างนี้ ก็คือรายการที่ ๓
 ซึ่งแสดงค่าของทองคำและเงินดอลลาร์ทองกฤษต้องจ่าย
 ให้แก่เชตน เป็นจำนวน ๒๗๕ ล้านปอนด์ เงินจำนวน
 สกพอคเมื่อเทียบกว่า ทุนสำรองทองกฤษถืออยู่เมื่อ
 กลางปี ๑๕๕๑ เป็นเงิน ๑,๑๖๗ ล้านปอนด์ (เมื่อสมัย
 ที่เงินปอนด์กำลังเฟื่องฟูน มีทุนสำรองทองคำ ๒๐ ล้าน
 ปอนด์) และอังกฤษมิเคยได้จ่ายทองคำจำนวนมากใน
 ระยะเวลาอันสั้นเช่นนั้นเลย ยกเว้นในปีก่อนค.ศ. ๑๕๓๕

เป็นที่น่าสนใจต่อไปว่า อังกฤษต้องส่งออกทองคำออก ทั้ง ๆ
 ที่มูลค่าการค้าได้เปรียบกับเขตนั่น ตรงนี้เองที่แสดงจุด
 อ่อนแอของฐานะการเงินของอังกฤษกล่าวคือ อังกฤษ
 ต้องจ่ายเป็นทองคำ เมื่อมูลค่าการค้าของตนเสียเปรียบ
 แต่เมื่อมูลค่าการค้ากลับได้เปรียบก็เพียง ดอลล่าสเตอร์ลิงก็
 เท่านั้นที่ลดลง พฤติการณ์อันนี้เป็นเหตุสำคัญยิ่งประการ
 หนึ่ง ที่ทำให้อังกฤษ “ดอลล่าร์ขาด”

ตารางที่ ๒

ดุลยระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศนอก
 ทั้งเขตสเตอร์ลิงและดอลล่าร์

(non-sterling non-dollar area)

มกราคม ๑, ๑๙๔๗ - กรกฎาคม ๑, ๑๙๕๑

หน่วยล้านปอนด์

ดุลยสเตอร์ลิงลดลง ๒๗๒	๑) ดุลยการค้าที่สหราชอาณาจักรได้เปรียบ เขตนั่น	+ ๕๘
	๒) สเตอร์ลิงที่เขตนั่นต้องจ่ายให้ประเทศ ในเขตสเตอร์ลิงอื่น ๆ	+ ๒๗๕
	๓) จำนวนทองคำที่สหราชอาณาจักรจ่ายให้ เขตนั่น	+ ๒๗๕
		+ ๖๑๓

- แก้ด้วย ๔) บริจาคหรือให้เชื่อโดยสหราชอาณาจักร
ในทางสิทธิเป็นหนี้ (เช่น สหพันธ์ชำระ
เงินในยุโรป) ๒๖๒
๕) ต้องจ่าย ในการที่ลด อัตราเงินปอนด์

๐

๗๕-๓๓๗

+ ๒๗๖

การที่อังกฤษได้พยายามชำระหนี้คลยัสเตอร์ลิงก์อื่นเป็น
ข้อผูกพัน แสร้งดูเหมือนว่าสมควรแล้วแต่มองไม่เห็นแน่
ชัดว่า อังกฤษจำเป็นต้องลดหนี้ลงโดยรวดเร็วถึง
เพียงนั้น นอกจากที่ได้อำนาจยกย่องให้แล้วด้วย แต่แสร้ง
จอมขบถโต้เถียงว่า เนื่องจากผลิตภัณฑ์ได้นำไปใช้
หนี้สิน อาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ทางอื่นได้ดีกว่า จึง
เป็นการสมควรที่รัฐบาลอังกฤษจะได้วางแผนการชำระหนี้
ไว้อย่างหน้าเป็นระยะ ๆ และถือกำหนดชำระหนี้ไว้อย่าง
เคร่งครัด เหตุผลก็คือ หากคลยัสเตอร์ลิงก์ประเทศต่าง ๆ
ถือไว้ด้วยกันก็มิให้จ่าย (โดยกำหนดหนี้) ประเทศที่
จ่ายเกินตัวเหล่านี้ ก็ย่อมพยายามหักกลบลบหนี้ระหว่าง
กัน (Multilateral Settlements) ในกรณีเช่นนั้นประ
เทศอังกฤษก็ไม่ต้องจ่ายทองคำคงที่ใด ๆ เพราะ

ว่า ประเทศที่มีคล้อยใจเปรียบอังกฤษนั้น ก็จะใช้เงินที่
เหลืออยู่กับประเทศขาดเงินปอนด์ หรือมีเงินนั้น ตนก็
ต้องยกซื้อสินค้าด้วยสเตอร์ลิงก็ได้ แשרรอตคิดว่ แม้
จะต้องมีการยกซื้อสินค้าอังกฤษ ก็ไม่ก่อให้เกิดความเสีย
หายแก่ประเทศอังกฤษ เพราะอังกฤษจะได้สามารถส่งสิน
ค้าให้แก่ตลาดแหล่งอื่นได้ทันเวลา (กล่าวคือในขณะที่
อังกฤษต้องกำหนดเวลาส่งสินค้าไว้นานมาก) หรือมี
เงินนั้นอังกฤษก็อาจใช้กำลังงานไปผลิตเครื่องมือลงทุนใน
ประเทศได้อีก แต่เพราะมิได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์การ
ซื้อชำระหนี้ตามท่เสนอมานั้น แשרรอตจึงเห็นว่าสินค้าที่ส่ง
ไปนอกประเทศเสมือนสินค้าลอยน้้าหายไป-unrequited
Exports โดยมีได้มีสิ่งตอบแทน นอกจากคล้อยใจเตอร์
ลิงก็ลตไปในอัตราที่รวดเร็วเกินควร

* ความเห็นของข้าพเจ้าเองที่เกี่ยวกับเหตุผลของแשר
รอตน์ มียู่ว่าการที่จะกำหนดอัตราผ่อนชำระหนี้ไว่ว่
หน้า และในอัตราอันพอสมควรแก่กำลังหนี้ก็ชอบด้วยเหตุ
ผล แต่ที่แשרรอตถือว่าสินค้าออกที่ส่งไปนั้น เหมือนลอย

น้ำหายไป ก็เป็นจริงเพียงบางส่วน เพราะข้าพเจ้าเห็นว่า การที่อังกฤษได้แสดงวิริยะอุตสาหะ ในอันที่จะชำระหนี้สิน ข้อผูกพันด้วยน้ำใสใจจริงนี้ ก็จะเป็นที่ปรากฏแก่ชนทั้ง โลก อันก่อให้เกิดไมตรีจิตและช่วยเสริมความเชื่อมั่น ในเงินปอนด์ขึ้นอีก ความเชื่อมั่นนี้แม้จะวัดมิได้ก็จะเป็น คุณแก่สถานะการเงินของอังกฤษ ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว ว่า ประวัติศาสตร์ของเงินปอนด์แสดงว่าที่เงินปอนด์ทรง อยู่ได้ก็อยู่กับความเชื่อมั่นเป็นส่วนใหญ่ เมื่อใดความ เชื่อมั่นนั้นคลอนแคลน ผลร้ายก็บังเกิดขึ้นเกินกว่าที่จะ เกิด เพราะนโยบายการจัดการเงินบกพร่อง ส่วนไมตรีจิต นั้นก็อาจ ให้ผลทางไกล คือทำให้ มีการซื้อ สินค้า อังกฤษ และผู้ที่มีกลยุทธ์เตอร์ลิงก์ก็อาจพยายามร่วมมือและไม่เร่ง รัทหนี้สินก็ได้ เท่าที่เชอร์รอกกล่าวมานั้น เป็นการให้น้ำ หนักแก่สิ่งที่วัดได้ คือทางปริมาณ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า รัฐบาลอังกฤษคงถือว่า สิ่งที่วัดปริมาณมิได้ (คือทาง คุณภาพ Qualitative) นั้นน้ำหนักอยู่มาก

๓. กลยุทธ์ของ อังกฤษ กับเขต สเตอร์ลิงก์ ชนนอก

(Outer Sterling Area) ก็เป็นคล้ายๆ ใกล้เคียงมาตลอดเวลานี้ แต่ลักษณะที่แตกต่างก็คือเมื่ออังกฤษจะได้มีคล้ายๆ การค้าได้เปรียบมากมาย (๘๗๑ ล้านปอนด์) ก็ตาม แต่ยังคงถูกลบล้างโดยเงินทุนที่ออกจากประเทศไปยังเขตอื่นๆ ส่วนหนึ่งของเงินทุนนี้อาจใช้เงินทุนในกิจการใหม่ ส่วนใหญ่ของทุนที่ออกไปนั้น อาจเป็นการ ถอนทุนออกไปเพื่อกระทำการลงทุนออกไป (Diversification) ในกิจการอันเลี้ยบๆ และเพื่อหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน เมื่อลงทุนไว้ในประเทศอังกฤษมากเกินไป

ตารางที่ ๓

ดุลย์ระหว่างสหราชอาณาจักรกับเขตสเตอร์ลิงกันชนนอก

มกราคม ๑, ๑๙๕๓ - กรกฎาคม ๑, ๑๙๕๓

(หน่วย ล้านปอนด์)

ดุลย์สเตอร์ลิงกันชน เขตนี้ เพิ่มขึ้น ๖๘๑	๑) ดุลย์การค้าได้เปรียบกับเขตนี้ โดยสหราชอาณาจักร (อังกฤษ)	+ ๘๗๑
	๒) อังกฤษออกให้เงินค่าทองคำแก่ เขตนี้ เพราะเขตนี้เป็นหนี้ เขตดอลลาร์	๑๓๐
	หักด้วย ที่สหพันธ์ชำระเงิน ยุโรปออกให้	๕๕
	ที่อังกฤษออกให้จริง ๆ	+ ๗๖

๓) บริจาคให้ออสตราเลีย

+ ๔๖

+ ๕๘๘

หักด้วย	๔) อังกฤษซื้อทองคำจากเขตนั	๔๒๘
	๕) เงินที่เขตนัได้รับจากเขตนอก ทั้งสเตอร์ลิงกและดอลลาร์	๒๕๕
	๖) เงินลงทุนที่อังกฤษนำออกไป	๕๒๕

- ๑๖๕๒

- ๖๖๔

ตัวเลขนี้ผิดกับตารางที่ ๒ (รายการ ๒) เนื่องจากการใช้สิทธิถอน
เงินกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

หมายเหตุ: ตัวเลขด้านซ้ายและด้านขวาไม่ตรงกัน เนื่องจากไม่รวมราย
การที่เกี่ยวกับ "non-territorial organization" และ
จากการปรับปรุงตัวเลขในสมุดปกขาวเอง

เป็นที่พึงสังเกตว่า หากมิได้มีการส่งออกซึ่งทุนถึง
กล่าวแล้ว คลย์สเตอร์ลิงกของเขตนัก็จะลดลงไป ๒๕๘
ล้านปอนด์ (แทนที่จะกลับสูงขึ้น ๖๘๑ ล้านปอนด์ดังที่
แสดงไว้ตารางที่ ๓) หรือประมาณ ๑๐ % ของคลย์
สเตอร์ลิงก ซึ่งนับว่าเป็นการลดหนที่หน้าสมเซย

ประโยชน์ที่อังกฤษจะได้จากการลงทุนออกน มีอยู่
มากพอคุ้มกับที่คลย์สเตอร์ลิงกสูงขึ้น กล่าวคือเป็นการ

สमानเชตนไว้ด้วยกันและช่วยให้เงินทองไหลเข้าออกกระ-
หว่างกันได้ และถ้าหากปรากฏว่าเงินออกนอกประเทศ
นั้นเป็นการเสียหาย ทางแก้ก็คือ ปรับปรุงภาวะของอังกฤษ
ให้เป็นปกติคงเงินทุนเข้าประเทศได้

ดังที่บอกมาแล้ว อังกฤษได้ส่งสินค้าออกให้แก่
เขตสเตอร์ลิงกันชนนอกเป็นจำนวนมาก เป็นการล้างหนี้
ไปแล้วบางส่วน ซึ่งควรแยกไว้คนละส่วนกับที่อังกฤษส่ง
เงิน — หรือ “เงินร้อน” — ไปลงทุนนอกประเทศ และ
โดยเหตุนี้เขตสเตอร์ลิงกันชนนอก จึงควรมีคลัสเตอร์ลิงก
โดยเฉพาะเอาไว้ เพื่อใช้เป็นเบาะเทกความกระเทือน
เมื่อถึงเวลาที่ “เงินร้อน” นั้นจะกลับมายังถิ่นเดิม (อังกฤษ)
ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้

นอกจากการเคลื่อนไหวของทุน ยังมีเหตุอีกประ
การหนึ่งที่ทำให้คลัสเตอร์ลิงกกลบสับสน และเลเยหัก
ล้างคลัยการค้าได้เปรียบของอังกฤษเสีย คือเขตสเตอร์
ลิงกกันชนนอกนี้ใครบชำระเงิน จากเขตนอกทั้งสเตอร์ลิงก
และปอนด์ (๒๕๕ ล้านปอนด์) ทั้งนี้เป็นการชำระ

เงินระหว่างหลายประเทศร่วมกัน กล่าวคือ เมื่อเชตส์เตอร์ลิงกชันนอกมีคัลยเสียเปรียบ กับสหราชอาณาจักรอังกฤษ ก็จำเป็นต้องไปมีคัลยได้เปรียบกับแหล่งอื่น ถ้ามองจากแง่ของ ประเทศอังกฤษแล้ว ถ้าเชตส์เตอร์ลิงกมิได้รับชำระ เงินก่อนน คัลยส์เตอร์ลิงกของเชตส์เตอร์ลิงกชันนอก ก็คงจะไม่ส่งชนเท่านั้น (หรือพูดอีกอย่างหนึ่ง ก็ลดลงกว่า ๑๕ ปีก่อนเป็นจำนวนเดียวกัน) และคัลยส์เตอร์ลิงกของ เชตส์เตอร์ลิงก และคอลลาร์ก็คง จะไม่ต่ำลงเป็น จำนวนเท่ากัน

ในขณะเดียวกัน เชตส์เตอร์ลิงกชันนอกก็มีคัลย การค้าเสียเปรียบเขตคอลลาร์ จึงทำให้อังกฤษต้องจ่าย ทดแทนจากทุนสำรองทองคำของตน ซึ่งเท่ากับว่า อังกฤษ ได้ลดคัลยส์เตอร์ลิงก แต่อังกฤษเสียทองคำที่ตน ทุนสำรองและเนื่องจากอังกฤษต้องเสียทองคำจากทุนสำรองนี้ จึงต้องซื้อทองคำขาใหม่มาเพิ่มเติม เป็นเงิน ๔๒๘ ล้าน ปอนด์ โดยให้หักไปจากคัลยได้เปรียบของอังกฤษ

๔. ในระยะนี้ อังกฤษมีคัลยเสียเปรียบกับเขต

คอลลาร์เป็นเงิน ๑,๓๔๕ ล้านปอนด์

แฮร์รอตมีความเห็นว่า จำนวนเสียเปรียบนั้นไม่ยุติ
กระไรนัก โดยพิจารณาว่า หากไม่นับปี ๑๙๔๗ (ซึ่ง
เป็นปีเสีย) คอลลาร์เสียเปรียบก็มีเพียง ๗๗๘ ล้านปอนด์
หรือเฉลี่ยแล้วปีละ ๒๒๒ ล้านปอนด์ เมื่อเทียบกับคอลลาร์
ที่อังกฤษเสียเปรียบกับอเมริกาและแคนาดาใน ค.ศ.

๑๙๓๘ ซึ่งเป็นจำนวน ๕๐ ล้านปอนด์แล้ว ก็ปานกัน
หากเราคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในค่าของเงินที่ใดเกิดขึ้น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ถ้านำคอลลาร์เสียเปรียบประจำระยะ
หว่างสมัยนี้กับ ค.ศ. ๑๙๓๘ มาเทียบกัน ก็พอแสดงได้
ว่า อัตราใกล้เคียงกันจริง แต่สิ่งที่ร้ายก็คือฐานะของปี
๑๙๕๑ ย่อมไม่เหมือนกับฐานะในปี ๑๙๓๘ ถ้าจะยก
ตัวอย่างอาจทำให้ประเด็นชัดเจน ถ้าบริษัทหนึ่งขาดทุน
ปีละสองแสนบาทมา ๕ ปี แม้อัตราขาดทุนปีแรกนั้นจะเท่า
กับอัตราของบริษัทก็ตาม แต่ฐานะของบริษัทในปีที่ห้า
โหดกว่าปีแรกมากทีเดียว ฐานะของประเทศอังกฤษก็
ทำนองเดียวกัน เมื่อการขาดดุลภัยพิบัติเข้ามาทุกปี การค

ฐานะของประเทศหาได้อยู่ที่การขาดคล้อยในหนึ่งแต่อย่าง
เดียวไม่ แต่อยู่ที่จำนวนขาดคล้อยของปีแล้ว ๆ มารวมกัน
ทั้งสิ้น อนึ่งการยกเว้นบทใหม่ (๑๕๔๗) ดังที่แฮร์รอต
คำนวณมานั้น คมเคาใกล้เคียงกับวิธีใช้สถิติเพื่อพิสูจน์
“อะไรก็ได้” (แฮร์รอตคงไม่ได้ตั้งใจเช่นนั้นเป็นแน่)
เพราะผลเสียของบท “ยกเว้น” นั้น ประเทศอังกฤษหลัก
เลียงไม่พ้น เมื่อใดเกิดขึ้นแล้วก็ทำให้ฐานะโตรมลงไป
มาก ชำยังมีการเสียเปรียบซ้อนเพิ่มเติมมาอีก ดังนั้น
เพื่อให้เห็นฐานะอันแท้จริงของประเทศ ถ้าเรายกเว้นบท
เสีย ก็อาจทำให้ภาพที่เห็นสทโลกว่าภาพอันแท้จริง

ในขณะนี้ อังกฤษใช้ทองคำที่ขอมามีใหม่จ่ายเพื่อลบ
ล้างคล้อยที่เสียเปรียบ กับเขต คอลลาร์ เป็น จำนวน
๓๔๔ ล้านปอนด์

ภาวะของเงินปอนด์เมื่อมีการลดราคาเงินปอนด์

และความเห็นบางประการของแฮร์รอต

เท่าที่ใดตรวจดูฐานะของประเทศอังกฤษในด้านค่า

ขายกับต่างประเทศมาโดยค่อนข้างละเอียดถี่ถ้วน ก็เพื่อเป็น
 พนประกอบในการพิจารณาซื้อขายการเงินที่ประเทศอังกฤษ
 ได้นำมาใช้เมื่อกลางปี ๑๙๔๕ (การลดราคาค่าเงินปอนด์
 ที่เทียบกันเงินเหรียญดอลลาร์อเมริกัน) และในขณะเดียวกัน
 เพื่อเป็นแนวให้พิจารณาได้ว่าข้อโต้แย้งของแฮร์รอตมีน้ำหนัก
 ประการใด

ในระยะสิบแปดเดือนก่อนถึงกลาง ค.ศ. ๑๙๔๕ นั้น
 เราได้เห็นแล้วกลยุทธ์ของ ประเทศอังกฤษ กับโลกภายนอก
 ทั้งสิ้นพอดีตัว (คือไม่เกินไม่ขาด) และมีท่วงทีว่าจะค่อย
 คืบขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีปัญหาเรื่องขาดดอลลาร์ ซึ่ง
 ได้กล่าวมาแล้วเพื่อแก้ปัญหา. ชั้นแรกก็คิดกันว่าเป็น
 การสมควร ที่จะพยายาม เป็น พิเศษขาย สินค้าให้ แก่เขต
 ดอลลาร์ แต่การที่จะขายจะขมกเขม้นขายสินค้าให้เขต
 ดอลลาร์มากจนได้เงินพอหักกลบลบหนี้ของตนนั้น มีทาง
 เลี้ยหาย ที่ว่าจะกระตุ้นให้สินค้าเข้าสู่ช่องทางอย่างฉุน
 ธรรมชาติจนเกินไป แล้วอาจทำให้ประเทศอังกฤษต้องละ
 เลยการขายสินค้าให้แหล่งอื่นไปเสีย

เป็นทหฺรบกนอย่ เมื่อหล้งสงครามแลวณ อังกฤษ
 ไม้ก่าล้งพอไซหนึเป็นคอลล่าร์ (ทเก็ดจากการชอสิน
 ค้า) ใต้มากเท่กับเมื่อก่อนสงคราม ทงนึเพราะราคา
 ทองใคตกต่ำลง ทงนึอังกฤษจำต้องพยายามเป็นพิเศษ
 ทจะลคทหนึสนคอลล่าร์นึ (แม้จะไม้สามารถลยลางทงหมค
 กัด) โดยพยายามรวบรวมคอลล่าร์มาากเขตนอกคอลล-
 ล่าร์ ซึงควรชำระใ้แก่อังกฤษ เนื่องจากการปะเทศเหล่า
 นชอชองเกินไปจากอังกฤษ แต่การหาได้เป็นดังความ
 หวังนึไม้ กลับปรากฏเป็นว่าอังกฤษต้องชำระคอลล่าร์
 แทนเขตนอกสเเตอร์ลิงก์ (ทง ๆ อังกฤษขายสินค้ายให้เกิน
 ทชอ) ไปถึง ๒๖๓ ล้านปอนด์ในระบะสิบแปดเดือน

วิธีแกไขเรืองคอลล่าร์ชาคมอนึ แชรร์อดเห็นว่ามี
 สองทางทวยกันคือ ๑) อังกฤษพคให้เขตสเเตอร์ลิงก์ช้น
 นอกเชือใคว่า ควรคการจับจ่ายไซ้ลยไว้ให้ได้ และ
 ๒) เลิกระบบซึงยอมให้ เขตนอกทงสเเตอร์ลิงก์และ
 คอลล่าร์ จ่ายค่าสินค้ายทเกินไปจากคลยส์สเเตอร์ลิงก์ทถือ
 ไว้ในประเทศอังกฤษ และขณะเดียวกัน ก็ยังคยให้อังกฤษ

ต้องจ่ายทองคำให้เมื่ออังกฤษขอมากกว่าชาย

ในการแก้ไขตามทางที่ (๑) นั้น วิธีการที่ตกลงกันก็คือ การจำกัดสินค้าเข้า Import Restriction ซึ่งมีสิ่งที่น่าสนใจพิศวงอยู่หน่อย ที่ว่าไม่เคยมีเวลาใดที่มีอำนาจทั้งหลายจะกล่าวขวัญถึงข้อเสียหายของการจำกัดสินค้าเข้ากันบ่อยครั้งเท่าในระยะท้าย ๆ สงครามและระยะต่อมา แต่แล้วก็ไม่มีสมัยใดที่ใช้การจำกัดสินค้าเข้าบ่อยครั้งและอย่างรุนแรงเท่าสมัยนี้

แฮร์รอตแสดงเหตุผลว่า การจำกัดสินค้าเข้าในเวลาที่ราคาสินค้าภายในประเทศอยู่ในระดับสูง ดังที่ประเทศต่าง ๆ ทำกันในระยะนี้ ได้เป็นแรงกดดันให้ระดับราคาส่งขึ้นไปอีก เพราะจำนวนสินค้าในประเทศลดน้อยลงในการซื้อของประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งพยายามบรรเทาภาวะที่สิ่งของมีไม่พอกับความต้องการ (ของแพงหรือเงินเฟ้อภายในประเทศ) โดยกำหนดเวลาส่งของให้ต่างประเทศไว้นานหน่อย หากมีการลดสินค้าเข้า อาจทำให้การผลิต (ซึ่งต้องอาศัยสินค้าเข้ามาประกอบ) เกินไม่

สะดวก และการส่งสินค้าออกก็จะยิ่งเข้าไปกว่าเดิมอีก
 ยิ่งกว่านั้น แสรวอดเห็นว่า หากการจำกัดสินค้าเป็น
 เหตุให้วัสดุที่มีอยู่ (stocks) ลดจำนวนลง (ถึงกรณีของ
 อังกฤษใน ค.ศ. ๑๙๕๐) ไม่ใช่อังกฤษก็ต้องเพิ่มสินค้า
 เข้าเพื่อมาชดเชยอีก และผลรวมก็ไม่เป็นการเสียยา
 อย่างไม่ใด [ข้อนี้ข้าพเจ้าคิดว่าในบางกรณีอาจมีข้อยกเว้น
 ก) โดยเฉพาะประเทศที่มีใช้ประเทศอุตสาหกรรม หาก
 ได้ซื้อสินค้าไว้มากเกินควรอยู่แล้ว การจำกัดสินค้าก็จะ
 บรรเทาภาวะสินค้าล้นตลาด และการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิด
 จากสินค้าที่ขายไม่ออกชั่วคราวไป แต่ในกรณีนี้ การลด
 จำนวนสินค้าควรเป็นเรื่องของพ่อค้าเอง เพราะพ่อค้าย่อม
 รู้ดีกว่ารัฐบาลว่า ตนมีของล้นตลาดหรือไม่ ข) ในกรณี
 ประเทศที่จำกัดสินค้าเหล่านี้ ถ้าหากสามารถทนจำกัด
 ได้นานพอ จนการปรับปรุงภายใน (Internal Adjust-
 ment) ทำให้กำลังผลิตสูงขึ้น ก็อาจช่วยให้ดุลการค้า
 ดีขึ้นตามเจตจำนงของการจำกัดสินค้า] ภัยจากการ
 จำกัดสินค้าอีกประการหนึ่ง ก็คือยั่วให้เกิดการโต้ตอบ

ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็จะทำให้ชาวเรามีสินค้าเกินระหว่าง
ประเทศโดยสะดวก เป็นอันเสียผลของความพยายาม
แก้ไขภาวะเงินเฟ้อ (เพราะการที่ประเทศต่าง ๆ มีสินค้า
เพื่อซื้อขายกันจนพอแก่ความต้องการนั้น คือยากำจัด
เงินเฟ้อที่ขงคทสค)

เมื่อพิจารณาข้อบกพร่องของการกำจัดสินค้าเช่น
แล้ว ก็มีความถามเกิดขึ้นว่า จะมีวิธีอะไรที่สมควรกว่า
แล้วอดเสนอนว่า ควรใช้วิธี “ลดเงินเฟ้อภายใน” (In-
ternal Disinflation) โดยลดจำนวนเงินลงทุน หรือ
โดยให้ขบประมาณเกินคุลย์ (รายไคเกินรายจ่าย)

เป็นที่เห็นกันอยู่แล้วว่าประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ (รวม
ทั้งประเทศอังกฤษด้วย) กำลังแสดงท่วงทีว่าเงินจะเฟ้อ
เพราะนอกจากเหตุอนบางประการแล้ว ยังเป็นเพราะประ
เทศเหล่านี้มีคุลย์สเคอรลิ่งกัล่ง ในเขตสเคอรลิ่งกัล่ง
กันแล้ว คุลย์นเสมอนหน่งว่าแลกเปลี่ยนเป็นคอลล่าร์
ก็ไค จึงทำให้ซอสินค้าคอลล่าร์ไคมากกว่าธรรมค
(เป็นเหตุให้คอลล่าร์ขาดแคลน) และขณะเดียวกันก็

เปิดช่องให้เงินเพื่อเกิดขึ้น เนื่องจากในหลายประเทศ
 คุลยส์เตอร์ลิงก์เป็นฐานแห่งการขยายเครดิต จึงทำ
 ให้มีเงินจับจ่ายกันคล่อง (Easy Money) ดังนั้นจึงควร
 ต้องลดแรงกดดันของเงินเฟ้อขึ้น และถ้าจะให้ได้ผล ก็ควรทำ
 ประกอบไปกับการจำกัดสินค้า โดยเหตุที่การจำกัดสินค้า
 นั้นช่วยแก้ไขการขาดแคลนคอลลาร์ได้ในระยะสั้น ซึ่ง
 เปรียบเหมือนพอให้ประเทศได้หยุดพักหายใจ แล้วก็ควร
 ใช้วิธีลดเงินเพื่อภายในมาประกอบเพื่อให้ได้ผลทางไกล

การแก้ไขทางที่ (๒) เพื่อให้ประเทศอื่นใช้คุลยส์
 สเตอร์ลิงก์ได้น้อยขึ้น รัฐบาลอังกฤษดำเนินไปก็คือ
 (ก) ตกลงให้มีการชำระเงินระหว่างหลายประเทศร่วมกัน
 (Multilateral Settlements) กับประเทศในกลุ่ม
 สแกนดิเนเวีย (นอร์เวย์, สวีเดน, เดนมาร์ก) ในหน้า
 หนาวของปี ๑๙๔๕ ภายหลังปี ๑๙๕๐ เรียกว่า ยูนิตคัน
 (ข) ได้ร่วมกับประเทศอื่นในยุโรปตั้งกลุ่มชำระหนี้สินระ-
 หว่างกันขึ้นในหน้าร้อนของ ค.ศ. ๑๙๕๐ เรียกว่า
 สหพันธ์ชำระเงิน ในยุโรป European Payment

Union

เพื่อสนับสนุนวิธีการ “เบ็ดเตล็ด” ที่กล่าวมานี้
แฮร์รอตยังเชื่อว่า การลดเงินเฟ้อภายในอย่างจริงจังจะ
ทำประโยชน์ได้มาก โดยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว

ความเห็นของแฮร์รอตเกี่ยวกับการลดราคาสินค้า

แฮร์รอต “ตัดสินใจว่าการลดราคาสินค้าเป็นความ
พินาศอันดอยทงหนึ่ง” ความเห็นของแฮร์รอตในเรื่องนี้จะ
ถูกผิดอย่างไร อยู่ที่ความวินิจฉัยของผู้อ่านเอง แต่ที่น่า
สนใจคือ หลักวิธีคิดของผู้ที่มีความสามารถขนาดนี้และ
วิวัฒนาการของความหมายของสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นความ
ซับซ้อนในการเศรษฐกิจของประเทศ และแสดงว่า การ
วินิจฉัยให้น่าหนักแก่พฤติการณ์อันหนึ่ง ๆ เพื่อตัดสินใจแนว
ทางนโยบายนั้น พินความรู้เดิมและความถนัดและความ
ชำนาญเป็นเครื่องประกอบอันมีประโยชน์ยิ่ง

เหตุที่ได้นำมาซึ่งวิกฤตการณ์ใน ค.ศ. ๑๙๔๖ แฮร์
รอตเชื่อว่า คือวิธีการดลยัสเตอร์ลิงก์ในทางผลิต

และไม่เชื่อว่า การลดราคาเงินปอนด์เป็นสิ่งหลักเลียงไม่
 พ้น วิธีการที่แสร้งออกเห็นว่าสมควร สรุปแล้วก็คือ (๑)
 ปลอมให้เจ้าหน้าที่เดิมมีคลุ้ยทำการ (Working Balance)
 เพียงให้พอใช้ (การกำหนดว่าจำนวนคลุ้ยทำการสมควร
 เป็นเท่าใด แสร้งออกแนะว่า ควรใช้ระดับของคลุ้ยเดิม
 เมื่อก่อนสงคราม แล้วควรถ่ายอัตราบางชนิด เช่นอัตรา
 ราคาสินค้าระหว่างประเทศนั้นสูงขึ้น) (๒) ส่วน
 ที่เหลืออยู่ในคลุ้ยนั้น รัฐบาลอังกฤษจะเปลี่ยนให้เป็นตัว
 ที่แลกเปลี่ยนไม่ได้ โดยรัฐบาลอังกฤษจะชำระเงินให้
 เป็นงวด ๆ ตามอัตราที่ตกลงกัน

ขัญหาที่คงจะมีผู้ถามเป็นข้อแรกก็คือ คลุ้ยหรือเงิน
 ที่เจ้าหน้าที่ฝากไว้แก่ประเทศใดนั้น เป็นพันธกรณีแก่ประเทศ
 นั้น การที่ประเทศนั้นจะเปลี่ยนแปลงพันธกรณีตามอำเภอ
 ใจนั้น ก็เป็นเหตุเสื่อมเสีย และดำเนินตามทฤษฎีที่
 เสนอมาก็คล้ายกับการปิดไม่ไช้หนี้บางส่วน แสร้งออกยอน
 ครอบว่า วิธีการที่รัฐบาลได้ใช้นั้นก็มีความรุนแรงพอ ๆ
 กับข้อเสนอมองเขา ชั่วยังแก้ไขลักษณะของพันธกรณีนั้น

ไปในทางที่เกิดประโยชน์น้อยกว่าเสียอีก

ในการโต้แย้ง แสร์ร็อคได้หยิบยกประวัติการณ์ขึ้นมาสนับสนุน ความรู้สึกของแสร์ร็อคในเรื่องนี้สรุปได้ว่า “เจ้าหน้าที่คิดว่าจะได้รับชำระหนี้เป็นทองคำหรือสินค้า อันมีค่าถึง ๓๗๐๐ ล้านปอนด์ภายในเวลาสองสามปีนั้น คงอยู่ในโลกแห่งความฝัน” จริงอยู่ตามประวัติการณ์ในสเตอร์ลิงก์ได้แลกเปลี่ยนเป็นทองคำโดยเสรีได้เป็นส่วนใหญ่ในอัตราที่กำหนดไว้ตายตัว แต่ภายหลัง ค.ศ. ๑๙๓๑ สเตอร์ลิงก์แลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้โดยเสรีและตามกฎหมายตามอัตราที่เคลื่อนไหวตามสภาพของตลาด เมื่อหลัง ๑๙๓๕ แล้วสเตอร์ลิงก์ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ในทางใด แต่ทงนี้อาจถือเป็นเพราะมีพฤติการณ์พิเศษ — คือสงครามและเมื่อสงครามสิ้นสุดแล้วสภาพการณ์ก็เปลี่ยนแปลงกลับไปตามเดิม แต่ที่ปรากฏมาแล้ว “ไม่มีสมัยใดในยามสันติที่คุลยส์เตอร์ลิงก์ถูกเปลี่ยนเป็นทองในอัตราอันตายตัวก็ได้ หรือจะเปลี่ยนในตลาดเสรีอันชอบด้วยกฎหมายก็ได้” ฉะนั้นเมื่อรัฐบาล

อังกฤษดำเนินวิธีบังคับให้ผู้ถือใช้คดียุ่เหล่านใดเมื่อจะซื้อ
สินค้าจากเขตสเตอร์ลิงก์ หรือในบางกรณีซื้อใดจาก
ประเทศบางแห่ง (คือประเทศที่มีบัญชีโอนเงิน ดังกล่าว
มาแล้ว) ตามกำหนดข้อบังคับ ซึ่งอังกฤษเปลี่ยนแปลง
อยู่เสมอ เช่นนี้ ก็คือการแก้ไขลักษณะของพันธกรณี
อย่างรุนแรงนั่นเอง ยิ่งกว่านั้นยังเป็นการเสียหายแก่เจ้า
หนี้ เพราะเป็นการเอาเปรียบ (คือตามธรรมดาแล้ว ผู้
ซื้อควรมีสติ เลือกซื้อสินค้าจากแหล่ง และตามราคาอัน
เหมาะสมกับตน เพราะเป็นการใช้เงินของเขาเอง การที่
อังกฤษบังคับไว้ดังกล่าวมาแล้ว เป็นการตัดสินใจสำคัญ
นทีเดียว)

แนวการของแฮร์รอกทเสนอมาว่า รัฐบาลอังกฤษ
ควรกำหนดอัตราชำระหนี้คน โดยยอมแลกเปลี่ยนเงินที่
ชำระมานั้นเป็นทองคำหรือดอลลาร์ใด ข้าพเจ้าเห็นว่าจะ
ช่วยกลางทางให้เงินปอนด์ได้มี "สิทธิแลกเปลี่ยน" Con-
vertibility ได้ในภายหน้า ซึ่งไปในทางที่ดี แต่มี
ปัญหาที่ควรพิจารณาประกอบด้วยว่า การกำหนดอัตรา

ชำระเงินคนนี้จะ ต้องใช้ทองคำเงินกำลัง ของ อังกฤษ
หรือไม่ หรือหากจำนวนที่อังกฤษชำระเป็นแต่เพียง “สัก
แต่ว่าจ่าย” nominal amount ประโยชน์ทางปฏิบัติ
ได้จะมากกว่าที่ได้จากการไม่จ่ายเงินเลยหรือไม่ แสร
รอตมิได้ให้คำตอบไว้ จึงไม่เป็นที่กระจางว่าข้อเสนอของ
แสรรอตจะได้ผลดีกว่านโยบายที่รัฐบาลอังกฤษทำอยู่แล้ว

อีกประการหนึ่ง ข้อโต้แย้งของแสรรอตเป็นไปใน
ทำนองว่า แม้ข้อเสนอของตนจะไม่ดีกว่าวิธีการของรัฐ
บาล แต่วิธีการของรัฐบาลก็ทำให้เกิดความเสียหายไม่
น้อยกว่าวิธีของตนนั้น สำหรับข้าพเจ้าแล้ว รู้สึกว่าไม่
หนักหน่วงพอที่จะให้คล้อยตาม(convincing) ได้ เพราะ
ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่า แสรรอตรับโดยทางอ้อมแล้วว่า วิ
ธิการทั้งสองอย่างหาได้เพียงพลาต่อกันอย่างใดไม่ ฉะนั้น
เมื่อรัฐบาลต้องเลือกเอาอันใดอันหนึ่ง และได้เลือกเอา
วิธีบังคับให้ซื้อสินค้าอังกฤษ ก็หาควรถือเป็นข้อเสียหาย
ไม่ เมื่อพิจารณากันอย่างเป็นกลาง

ในทางด้านหนึ่ง อย่างไรก็ตามก็ดี ที่ทำให้มีผู้ไม่พอใจ

ในเรื่องอังกฤษบังคับซื้อสินค้าทางอาณานิคม โดยเห็นว่า
 อังกฤษมีกำหนดเวลาส่งสินค้าได้ช้า และวิธีการนี้เปิด
 ช่องให้อังกฤษฉวยโอกาสโก่งราคาได้ หรือคุณสมบัติ
 ของสินค้าอังกฤษอาจ ไม่เหมาะสมเมื่อเทียบกับของชาติ
 อื่น แต่หากได้มองโดยรอบแล้ว ก็ควรคำนึงถึงที่ดงาม
 อยู่บ้าง สิ่งแรก ที่อังกฤษมีหนี้สินล้นตัว อังกฤษ
 ได้รับว่าเป็นข้อผูกพันที่ต้องชำระ และก็ได้พยายามผลิต
 สินค้ามาใช้ตามกำลัง ประการที่สอง คุลยส์เตอร์ลิงกัน
 สูงเกินควร เพราะบางชาติก็ฉวยโอกาสโก่งราคาสินค้า
 และบริการ ในยามที่อังกฤษมุ่งหน้ารบเพื่อชีวิตและมีได้
 มีโอกาสต่อรองราคาได้ ประการที่สาม การรบนมิใช่การ
 รบของอังกฤษแต่ผู้เดียวเป็นการรบเพื่อให้ชนะทั้งหลาย
 ได้ดำรงชีวิตต่อไปทั่วทั้งโลกด้วย เหตุผลที่สองและสาม
 นี้เองที่ทำให้ชาวอังกฤษหลายคนอ้างว่า เจ้าหนี้ควรเสีย
 สละเข้าทน กันกับอังกฤษใน การปราบ ฮิตเลอร์ ดังที่
 อเมริกา และ คานาดา ได้พลี หนี้สินที่ อังกฤษ ค้าง อยู่เพื่อ
 “สาธารณเหตุ” Common Cause อันนั้นแล้ว

ข้อซกขของขอสทสอง ก็คือหากมีการ “ตรึง” Freeze
 คุลยคตทแสรรวอกเสนอมาน ก็คงทำให้มีความชุ่มเคื่อง
 ใจในระหว่างเจ้าหนั แสรรวอกแก้วว่า วิธทำโดยเค็ดขาค
 แต่แรกเช้นนั แม้จะทำให้จิตใจเจ้าหนัเสียไปบ้าง แต่คง
 จะเป็นช่วพักเดียว เพราะเมื่อเห็นผลคือนถาวรเกิดขณ
 แล้ว เจ้าหนันเองก็คือนัได้ประโยชน์และอีกประการหนึ่
 คงทกล้าวไวขางบนเกยวควยการเลี่ยสละของอังกฤษเพื่อ
 ส่วนรวม การทอังกฤษจะขอร้องให้ชาติอื่นร่วมมือเพื่อ
 ความทรงตัวของภาวะเศรษฐกิจของโลกนี้ก็น่าก่อให้เกิด
 ครัทธา และในขณะเดียวกัน ต้องไม่ลืมว่าอังกฤษก็รับจะ
 ขำระเงินบางส่วนเป็นทองคำหรือดอลลาร์ให้เป็นรายปี

ข้อซกขของทสาม เกยวควยการตรึงคุลยณ ก็คือ
 ความตกใจของนักธนาคาร เมื่อจะต้องลบล้างเงินฝาก
 โดยเปลี่ยนเป็นพันธกรณืออย่างอื่นให้ เพราะในสายตา
 ของนักธนาคารนั ความคงทนของเงินฝากเป็นสิ่งที่ละ
 เมคมิได้ แต่แสรรวอกเห็นว่ ทคณะเช้นนันั้นแยกย้ายจาก
 กันไม่ม้ออก เพราะในกรณีดังกล่าว จะถือว่าผู้ฝาก

เงิน ๓,๗๐๐ ล้านบาทนั้นนอกประเทศอังกฤษนั้นเป็นผู้ฝาก
 ธรรมดาคงไม่ได้ แשרรอดแย้งว่า ธนาคารกลางของ
 อังกฤษซึ่งมีหน้าที่รักษาความมั่นคงของเงินปอนด์ จะ
 ปล่อยให้คลยส์เตอร์ลิงก์ให้เป็นเช่นนั้นต่อไปไม่ได้ แต่จะ
 ต้องทำให้ปอนด์สเตอร์ลิงก์แลกเปลี่ยนได้ จะเป็นใน
 อัตราตายตัวหรือตามอัตราตลาดเสรีดังที่เป็นอยู่ใน ค.ศ.
 ๑๙๓๑-๓๕ ก็ตามและธนาคารต้องคุมจำนวนเงินปอนด์
 ที่ออกใช้โดยตลอดไป เพื่อสามารถลดจำนวนปอนด์ได้
 หากจำเป็นต้องรักษาค่าของปอนด์ไว้ แต่การปล่อยให้
 ปอนด์จำนวนมหึมาอยู่ในมือต่างชาตินั้นย่อมทำให้ควบคุม
 ได้ยาก และคงไม่ช่วยสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นได้
 ง่าย ๆ สำหรับประการแรกเกี่ยวกับความลำบากในการ
 ควบคุมนั้น แשרรอดมีหลักคืออยู่ แต่ในเรื่อง “ความ
 เชื่อมั่น” หรือ Confidence นั้นแשרรอดยืนยันไม่แน่นอน
 เพราะข้อเสนอของเขาก็มีผลให้ความเชื่อมั่นของประชาชน
 สั่นเสถียลงไปอย่างไม่มีปัญหา และถ้าหากเหตุการณ์ต่อ
 ไปนั้นเรียบร้อยก็ดีไป หากเกิดมีอะไรที่คาดมิได้ประชาชน

ก็เลยอาจทำให้ไปกันใหญ่

เมื่อได้พิจารณาเรื่องกลยุทธ์เศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด
เช่นนั้นแล้ว เราก็มารู้เรื่องการลดราคาปอนด์

แฮร์รอตอ้างว่า ในกรณีที่ประเทศกำลังตกความ
คืบเงินเพื่อ Inflationary Pressures หากใช้การลด
ราคาเงินตราจะทำให้ความคืบเงินเพื่อขยายตัวยิ่งขึ้น ใน
อังกฤษเวลานั้น เพียงบางส่วนของเงินเพื่อตกกตไ้ไว้ได้
อีกประการหนึ่ง สภาพการขายสินค้าของอังกฤษนั้น ที่
ขายสินค้าออกไปเพียงพอก็เย็นเพราะไม่สามารถส่งสินค้า
(Delivery) ได้ทันเวลา มิใช่เพราะผลิตสินค้าไม่ได้

ความเห็นของแฮร์รอตมียุ่ว่า ประเทศที่กำลังมี
สภาพเงินเพื่อไม่ควรใช้วิธีลดราคาเงินตรา จนกว่าจะได้
ลองวิธี “ลดเงินเพื่อ” (Internal Disinflation) ซึ่ง
ได้กล่าวถึงแล้วในเบื้องต้น ยกเว้นแต่ ๑) ในกรณีอัน
รุนแรง อาทิเช่น ประเทศที่มีกลยุทธ์เลียบเปรี๊ยบมากเหลือเกิน
จนพอเชื่อถือได้ว่า วิธีลดเงินเพื่อใด ๆ ก็ไม่สามารถ
เยียวยาได้ หรือ ๒) โครงร่าง (Structure) ของ

ราคาและทุนการผลิตภายในประเทศนั้น ไม่ได้มีส่วนสัก
 กัปปค่า (นอกประเทศ) ของเงินตราเลยเลย

สำหรับข้อ (๑) นั้น ผู้อ่านคงได้เห็นแล้วว่า เป็น
 เรื่องซับซ้อนอยู่ และได้รับการพิจารณาจากแฮร์รอต
 อย่างถ่วงมาแล้ว แต่ก็สรุปในหนังสือว่า คุลย์ภายนอก
 ทั้งสิ้นของอังกฤษเป็นที่ใดเปรียบเป็นระยะพอควรตลอดมา
 เมื่อเพิ่มคุลย์อันนิกเป็นผลให้อังกฤษลดหนี้สินนอกประเทศ
 และเพื่อไปลงทุนด้วยตนเองในเขตพื้นทะเลเท่านั้น แต่
 อังกฤษควรลดจำนวนคอลลาร์ที่ขาดแคลน อย่างไรก็ตามก็
 ขยายเรื่องคอลลาร์ส่วนใหญ่ เกิดจากที่ประเทศอื่นใน
 เขตสเตอร์ลิงกำหนดขึ้นเป็นคอลลาร์ แล้วอังกฤษต้อง
 จ่ายเงินแทนซึ่งแฮร์รอตเห็นว่า การลดราคาเงินปอนด์
 มิใช่วิธีแก้ปัญหาลงนโดยเหมาะสม (สำหรับตอนท้ายนี้
 แฮร์รอตมิได้ขยายความไปกว่านั้น)

เพื่อพิจารณาข้อ (๒) แฮร์รอตยกตารางข้างล่างนี้
 มาแสดงระดับราคาและ ต้นทุนผลิตภายในประเทศอังกฤษ
 แม้ตัวเลขที่แสดงอาจเปรียบเทียบกันไม่ได้แท้จริงตามหลัก

คณิตศาสตร์ แต่ก็ได้พอประมาณกับความประสงค์ของเรา

ตัวเลขเหล่านี้มิได้แสดงว่า ราคาสินค้าและต้นทุน
ผลิตในประเทศอังกฤษได้สูงขึ้นจนหลักเล็งการลดราคา
เงินย่อนค่อนข้างฉับพลันมิใช่ ตรงข้าม แשרรอก รู้
ดีกว่าการลดราคาคอปลาร์อาจเหมาะสมกับเหตุการณ์มาก
กว่า

ตารางที่ ๔

ราคาสินค้าในสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา

	อังกฤษ	อเมริกา
ดัชนีเงินเดือน (๑๙๔๘ เทียบกับ ๑๙๓๕)	๑๓๖	๒๕๘
ดัชนีราคาขายส่ง (๑๙๔๘ เทียบกับ ๑๙๓๘)	๒๑๖	๒๕๒
ดัชนีราคาสำหรับผู้บริโภค (๑๙๔๘ เทียบกับ ๑๙๓๘)	๑๘๓	๒๐๕
ดัชนีราคาสินค้าออก (๑๙๔๘ เทียบกับ ๑๙๓๘)	๒๔๔	๒๔๐

ในระยะครึ่งแรกของ ๑๙๔๕ ราคาสินค้าเหล่านี้
ก็ยังเป็นทำนองเดียวกับตารางข้างบน เว้นแต่ว่าในระยะ
สามเดือนที่สอง ดัชนีราคาขายส่งได้ขึ้นไปเป็น ๒๒๓.๗
สำหรับอังกฤษ และ ๒๓๕.๘ สำหรับอเมริกา ดัชนี
ราคาสินค้าออกเป็น ๒๕๐.๕ (อังกฤษ) และ ๒๒๕.๖

(อเมริกา) ส่วนระดับเงินเดือนในอเมริกาสูงขึ้น ๔% และ อังกฤษเพียง ๒% ที่ราคาสินค้าออกของอเมริกาตกต่ำ เป็นตัวระดับการค้าถอยหลัง Trade Recession (ซึ่งเป็นเพียงชั่วคราว) ที่เกิดขึ้นในเวลาที่ยังคงต้องลำบากเกี่ยวกับความต้องการเกินขีดอยู่ แต่อย่างไรก็ดี แสรว์ค็อกซ์ให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างราคาสินค้าออกเพียง ๑๐% ($๒๕๐.๕ - ๒๒๕.๖ = ๒๔.๙$ หรือประมาณ ๑๐% ของราคาสินค้าออกอเมริกัน) ที่เป็นอยู่เพียง ๖ เดือนนั้น จะถือว่าเป็นมูลเหตุพอแก่การลดราคาสินค้าเงินปอนด์ ซึ่งจะทรงอยู่นาน และเป็นการลดถึง ๓๐% หากควรไม่

ฉะนั้นแสรว์ค็อกซ์เห็นว่า โดยข้อวินิจฉัย (Criteria) สามัญแล้ว เมื่อกลางปี ๑๙๔๕ มีความกระเทือน หรือความไม่ไต่ส่วน (Disequilibria) ที่ต้องแก้เพียงเล็กน้อย และเฉพาะกรณีที่มีความไม่ไต่ส่วนอย่างใหญ่หลวงจนแก้ไม่ได้เท่านั้น จึงสมควรจะทดลองเสี่ยงอันตรายลดราคาสินค้าในประเทศที่กำลังอยู่ในภาวะเงินเฟ้อ

อาจมีผู้แย้งว่า การลดราคาสินค้าลงจนเกินไป
 เพื่อหลีกเลี่ยงหน้าคันทุนผลิตที่คงต้องขึ้นตามแรงกดดันเงินเพื่อ
 เป็นแน่ แต่แสร้งบอกตอว่าไม่มีมลเหตุสำหรับความเห็น
 อันนี้ เพราะแรงกดดันเงินเพื่อนได้มีท่าทีว่าจะผ่อนคลายไป
 เรื่อย ๆ อยู่แล้ว ดังเห็นได้ว่า เงินเดือนค่าจ้างได้เชย
 ชนเพียงสัณฐานประมาณ และการควบคุมที่มีอยู่ก็พอ
 ยับยั้ง “เขาวงกตแห่งราคาและค่าจ้าง” (Price and
 Wage Spiral) ใต้ ในอเมริกา ส่วนที่ร้ายแรงที่สุดของ
 ความกดดันเงินเพื่อ ซึ่งเกิดจากการปรับปรุลงหลังสงคราม
 ได้ผ่านไปแล้ว อังกฤษก็อาจใกล้ระดับที่ความต้องการ
 เศรษฐกิจจะไม่ท่วมความสามารถผลิตแล้ว ในต้นปี
 ๑๙๔๕ ไม่มีเหตุผลแต่ประการใดที่แสดงว่าอังกฤษจะ
 ประสบราคาภายในที่สงบ

ในครึ่งแรกของปี ๑๙๓๕ สินค้าออกของอังกฤษมี
 ปริมาณมากกว่าก่อนสงคราม ๕๐% และอังกฤษผลิต
 สินค้าเพื่อส่งออกได้มากขึ้นกว่าก่อนสงคราม ๗๓% แต่
 สินค้าเข้ากลับลดต่ำกว่าเมื่อก่อนสงคราม ทั้งนี้เพราะ

“อัตราแลกเปลี่ยนสินค้า” (Terms of Trade) ของ
อังกฤษได้ทรุดโทรมลงไปจากเมื่อสมัยก่อนสงคราม และ
เพราะรายได้จากรายการที่มองไม่เห็น (ค่าขนส่ง เบี้ย
ประกัน ฯลฯ) ลดลง ทั้งนี้เป็นผลภัยแห่งสงคราม และ
จะทำให้รู้สึกว่าจะควรเพิ่มสินค้าออกให้มากขึ้นอีกตาม
สมควร เพื่อให้อังกฤษสามารถนำทุนรอนของตนไปลง
ทุนในประเทศพันธมิตรที่ยังล่าหลังอยู่

แต่การลดราคาเงินปอนด์ทำให้สินค้าออกทวีขึ้น
มากจนผิดธรรมชาติ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๐ ได้เพิ่มขึ้นกว่า
ระยะครึ่งแรก ๑๙๓๕ ถึง ๒๐% และผลิตสินค้าที่จะ
ส่งออกได้ถึงสองเท่าของระดับเมื่อก่อนสงคราม ซึ่งเป็น
การหักโหมแก่กำลังผลิตแห่งประเทศ ในปี ๑๙๕๐
อังกฤษผลิตได้ทั้งสิ้นเป็นจำนวนสถิติประมาณ ๔,๕๐๐
ล้านปอนด์ สินค้าขาออกที่ผลิตได้เป็นจำนวน ๑,๘๘๒
ล้านปอนด์ เลขสองจำนวนนี้อาจเทียบกันไม่ได้โดยแท้จริง
เพราะจำนวนแรกยังต้องรวมค่าวัตถุดิบและ “บริการ”
ที่อุตสาหกรรมอื่นได้รบ แต่ก็พอแสดงให้เห็นความ

พยายาม ของอังกฤษเพื่อขายสินค้าออกใน ขณะที่ ปริมาณ
 สินค้าออกของอังกฤษสูงขึ้นมากมายนี้ กำลังของอังกฤษ
 ในการซื้อสินค้าเข้าก็ได้ออกต่ำลง ตามธรรมชาติแล้ว
 ภาระอันใหญ่หลวงนี้ อังกฤษก็คงพยายาม โดยไม่ปริปาก
 [“กระติง” (John Bull สัญญลักษณ์แห่งประเทศ
 อังกฤษ) แห่งประวัติศาสตร์ได้กลายเป็นวัวอันอกทนใน
 แล้ว] แต่บัดนี้เกิดมีปัญหาเรื่องสะสมอาชญากรรมมาเปลี่ยน
 แปลงนิสัยของสภาวะหมดสิ้น

ก่อนที่จะมีการลดราคาเงินตรา แอร์รอกเสนอว่า
 ควรได้ตั้งคำถามว่า คุลย์การค้าจะดีขึ้นไหม แม้ว่าใน
 ขณะนั้นคุลย์การค้าจะเลียบเปรียบเทียบก็ตาม? ในบางกรณี
 แม้จะลดราคาเงินตราแล้ว สินค้าเข้าก็ยังมีปริมาณสูง
 เพราะความต้องการของประชาชนมีมาก และสินค้าออก
 ก็หาได้เพิ่มขึ้นมากมายไม่ (นักเศรษฐกิจวางหลักไว้ว่า
 การลดราคาเงินตราจะช่วยให้คุลย์การค้าของประเทศหนึ่ง
 ดีขึ้น ถ้าความยืดหยุ่น Elasticity ของความต้องการ
 ที่ต่างประเทศจะซื้อสินค้าออกของประเทศนั้น รวมกับ

ความยืดหยุ่นของความต้องการซื้อสินค้าเข้าของประเทศ
นั้น มากกว่าหนึ่ง)

ฉะนั้นจะเห็นว่าการลดราคาสินค้าจะเดินไปได้ ถ้า
ลูกค้านั้นต้องการซื้อสินค้าเข้าลดลง และสินค้า
ออกเพิ่มขึ้น แต่ในกรณีของอังกฤษ แล้วยอดสั่งซื้อ
สังเกตว่า ลดลงเพียงเล็กน้อย กล่าวคือสินค้าเข้า
นั้นได้ถูกกดไว้มานานแล้วจนถึงขีดที่จะลดต่อไปได้ยาก
ฉะนั้นความยืดหยุ่นของความต้องการซื้อสินค้าออกจาก
อังกฤษจึงจำต้องสูงกว่าหนึ่ง

ในตารางข้างล่าง จะเห็นผลของการกดสินค้าเข้า
อย่างเข้มงวด ที่ใช้บังคับในกลางปี ๑๙๔๕ (ก่อนการ
ลดราคาสินค้า) กล่าวคือในปี ๑๙๔๐ สินค้าเข้า
ไม่สูงขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็คือ วัสดุที่มีอยู่ (สต็อก)
ค่อยหมดไป จนต้องเสริมใหม่ในปี ๑๙๔๑ ดังนั้น
ตัวเลขสินค้าเข้าในปีนั้นสูงขึ้น

๑๑๖

ตารางที่ ๕

ปริมาณสินค้าเข้าของสหราชอาณาจักรอังกฤษ

(ปี ๑๙๔๓ = ๑๐๐)

๑๙๔๓	๑๐๐
๑๙๔๔	๑๐๕
๑๙๔๕	๑๑๔
๑๙๕๐	๑๑๔
๑๙๕๑ ๓ เดือนแรก	๑๒๐
๓ เดือนที่สอง	๑๓๔
๓ เดือนที่สาม	๑๔๐

ส่วนในด้านสินค้าออกนั้น ได้รวมไว้ในตารางข้างล่าง แสดงให้เห็นความเสื่อมโทรมของสินค้าออก ยิ่งกว่านั้น “จำนวนสินค้าเข้าที่พึงชดเชย” (ซึ่งคำนวณได้จากค่าสินค้าออกทั้งหมด หาค่าด้วยระดับราคาสินค้าเข้าในขั้นต้น) ก็ใกล้เคียงกับครึ่งหนึ่งของจำนวนสินค้าเข้าที่จะได้เพิ่มการส่งสินค้าออก (ถึง ๑๕ % ในปี ๑๙๕๐) แต่ก็มิได้บรรลุผลทดแทนเพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๖

สินค้าออกของสหราชอาณาจักร

(ปีแรกของปี ๑๙๔๕-๑๐๐)

ปี	ปริมาณ	ค่าของสินค้าเข้าที่ชดเชยได้
		ด้วยสินค้าออก
๑๙๔๕ ถึงแรก	๑๐๐	๑๐๐

		ปริมาณ	ด้วยสินค้าออก
สามเดือนที่สาม		๕๔	๑๐๑
,, ที่		๑๐๕	๑๐๒
๑๙๕๐	,, แรก	๑๑๒	๑๐๗
	,, ที่สอง	๑๑๐	๑๐๐.๕
	,, ที่สาม	๑๑๕	๑๐๔
	,, ที่สี่	๑๒๕	๑๐๐.๕
๑๙๕๑	,, แรก	๑๑๔	๕๐.๕
	,, ที่สอง	๑๒๖	๕๐.๕
	,, ที่สาม	๑๓๗	๕๐.๔

แซร์วอตไท้คำหนิ เจ้าหนาทของ ประเทศอังกฤษที่
 ปล่อยให้ผู้คนเชื่อว่าฐานะภายนอกของประเทศคั้น (ทั้งๆ
 ที่ตัวเลขแสดงแล้วว่า ประเทศ กำลังประสบ ความเสียหาย
 ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง) จนประเทศอเมริกาเห็นว่า
 สสมควรถอนการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจไปจากอังกฤษได้
 และคงช่วยแต่ประเทศอื่นในยุโรป ถ้าพิจารณาภาวะกลีย
 ภายนอกอันแท้จริงของอังกฤษในปี ๑๙๕๐ (โดยคำนึง
 ว่าไม่ควรปล่อยให้สต็อกหรือวัสดุที่มีอยู่ล้นค่น้อยลง) จะ
 เห็นว่ากลียในขั้นนี้อยู่ในระดับพอ ๆ กับปี ๑๙๔๘ หรือ
 ๑๙๔๕ แต่เพื่อบริหารระดับกลียทั้งนี้ว่าอังกฤษ คงได้

ห้องเพื่อส่งสินค้าออกเพิ่มขึ้นอีกไม่ต่ำกว่า ๒๖๘ ล้าน
ปอนด์ (ในราคาปี ๑๙๕๕)

แม้ตารางที่ ๖ จะมีได้พิสูจน์สิ่งใด ในเรื่องการลด
ราคาเงินปอนด์นี้ แต่ก็ยังพอชี้แนวได้ แม้ว่าในปี ๑๙๕๐
ได้มีสงครามเกาหลีเกิดขึ้น แต่ก็คงยังมีได้ทำให้สินค้า
ออกเพิ่มขึ้นจนกระทั่งปลายปี ฉะนั้นเราก็พอจะถือได้ว่า
ที่ปริมาณสินค้าออก ส่งขึ้นในปี ๑๙๕๐ เป็นผลของการ
ลดราคาเงินปอนด์ ซึ่งเป็นการเพิ่มอย่างรวดเร็วจนผัน
ธรรมชาติ ทั้ง ๆ ที่ประเทศอังกฤษได้มีฐานะใกล้เคียง
สมดุลมาแล้วถึงสองปี และเชอร์วอดเห็นว่าเป็นการไม่
ได้ผล

ในทันอาจะมีการโต้แย้งว่า หากมิได้ลดราคาเงิน
ปอนด์แล้ว สินค้าออกก็คงลดลงโดยรวดเร็วทั้งปริมาณ
และค่าวม ทั้งที่เกิดขึ้นแก่อเมริกา แต่เชอร์วอดแย้ง
ว่า ในกรณีอเมริกานั้น มีเหตุผลว่าสินค้าออกจะต้อง
ลดลง เพราะเงินอุดหนุนยุโรปจากอเมริกาได้ลดลง
และทุนสำรองที่เป็นทองคำและดอลลาร์ของโลก ก็ลดลง

แต่เหตุการณ์อย่างนั้นหาได้เกิดแก่อังกฤษไม่ แม้ในต้นปี ๑๙๔๕ ก็มีใ้รายงานจากวงการค้าว่า การส่งออกสินค้าไปซาอุดีอาระเบียลงไป สำหรับสินค้าบางประเภทกำหนดเวลาส่งออกให้แก่มุสลิมยังคงยาวอยู่ และในกรณีเหล่านี้ ปริมาณสินค้าออกก็คงทรงตัวอยู่ได้อีกหลายเดือน แม้จะมีผู้ส่งออกลดน้อยลงไป

เป็นที่ควรคำนึงต่อไปอีกว่า ในปีปลายปี ๑๙๕๐ นั้น ราคาสินค้าเข้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกอาหารและวัตถุดิบ ยังมีใ้คนตามไปส่วนของกลดราคาเงินปอนด์ เนื่องจากใ้ทำสัญญาซื้อขายกันล่วงหน้าไว้นานแล้ว แต่วันหนึ่งราคาก็จะตกลงลงไป แล้วก็ใ้ปรากฏว่าการลดราคาเงินปอนด์มีผลเสียหายกว่าใ้เห็นมาแล้ว

ข้อเสนอสำคัญประการหนึ่งของแฮร์รอตก็คือ ที่ผู้วางนโยบายของ อังกฤษไม่มีความเข้าใจฐานะทั้งในปี ๑๙๔๕ และทั้งในปี ๑๙๕๐ นั้น เป็นด้วยไม่ทราบความจริงถึงกล่าวในบทความนั้นประการหนึ่ง หรือระบบเศรษฐกิจของชาติเป็นสังคมนิยมไม่สามารถบอกอาการ

ได้เร็วอีกประการหนึ่ง (สำหรับประการแรกนั้นแสดงให้เห็น
เห็นความสำคัญของ “ความจริง” ที่ผู้วางนโยบายจะต้อง
มีไว้อยู่เสมอ) และแสร้งอคเห็นว่าการวางแผนกฎไว้ว่า
หากกระบบยังคงซับซ้อนอย่างนี้ ก็ไม่ควรตรานโยบายเพื่อ
แก้ไข การขาด สมดุลย์ จนกว่าเวลาจะไ้ล่วงยหนึ่ง
หลังจากที่ไ้สังเกตเห็นการขาดสมดุลย์นั้นแล้ว ข้าพเจ้า
เห็นว่าข้อเสนองของแสร้งอคนั้นมขอแม้ว่า ประเทศควรมี
ทุนสำรองเพียงพอ ที่จะทาน การขาดสมดุลย์ไ้ อย่างน้อย
หนึ่งปี

การสะสมอาวุธ

ในตอนสุดท้ายจะไ้ยกมากล่าวเพียงโดยย่อ ความ
เห็นของแสร้งอค ที่เกี่ยวกัปัญหา ทองกฤษจะ ต้องประสพ
เมื่อต้องการสะสมอาวุธไ้ให้เห็นแนววิคิด (Reasoning Process) เท่านั้น

แรงกระทบ (Impact) ของโครงการสะสมอาวุธก็ค
ทำให้วัตถุขาดแคลน แต่ภายในเวลา ไม่นานผลิต กรรมก็

ขาดแคลนตาม เพราะต้องแบ่งเอาช่างฝีมือและเครื่องมือ
ไปผลิตอาวุธเสียบ้าง แต่วัตถุดิบจะขาดแคลนหนักไปกว่า
ทั้งนี้เพราะมีการแย่งวัตถุดิบในตลาดเสรี แต่ผู้ทำการ
ผลิตนั้นพยายามมิให้ผู้ซื้อแย่งกันโดยให้มีการรอกันตาม
ลำดับ (Waiting List) ดังนั้น “เงื่อนไขแลกเปลี่ยนสินค้า”
Terms of Trade จึงเคลื่อนไหวในทางที่ทำให้ผู้ผลิต
เสียเปรียบ

เพื่อแก้ไขความยุ่งยากนี้ แชร์รอกเสนอว่า ชน
ราคาเงินปอนด์ หรือมีคะแนนกษาปณ์ราคาสินค้าออก

การชนราคาปอนด์หรือสินค้าก็ มิได้แย่งแย่งว่าจะ
ทำให้เสียตลาดไปแก่เยอรมนีและญี่ปุ่น แชร์รอกตอบว่า
ความกลัวว่าจะแข่งขันแพ้กันเกินไปแก่เหตุนั้นว่าเมื่ออังกฤษ
เพิ่มราคาสินค้าแล้ว แต่สามารถส่งสินค้าให้เร็วตาม
ความต้องการผู้ซื้อ อังกฤษอาจกลายเป็นผู้ได้เปรียบในการ
แข่งขันด้วยซ้ำ แทนที่จะเป็นผู้เสียเปรียบเพราะราคา
ส่งขึ้นดังตัวอย่าง ที่เป็นผลดีแก่ ประเทศเบลเยียมมาแล้ว
แชนร์รอกเห็นว่า การเสียตลาดบาง แห่งไม่จำเป็นต้องหลัก

เลียง ทรงข้ามกลับเป็นสิ่งที่ควรทำ โดยเฉพาะในเวลาที่ต้อง
เร่งระดมอาวุธแล้ว สินค้าออกจำต้องลดปริมาณแน่นอน
และแฮร์รอกคิดว่ ควรปล่อยให้สินค้าออกลดเพราะราคา
ขึ้นดีกว่าเพราะ เหตุที่อังกฤษ ไม่สามารถส่ง สินค้าได้ทัน
ในกรณีนี้บางคนก็เกรงไปว่า อังกฤษจะเสียตลาดทาง
อเมริกา จนจะทำให้ขาดแคลนคอลลάρ แต่สินค้าที่
อังกฤษส่งไปขายให้ในเขตคอลลาร์มีเพียง ๑๓๖ ล้าน
ปอนด์เท่านั้นในปี ๑๙๕๐ แต่ส่งไปขายทั้งสิน ๒๒๒๓
ล้านปอนด์ ฉะนั้นถ้าเสียตลาดคอลลาร์ (๑๓๖ ล้าน
ปอนด์) ไปบ้าง แต่พยายามรักษาทลาดทางอื่นก็คงไม่
เสียหาย ในตอนนั้นแฮร์รอกมิได้ขยายความให้เห็นกระจ่าง

ทั้งที่กล่าวในตอนแรกของหัวข้อนี้แล้ว ราคาสินค้า
วัตถุดิบอาจสูงขึ้นจน “เงื่อนไขแลกเปลี่ยนสินค้า” ของ
ผู้ผลิต (Manufacturer) เป็นที่เลียบเปรียบ ความเห็น
จากแหล่งต่าง ๆ ก็ไปในแนวที่ว่า ควรมีการกำหนด
“เพดาน” (Ceiling) แห่งราคาสินค้ามูลฐาน (Primary
Product) ซึ่งเท่ากับ การควบคุมราคาลงตนเอง แฮร์รอก

เสนอว่า วิธีนี้ไม่ดีเท่าวิธีขึ้นราคาเงินปอนด์หรือราคาผลิตภัณฑ์ โดยที่ว่าการวาง “เพดาน” นี้ ถือว่า “เงื่อนไขแลกเปลี่ยนสินค้า” นั้นจะขึ้นเอาได้ตามกำหนดข้อบังคับรัฐบาล ซึ่งมีได้คำนึงถึงความยืดหยุ่นที่อาจเกิดจากแรงเสรี ยิ่งกว่านั้นการควบคุม เช่นนี้เป็นการก้าวจากกระขยเสรีไปสู่การบังคับทั่วไปในสากล แม้จะเกิดประโยชน์แก่อังกฤษแต่ในขณะเดียวกัน ก็ไม่เป็นที่ชัดเจนว่า การควบคุมราคาโดยสากลนี้จะได้ผลเพียงใด

ฐานะ (Position) ของแสรร์รอดเป็นที่น่าสนใจ เพราะแสรร์รอดเป็นเสรีภคชน Libertarian ซึ่งได้ต้องการให้มีการกำหนดราคาเงินปอนด์เสียใหม่ ทั้งนี้เพราะเหตุว่า จะทำให้คล้ยกับการค้าขึ้น และการควบคุมสินค้าเข้า ซึ่งเสรีภคชนทั้งหลายไม่ปรารถนา ก็จะได้ระงับไปได้ แต่เสรีภคชนอื่น ๆ นั้น เห็นว่าควรลดราคาเงินปอนด์แทนที่จะไปควบคุมสินค้าเข้า เพราะเมื่อลดราคาเงินปอนด์แล้ว และคล้ยการค้าของประเทศได้เจริญขึ้น ก็ไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมสินค้าเข้า หรือเมื่อลดราคาเงิน

ปอนด์แล้ว ทำให้ผ่อนการควบคุมสินค้าเข้าได้ ดังนั้น
จึงเห็นที่น่าสนใจที่ว่า ในหมู่เสรีกชนด้วยกัน ก็มีความ
เห็นต่างกัน ในเรื่องแนวทางที่จะดำเนินเพื่อไปสู่จุดหมาย
อันเดียวกัน การระงับหรือผ่อนการควบคุมลง ในด้านแฮร์
รอกัน มีความเชื่อว่า การลดราคาเงินปอนด์ไม่ชอบด้วย
สภาวะของอังกฤษ เนื่องจาก “ความยืดหยุ่นอันวิการ”
(Perverse Elasticities) แต่เห็นว่าควรมีการวางระดับ
ราคาเงินตราเสียใหม่แทน เพราะความศรัทธาของเสรี-
กชนที่มีในจิตใจของแฮร์รอกันเอง ที่แฮร์รอกอาจต้อง
อยู่โดดเดี่ยวไปจากเสรีกชนอื่น ๆ.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเชชม ถนนเฟื่องนคร

นายอำพัน ฉายางกูร ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

พ.ศ. ๒๔๕๓